KULTTUURI- JA KIRJASTOLAUTAKUNTA

ESITYSLISTA

8 - 2014

KOKOUSKUTSU

Kokousaika	**10.06.2014 klo 16:15**
Kokouspaikka	**Kulttuurikeskus, Kalevankatu 6**
Käsitellään	**Tällä esityslistalla mainitut asiat**

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Postiosoite
PL 4700
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuuri@hel.fi

Käyntiosoite
Kalevankatu 6
Helsinki 00100
http://www.hel.fi/kulttuuri

Puhelin
+358 9 310 37012
Faksi
+358 9 310 37009

Y-tunnus

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro

Asia Sivu

SISÄLTÖ- JA TUKIPALVELUT

1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta 1

2 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano 2

3 Kaupunginkirjaston ja kulttuurikeskuksen viranomaisten päätösten seuraaminen 3

4 Kaupunginkirjaston talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017 4

5 Kirjastotoimen johtajan sijaisen määrääminen 25

6 Kaupunginkirjaston viranhaltijoiden hankintavaltuudet 26

7 Vapautusoikeuden myöntäminen viranhaltijalle kaupunginkirjaston saatavia koskevassa asiassa 28

KIRJASTO- JA ASIAKASPALVELUT

1 Katsaus Herttoniemen alueen kirjastopalveluihin 29

YHTEISPALVELUT

1 Ilmoitusasiat 32

2 Kulttuurikeskuksen talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017 33

KULTTUURIPALVELUT

1 Katsaus Caisan tulevaisuusselvitykseen 46

KULTTUURIPOLITIIKKA

1 Tanssin talon tarveselvitys 47

2 Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto kulttuuritoimen organisointia koskevasta loppuraportista 63

Postiosoite
PL 4700
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuuri@hel.fi

Käyntiosoite
Kalevankatu 6
Helsinki 00100
http://www.hel.fi/kulttuuri

Puhelin
+358 9 310 37012
Faksi
+358 9 310 37009

Y-tunnus

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro

3	Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto valtuutettu Tuomas Rantasen ym. aloitteesta, joka koskee tapahtumapaviljongin perustamista VR:n makasiinien fragmenttiin	75
4	Taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset vuodelle 2015 ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jaettavissa olevien varojen kohdentaminen	77
5	Kohdeavustusten myöntäminen, 6. jako	79
6	Kehittämisavustukset 2014	83
7	Yhteisölliset kehityshankkeet 2014	88
8	Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmän oikaisuvaatimus	94
9	Nomadi ry:n oikaisuvaatimus	98
10	Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokousajat syyskaudella 2014	103
11	Muut mahdolliset asiat	105

Postiosoite
PL 4700
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuuri@hel.fi

Käyntiosoite
Kalevankatu 6
Helsinki 00100
http://www.hel.fi/kulttuuri

Puhelin
+358 9 310 37012
Faksi
+358 9 310 37009

Y-tunnus

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro

1
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Päivi Storgård ja Jaana Alaja tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

2
Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

3
Kaupunginkirjaston ja kulttuurikeskuksen viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten päätöksiä:

Kaupunginkirjasto	10.10.2013 - 2.5.2014
Kulttuurikeskus	3.12.2013 - 1.6.2014

Esittelijän perustelut

Lautakunnan puheenjohtaja ei ole esittänyt viranhaltijoiden päätöksiä otettavaksi lautakunnan käsittelyyn.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

4
Kaupunginkirjaston talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017

HEL 2014-002658 T 02 02 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hyväksyä kaupunginkirjaston vuoden 2015 talousarvioehdotuksen, vuosien 2016–2017 taloussuunnitelmaehdotuksen sekä investointiosan ja lähettää ehdotukset edelleen kaupunginhallitukselle.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 2.6.2014 kumota ja palauttaa sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan päätöksellään 2.6.2014 kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ottaman päätöksen uudelleen valmisteltavaksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle lautakunnan 27.5.2014 tekemän päätöksen, § 70 Kaupunginkirjaston talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015 – 2017.

Kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkirjastoa valmistelemaan palautetun asian niin, että päätösehdotukset noudattavat vuoden 2015 talousarvion laatimisohjeissa (Khs 24.3.2014) asetettuja raameja sekä lautakuntia noudattamaan ko. raameja ehdotusta tehdessään.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kokouksessaan 13.5.2014 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta käsitteli kokouksessaan 22.4.2014 vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2015–2017 laatimisohjeet. Samassa yhteydessä se päätti talousarvion käsittelyaikataulusta. Raamin ja laatimisohjeiden käsittelyn yhteydessä lautakunta antoi ehdotusten valmisteluun liittyviä ohjeita ja tavoitteita. Lausunto kirjastotoimen talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmasta vuosiksi 2015 – 2024 käsiteltiin lautakunnan kokouksessa 25.3.2014.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta on jätettävä esitys kaupunginhallitukselle 23.5.2014 mennessä.

Vuoden 2015 talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen lähtökohdat

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen

hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäisen vuosi.

Helsingin kaupungin talousarviossa on kuntalain mukaan käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa. Kaupunginkirjaston talousarvioesitykseen sisältyvät vain käyttötalousosa ja investointiosa, joka laaditaan irtaimen omaisuuden osalta.

Vuoden 2015 talousarvion raamin lähtökohtana on valtuustokauden strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite:

Velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Vuoden 2013 tilinpäätökseen nähden kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat vuoden 2015 raamissa 3,3 %.

Hallintokuntien edellytetään talousarvioehdotuksissaan ja erityisesti määrärahoja kohdentaessaan ottavan huomioon kaupunginhallituksen valmistelua ohjaavat kannanotot.

Taloudellisen tilanteen muuttuessa kaupunginhallitus tarkentaa tarvittaessa talousarvioehdotusten valmistelun perusteita ja raamia.

Kaupunginkirjaston käyttömenojen vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raamiksi on vahvistettu 36 958 000 euroa, mikä on samansuuruinen kuin vuoden 2014 talousarvio.

Verrattuna vuoden 2013 toteutuneisiin käyttömenoihin (38 260 000 euroa), on vuoden 2015 raami 1 302 000 euroa pienempi (- 3,4 %).

Kaupunginkirjasto on yrittänyt vaikuttaa vuoden 2015 raamiin esittämällä määrärahatarpeita mm. keskustakirjaston toiminnan suunnittelun turvaamiseksi sekä kirjastotilojen remonteista aiheutuvien vuokrankorotusten kattamiseksi.

Raami on erittäin tiukka ja merkitsee reaalisesti menoleikkauksia, kun huomioidaan yleisen kustannustason muutos sekä kaupungin sisäisten erien, tilavuokrien ja muiden palvelujen hintojen korotukset. Lisäksi henkilöstömenoissa on huomioitava virka- ja työehtosopimuksen

mukaiset yleiskorotukset ja palkantarkistukset vuosille 2013 (noin 72 000 euroa) ja 2014 (noin 143 000 euroa).

Tuloraamiksi on vahvistettu 2 671 000 euroa.

Irtaimen omaisuuden määrärahojen budjetoinnin lähtökohtana on hallintokuntakohtainen raami. Kaupunginkirjastolle vahvistettu investointiraami vuodelle 2015 on 983 000 euroa. Vuoden 2013 toteutuneisiin investointimenoihin verrattuna raami on 284 000 euroa pienempi (-22 %). Investointiehdotus esitellään talousarvioehdotuksen laatimisohjeiden mukaisesti vuosille 2015–2024. Investointiraami merkitsee haastetta arkkitehtonisesti merkittävän Töölön kirjaston remontin jälkeiselle kalustamiselle (2015-2016). Vuodesta 2017 alkaen esitetään varautumista keskustakirjaston irtaimistohankintoihin. Lisäksi on olennaisen tärkeää turvata keskustakirjaston rakentamiselle täysmääräinen rahoitus vuosille 2015-2018.

Talousarvioehdotuksen laatimisohjeessa on annettu ohjeistus siitä, mitä asiakokonaisuuksia ehdotukseen tulee sisällyttää. Lisäksi ohjeessa on annettu malli, jonka mukaan talousarvio ja taloussuunnitelma on perusteltava.

Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2015 talousarvioon

Sekä kirjaston käyttäjäkunta että aineistot ja näiden myötä palvelut ovat edelleen muuttumassa merkittävästi. Monikulttuurisuus ja muu kansainvälistyminen näkyvät palvelujen kysynnässä. E-aineistot ovat lyöneet läpi ja kirjastoon hankittujen sähköisten aineistojen suosio jatkaa kasvuaan. Monimuotoista perinteistä aineistoa käytetään samaan aikaan edelleen vilkkaasti.

Vaikutukset näkyvät uusina aineisto- ja osaamisvaatimuksina sekä monipuolistuvana ja tehostuvana tilankäyttönä.

Keskustakirjaston ja sen toiminnan suunnittelu jatkuu edellyttäen, että sen rakentamisesta tehdään päätös. Keskustakirjasto on tärkeä sateenvarjo kirjastojen yleiselle kehittämiselle, koska kokeilut tehdään nykyisissä kirjastoissa, osin myös kansallisena yhteistyönä.

Kirjastojen alueellinen ja valtakunnallinen yhteistyö heijastuu yleisten kirjastojen keskuskirjastona toimivaan Helsingin kaupunginkirjastoon entistä konkreettisemmin. Kaupunginkirjastossa tehdään vuonna 2014 perustetun yleisten kirjastojen konsortion käytännön työt, merkittävimpänä niistä e-muotoisen aineiston yhteishankinta. Seuraavaksi konsortion työ laajenee yhteisluettelon tuottamiseen.

Yhteistyö ja työnjako Kansalliskirjaston kanssa toimivat selkiytetyllä mallilla. HelMet-yhteistyötä jatketaan pääkaupunkiseudun asukkaiden eduksi. Kaupungin sisäinen virastojen välinen yhteistyö lisääntyy keväällä 2014 hyväksytyn kulttuuriryhmän organisaatio-työryhmän linjausten mukaisesti.

Kasvavista palvelutarpeista ja kehittämispaineista huolimatta kaupunginkirjaston henkilökunnan määrä pysyy taloussuunnitelmakaudella ennallaan. Uusien toimintojen edellyttämää osaamista hankitaan kouluttamalla nykyistä henkilöstöä ja ottamalla vaateet huomioon uutta henkilökuntaa rekrytoitaessa.

Kirjastoautomaatiota, asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia ja uusia palveluita kehitetään edelleen hyödyntämällä muun muassa RFID-tekniikkaa sekä aineistossa että kirjastokorteissa. Kirjaston sisäisiä työprosesseja tehostetaan, jotta henkilöstö pystyy yhä enemmän keskittymään opastavaan asiakastyöhön.

Kirjastoverkko pysyy ennallaan, mutta Mellunmäkeen mahdollisesti 2016 avattavan kirjaston aineistomenoihin on syytä varautua jo 2015. Aineistomäärärahaa käytetään sähköisten sisältöjen vuoksi yhä useampaan kategoriaan. Kirjasto on asettanut tavoitteeksi asukaskohtaisen aineistomäärärahan säilyttämisen nykytasolla. Tämä merkitsee säästöpaineita muissa kuluissa kun henkilöstömenot ja vuokrat samaan aikaan nousevat.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2015 – 2017

Kirjastoaineistojen digitalisoitumisen ja muiden toimintaympäristön muutosten myötä kirjastotyön painopiste siirtyy sisältöjen avaamisen ja pedagogisen toiminnan suuntaan. Asiakkaat kääntyvät yhä useammin kirjaston puoleen tarvitessaan erilaisten digitaalisten tietovälineiden käytön opastusta. Ilmiö on korostunut, kun pankit ja esimerkiksi Kela sulkevat konttoreitaan. Tiedon- ja kulttuurin tarpeisiin vastaavan materiaalin etsimiseen tarvitaan apua, mikä lisää tietokantatyön ja muun aineiston laatuleimaamisen ja esikarsinnan tarvetta. Kirjastoalan koulutus ei välttämättä ole nykymuodossaan uusien palvelutarpeiden kannalta riittävä, vaan kirjaston on monipuolistettava rekrytointiaan. Toisaalta logistisia tehtäviä voidaan organisoida toisin, ja näin vapauttaa resursseja uusiin tehtäviin.

Käyttäjien ottaminen mukaan kirjaston toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen yhä tiiviimmin muuttaa kirjaston toimintatapoja.

Kirjaston palvelualueremonttien tarkoitus on lisätä ja tukea tilojen opastavuutta sekä käyttäjien omatoimisuutta. Samalla mahdollistetaan omatoimiaukiolojen laajentaminen, mikä lisää kirjastojen tuottavuutta.

Tuottavuuden lisäämiseksi kirjasto on käynnistämässä myös koko suunnitelmakauden kestävää isoa hanketta, jonka tarkoitus on käydä läpi nykyiset työprosessit ja logistiikka sekä selvittää uusien tekniikoiden mahdollisuudet niiden tehostamiseksi. Käytännön toimiin päästään suunnitelmakauden loppupuolella. Hanke kattaa sekä aineiston että tiedon logistiikan ja käsittelyn. Skaalaltaan se ulottuu yksittäisen kirjastoyksikön työstä valtakunnallisiin ja alueellisiin ratkaisuihin, joissa kaikissa Helsingin kaupunginkirjastolla on rooli.

Kilpailuttaminen

Talousarvion laatimisohjeiden mukaan hallintokunnat esittävät talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksissaan kilpailuttamista koskevat suunnitellut ja vireillä olevat muutokset talousarvio- ja taloussuunnitelmakauden aikana.

Kaupungin hankintakeskuksen toimittaman aineiston mukaan kaupunginkirjaston hankinnat (ei vuokria) olivat vuonna 2013 yhteensä 9,22 milj. euroa, josta käyttötalousarvion määrärahoilla hankittujen osuus oli 7,95 milj. euroa. Hankintojen arvo laski edelliseen vuoteen verrattuna 6,2 % (9,22 milj. euroa vuonna 2012).

Käyttötalousmäärärahoilla ostettiin palveluita 3,97 milj. euron ja tavaroita 3,98 milj. euron arvosta.

Euromääräisesti suurimmat ulkoiset toimittajat vuonna 2013 olivat kirjastoaineiston sekä posti- ja kuljetuspalveluiden toimittajia.

Sisäisten hankintojen (ei tilojen vuokrausta) osuus kaikista hankinnoista vuonna 2013 oli 2,5 milj., mikä oli 27 % kaikista hankinnoista. Euromääräisesti viisi suurinta sisäistä toimittajaa olivat siivous-, vartiointi-, puheluvälitys- ja ruokahuoltopalveluja toimittava Palmia (920 000 euroa), tilapäistä työvoimaa välittävä Seure Henkilöstöpalvelut (333 000 euroa), Helsingin taloushallintopalvelukeskus - Talpa (324 000 euroa), Helsingin Energia (223 000 euroa) sekä rakentamis- ja suunnittelupalveluita toimittava Stara Konepaja (133 000 euroa).

Ostolaskuja vuonna 2013 oli 11 627 kpl, josta verkkolaskujen osuus oli 82 %.

Kirjaston strategisesti merkittävimpiä hankintoja ovat aineistohankinnat, lainausjärjestelmää ja itsepalvelua edistävät palvelut, lainauspalvelua tukevat postin ja aineiston kuljetuspalvelut sekä palvelutuotannon kehittämiseen tähtäävät investoinnit kuten palvelukonseptin ja kirjastotilojen kehittämistä tukevat hankinnat. Tietotekniikkahankinnat kuten ohjelmistot, työasemat ja automaatit muodostavat merkittävän

hankintakokonaisuuden. Edellä mainitut hankitaan ulkopuolisilta toimittajilta. Suurin osa aineiston hankintaan liittyvistä palveluista kuten aineiston valinta ja käyttökuntoon käsittely tuotetaan itse. Aiheutuvat menot ovat suurimmaksi osaksi palkkamenoja. Luettelointityöhön on lähivuosina odotettavissa suuri muutos, kun siitä tulee valtakunnallinen yhteispalvelu. Kirjastoista toiseen kuljetettava aineisto lajitellaan toistaiseksi itse.

Riskienhallinta

Kaupungin ohjeiden mukaan riskienhallinta tarkoittaa järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinta kytkeytyy tiiviisti talouden ja toiminnan suunnitteluprosessiin. Riskienhallinnan näkökulmia ovat strategiset, taloudelliset ja operatiiviset riskitekijät.

Kaupunginkirjastossa on käytössä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohje. Siinä on määritelty tehtäväjako ja vastuut riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa. Kaupunginkirjasto on arvioinut riskienhallintaa ja sisäisen valvonnan tilaa myös vuoden 2013 tilinpäätöksessä. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat:

Operatiiviset riskit:

- Henkilöstöresurssien riittävyys
- Tietoturva ja – suoja
- Häiriökäyttäytyminen ja väkivallanuhka sekä ilkivalta ja varkaudet
- Epätyydyttävät työskentelyolosuhteet (kuumuus, kylmyys, sisäilma)
- Rakennuksen, rakenteiden sekä kiinteistönhoitoon liittyvät puutteet ja riskitekijät (talviolosuhteet, vesivahinko, paloturvallisuudesta huolehtiminen, sähkökatkokset, lukitus)
- Kassatoiminto ja rahankäsittelyyn liittyvä turvallisuus

Strateginen riski:

- E-aineistojen lisensointineuvotteluissa epäonnistuminen

Taloudellinen riski:

- Keskustakirjaston rahoitus
- Ulkopuolisen rahoituksen kiristyminen

Riskien hallitsemiseksi ongelmallisimmissa kirjastoyksiköissä on panostettu turvallisuuteen sekä pyritty lisäämään yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa. Lisäksi henkilökunnalle järjestetään

turvallisuuskoulutusta sekä -ohjeistusta. Turvallisuusajattelun syventämiseksi kirjasto on käynnistänyt yhteishankkeen työterveyskeskuksen kanssa.

Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteuttaminen viraston toiminnassa

Kirjasto vastaa kaupungin strategiaohjelman haasteisiin monipuolisesti. Tukiessaan mm. lukutaitoa ja lukemista, avointa tietoon pääsyä, elinikäistä oppimista, kulttuurista nauttimista, yhteisöllisyyttä ja kotoutumista se tukee kansalaisuutta. Kirjastot ovat moneen tarkoitukseen venyvien turvallisten julkisten tilojen verkko. Kaupunkilaiset ovat ottaneet ne entistä selkeämmin omiksi toimintaympäristöikseen. Kirjastotilat ovat erityisen tärkeitä nuorille, lapsille, maahanmuuttajille, yhdistyksille, harrastuspiireille ja monille syrjäytyneiden ryhmille. Kirjastoissa myös työskennellään ja järjestetään tapahtumia yhä enemmän ja luodaan näin uutta kaupunkikulttuuria.

Kirjastojen rooli kaupungin palvelujen edustajina omilla alueillaan vahvistuu. Ne on kytketty mukaan muun muassa asukastilojen käytön tehostamiseen.

Kaupunkistrategiassa hyväksytty keskustakirjastohanke on kirjastolle keskeinen kehittämistyön moottori. Keskustakirjaston toimintakonsepteja testataan nykyisissä kirjastoissa.

Kaupunginkirjasto kehittää osallistavaa budjetointia edelleen.

E-kirjojen, -lehtien ja -elokuvien käytön opetus ja niiden tarjoaminen käyttöön ovat keskeisiä uusia palveluja, jotka käyttötilastojen perusteella myös kiinnostavat käyttäjiä. Niiden käytön opastus kasvattaa helsinkiläisten yleisiä kansalaistaitoja. Kirjaston e-materiaalien tarjonta kasvaa merkittävästi ensi ja tulevina vuosina. Digitaalisessa muodossa julkaistavat teokset eivät tutkimusten eivätkä tilastojen mukaan vähennä kirjaston perinteisten palvelujen kysyntää, vaan lisäävät kokonaiskysyntää.

Kaupunginkirjasto osallistuu muiden virastojen kanssa maahanmuuttajatyötä, nuorisopalveluita ja tapahtumia edistäviin toimenpideohjelmiin.

Yhteistyö tiivistyy yhteisillä kaupunkistrategian toteuttamisohjelmilla. Ne konkretisoituvat muun muassa tilaratkaisuissa: kirjaston laaja verkosto hyödyttää muita hallintokuntia. Virastojen välisellä yhteistyöllä

pystytään laajentamaan nykyisiä palveluja ja toteuttamaan uusia palvelumalleja.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2015 – 2017

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen kirjasto- ja tietopalvelujen tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Niiden tulee edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Toimintaympäristön muutosten, ennen kaikkea internetin luomien uusien mahdollisuuksien ja haasteiden takia kaupunginkirjaston toimintaa kehitetään jatkuvasti. Henkilökuntaa koulutetaan ja tehtäviä järjestellään uudelleen.

Sitovina tavoitteina olevat laajat aukioloajat määrittelevät henkilökunnan minimimäärän. Toinen määrittelevä tekijä ovat isojen kirjastojen eri kerrokset: niissä on taattava sekä toiminnot että turvallisuus.

Uudet sähköiset palvelut työllistävät kirjaston henkilökuntaa, koska ikääntyvät ihmiset eivät saa muualta opastusta palvelujen käytössä. Myös kirjaston omien tarjolla olevien sähköisten palvelujen laajeneminen (muun muassa e-aineistot) ja niiden käytön opastaminen edellyttää erityisosaamista.

Pieni (alle 5 % koko henkilöstömäärästä) ja tehokas hallinto mahdollistaa omalta osaltaan strategian toteutumisen ja laadukkaiden kirjastopalvelujen tuottamisen.

Kirjastoasetuksen mukaan kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään 70 prosentilla tulee olla:

1) yliopistossa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot;

2) ammattikorkeakoulussa suoritettu korkeakoulututkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 60 opintopisteen laajuiset korkeakoulutasoiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot;

3) ammatillinen perustutkinto, johon sisältyvät tai jonka lisäksi on suoritettu vähintään 35 opintoviikon laajuiset kirjasto- ja informaatioalan opinnot; taikka

4) tieto- ja kirjastopalvelujen ammattitutkinto.

Kunnan kirjastolaitoksen henkilöstöstä vähintään 45 prosentilla tulee olla 1. tai 2. kohdassa tarkoitettu koulutus.

Kaupunginkirjaston lakisääteisen sivistävän ja syrjäytymistä ehkäisevän tehtävän vuoksi ja sitovina tavoitteina olevien pitkien aukioloaikojen sekä asetuksen määrittelemän henkilöstörakenteen vuoksi henkilöstön määrää ei voida säästösyistä vähentää.

Taloussuunnittelukaudella lisätään erityisesti henkilöstön osaamista uusien e-aineistojen hallitsemiseksi. Mediataito-osaamiseen sekä vuorovaikutteiseen viestintäosaamiseen sosiaalisessa mediassa panostetaan. Asiakkaiden osallistamisessa tarvittavaa fasilitointiosaamista lisätään. Johtajuusosaamista vahvistetaan vastaamaan toimintaympäristön ja kirjastotyön muutoksiin. Esimiehiä kannustetaan osallistumaan kaupungin tarjoamaan johtamiskoulutukseen. Lisäksi kehitetään työyhteisötaitoja sekä kestävään uudistumiseen tähtäävää johtajuutta.

Vertaisoppimisen menetelmiä kehitetään ja tehtäväkiertoa edistetään, tavoitteena on tehokas osaamisen jakaminen.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2015 – 2024

Kirjasto on turvallinen julkinen tila, jolla on laajat aukioloajat. Kirjastot toimivat kaupunginosiensa kulttuuritiloina. Asukkaiden ja asukastoiminnan näkökulmasta kirjastot ovat usein lähiseutunsa ainoa maksuton tila. Tämä ulottuvuus korostuu, kun kirjastoja käytetään yhä enemmän myös aukioloaikojen ulkopuolella.

Kirjastotoimen kannalta suunnittelukauden tärkein uudisrakennushanke on keskustakirjasto, jonka valmistumisvuosi on 2018.

Maunulan kirjaston, työväenopiston ja nuorisotalon hankkeessa pyritään aivan uudenlaiseen yhteistyöhön ja tilankäytön synergiaan. Kirjaston osuus hankkeessa on 567 hum². Talonrakentamisohjelmassa rakentamisen aloittaminen on merkitty helmikuulle 2015. Molemmat uudisrakennushankkeet ovat mukana valtion kirjastorakennusten rahoitusohjelmassa.

Perusparannushankkeista Töölön kirjaston korjaushanketta pidetään kiireellisimpänä ja tärkeimpänä. Korjaushankkeen arvioidaan valmistuvan vuoden 2016 alussa. Pienemmistä perusparannushankkeista alkamassa on Laajasalon kirjaston julkisivun ja vesikaton peruskorjaus. Rakennuksessa toimivat Laajasalon kirjasto

sekä nuorisotalo ja päiväkoti. Hanke on merkitty alkamaan kesäkuussa 2015 ja valmistumaan heinäkuussa 2016.

Mellunmäen kirjasto-asukastalo (269 hum²-kirjaston osuus; 2015-2016;) on tarkoitus toteuttaa Laakavuoren korttelitalon kiinteistöön.

Herttoniemen kirjaston palvelut esitetään siirrettäväksi Herttoniemen metroaseman yhteyteen tai välittömään läheisyyteen liikenteellisesti erinomaiseen paikkaan, joka samalla voi palvella myös Herttoniemenrannan ja Kulosaaren asukkaita.

Jätkäsaareen esitetään pienehköä kirjastoa (500 hum²;) Kaupunginkirjasto on luopunut Bunkkerin varauksesta, mutta Länsisataman alueelle tarvitaan kirjastotilaa, joka voisi olla myös muiden kaupungin toimitilojen yhteydessä. Tilan olisi hyvä olla käytössä siinä vaiheessa kun Jätkäsaari-Ruoholahti -alueen asukasluku lähentelee 30 000 henkeä.

Östersundomissa on tällä hetkellä pieni Sakarinmäen koulukeskuksen sisällä toimiva lastenkirjasto. Siinä vaiheessa kun alue alkaa rakentua olisi kirjastolle hyvä varata noin 700 m² toimitila, joka voisi olla myös yhteistila muiden toimijoiden kanssa.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittareiden edistämiseen

Kaupunginkirjaston toimintamenoraami vuodelle 2015 on samansuuruinen kuin vuoden 2014 vahvistettu talousarvio. Irtaimen omaisuuden hankintaan on osoitettu 983 000 euroa, mikä on 22 % vähemmän kuin vuonna 2013 toteutuneet investointimenot. Samanaikaisesti kehitetään uusia palvelumuotoja ja tapoja toteuttaa aiempaa haastavammat palvelut ja kysynnän muutokset. Uusien aineistoformaattien käyttöönotto ja opastaminen toteutetaan tehostamalla työajan käyttöä nykyresurssein. Tilankäyttö tehostuu uusilla toimintamalleilla, kun tiloja annetaan asiakkaiden ja muiden toimijoiden käyttöön aukioloaikojen ulkopuolella. Valtakunnallisten vertailujen perusteella kirjastojen tilat ovat Helsingissä erittäin tehokkaassa ja monipuolisessa käytössä. Kirjastoissa on vuonna 2015 keskimäärin 173 kävijää/m² .

Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kaupunginkirjasto noudattaa tietotekniikkaohjelman mukaista jakoa kaupungin yhteisten järjestelmien sekä oman alansa erityisjärjestelmien kesken. Kirjasto osallistuu kaupungin yhteisten

järjestelmien sekä kaupungin tietoteknisen kokonaisarkkitehtuurin kehittämiseen.

Oman alansa osalta kaupunginkirjasto osallistuu keskuskirjastotehtävänsä mukaisesti valtakunnallisten tai kuntarajat ylittävien kirjastoalan tietojärjestelmien kehittämiseen muun muassa Kansalliskirjaston, maan muiden kirjastojen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Kaupunginkirjasto on tarjonnut asiakkaille sekä asiakassuhteen hoitoon että kirjaston palvelujen käyttöön liittyviä sähköisiä asiointimahdollisuuksia jo useita vuosia. Näitä kehitetään kohdennettujen hankkeiden avulla. Vuonna 2015 kaupunginkirjasto kehittää teknisiä ratkaisuja asukasviestintään kirjastoissa ja kirjastotilojen omaehtoiseen käyttöön. Esimerkiksi alueiden asukasyhdistysten toiminta voi jatkossa näkyä kirjaston infonäytöillä. Tilojen käyttöä tehostetaan avaamalla kirjastotiloja kaupunkilaisten käyttöön myös aukioloaikojen ulkopuolella. Lisäksi kehitetään asiakaslähtöisiä ratkaisuja sähköisten aineistojen avaamiseen verkossa ja kirjastotilassa.

Tavoitteet ja mittarit

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet:

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kaupunginkirjaston talousarvion toteutumisen seurantaa varten on vuoden 2007 alusta lähtien ollut käytössä kaksi sitovaa toiminnallista tavoitetta, jotka kumpikin liittyvät asiakaspalveluun. Toinen näistä sitovista tavoitteista on edelleen vuosittaisten aukiolotuntien määrä ja toinen vuosittaisten käyntien yhteismäärä, joka koostuu kirjastokäynneistä ja verkkokäynneistä.

Aukiolotunneiksi talousarviovuonna 2015 esitetään 98 600 tuntia, 102 000 tuntia vuodelle 2016 ja 102 000 tuntia vuodelle 2017.

Aukiolotunneissa on myös huomioitu Töölön kirjaston sulkeminen peruskorjauksen vuoksi vuonna 2015. Korjaustyö jatkuu vuoden 2016 alkupuolelle, mikä vaikuttaa molempien vuosien aukiolotuntitavoitteeseen. Jatkossa selvitetään aukiolotuntien jakoa kahteen ryhmään: palveluaukiolo- ja itsepalvelutunteihin.

Käyntien määräksi esitetään talousarviovuodelle 14,3 miljoonaa, josta kirjastokäyntien osuus olisi 6,3 miljoonaa ja verkkokäyntien osuus 8,0 miljoonaa. Vuonna 2014 on huomattu, että kirjaston uudet

verkkopalvelut ovat lisänneet verkkokäyntien määrää voimakkaasti. Suunnitteluvuosien 2016 ja 2017 yhteiskäyntimääräksi esitetään 14,6 miljoonaa.

Tavoitteissa on huomioitu Mellunmäen kirjaston avautuminen vuonna 2016.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion toteutumista seurataan myös lainojen määrällä. Niitä lasketaan talousarviovuonna kertyvän 8,5 miljoonaa. Suunnittelukaudella vuosikertymä arvioidaan olevan vuonna 2016 8,6 miljoonaa lainaa ja vuonna 2017 8,6 miljoonaa lainaa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Kaupunginkirjaston energiansäästösuunnitelmassa on asetettu energiansäästötavoitteet toiminnalle. Kaupunginkirjaston toimitiloista valtaosa on suoraan vuokrattu tilakeskukselta ylläpitovuokralla. Vuokraan sisältyy lämpö, vesi ja joidenkin tilojen osalta myös sähkö. Säästötavoitteiden todentaminen on kuitenkin haasteellista, koska usea kirjasto sijaitsee kaupungin muun toimipisteen yhteydessä eikä energian käyttöä ole toistaiseksi mahdollista mitata tehokkaasti tilakohtaisesti. Asetetut energiatehokkuus- ja säästötavoitteet syntyvät vain eri toimijoiden yhteistyön seurauksena.

Kirjaston ympäristöohjelmassa on asetettu ympäristöä koskevia tavoitteita sekä toimenpiteitä.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan yhtenä tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä virastot noudattavat ympäristöjohtamisessaan kevennettyjen ympäristöjärjestelmien periaatteita. Tällä hetkellä neljällä kirjastolla on käytössä Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä. Kirjaston tavoitteena on ottaa käyttöön Ekokompassi koko kirjaston tasoisena vuoden 2015 alusta.

Määrä- ja taloustavoitteet

Vuonna 2014 kirjastoverkon muodostaa 37 kirjastoja, 10 laitoskirjastoa ja kaksi kirjastoautoa. Kirjastoverkko säilyy saman laajuisena vuonna 2015. Vuonna 2016 kirjastojen lukumäärä kasvaisi yhdellä Mellunmäen kirjaston valmistumisen vuoksi. Lisäksi kirjastolla on kotikirjasto.

Talousarvioehdotuksen mukaiset menot asukasta kohden ovat 59,38 euroa. Vuoden 2014 talousarviossa asukaskohtainen meno on 60,55 euroa. Asukaskohtaiset menot suunnittelukaudelle ovat 60,66 euroa vuonna 2016 ja 61,11 euroa vuonna 2017.

Tulot asukasta kohden vuonna 2015 ovat 4,29 euroa (4,87 euroa vuonna 2014). Asukaskohtainen tulotavoite on 4,14 euroa/asukas vuonna 2016 ja 4,10 euroa vuonna 2017.

Tuottavuuden toteutuminen 2013–2017

Kaupunginkirjaston tuottavuus lasketaan yhtenä kokonaisuutena erittelemättä eri palveluita. Tuottavuus paranee vuonna 2015 perusvuoteen 2012 verrattuna. Taloussuunnitelmakaudella tuottavuuden trendi on nouseva. Ulkopuolisen rahoituksen menoja kasvattava vaikutus vaikuttaa jonkin verran tuottavuuteen vertailuvuoden ja taloussuunnitelmakauden välisessä tarkastelujaksossa. Lisäksi Töölön kirjaston remontti vaikuttaa kirjaston tuottavuuteen vuonna 2015.

Kirjasto on jo nykyisellään tehokas ja vaikuttava, ongelmia ennalta ehkäisevä palvelu: noin 80 % kaupunkilaisista käyttää kirjastoja, joiden osuus kaupungin menoista on noin 0,8 %.

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2013–2017

Tilojen käyttöä tehostetaan eri toiminta- ja palvelumuotoja kehittämällä sekä suunnittelemalla remontoitavien kohteiden tilaratkaisut nykyistä monikäyttöisemmiksi ja joustavammiksi. Tilojen käytön tehostamiseen pyritään jatkamalla laajennetun aukiolon kokeilua, jossa asiakkaat voivat käyttää kirjastotiloja ja lainata aineistoa normaalien aukioloaikojen ulkopuolella. Lisäksi käytössä on toimintamalli, jossa eri kaupunginosa-alueiden yhdistykset ja muut toimijat voivat sopimuksen perusteella käyttää kirjastotiloja aukioloaikojen ulkopuolella.

Tilojen käyttöä tehostetaan myös virastojen välisillä kaupunkistrategiaa toteuttavilla yhteistyömuodoilla ja tilaratkaisuilla. Vuonna 2015 käynnistyy kirjaston, työväenopiston ja nuorisokeskuksen hankkeena yhteiskäytössä oleva tilaratkaisu Maunulan uuteen keskukseen.

Talousarvioehdotus

Talousarvioehdotus vuodelle 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus investointiehdotuksineen ovat esityslistan tämän asian liitteenä.

Kaupunginkirjaston käyttömenojen kehitys on viime vuosina ollut hyvin maltillista.

Käyttömenojen kehitys/asukas 2010 - 2014

Vuosi	euroa
2010	61,44
2011	61,55

2012	63,34
2013	62,46
2014	60,55

Menot/asukas kasvoivat vuodesta 2010 vuoteen 2013 1,7 % eli keskimäärin 0,6 prosenttiyksikköä vuotta kohden.

Verrattaessa kaupunginkirjaston menojen kehitystä kustannustason muutoksia kuvaaviin yleisiin indekseihin havaitaan menojen ja käytettävissä olevien määrärahojen reaalinen laskutrendi. Muun muassa kuluttajahintaindeksin nousu vastaavana ajanjaksona oli 7,9 % kun taas julkisten menojen hintaindeksin (kuntatalous – kulttuuritoimi) muutos oli 8,7 %.

Kaupunginkirjaston käyttötalousarvio vuodelle 2015 esitetään talousraamin mukaisesti 36 958 000 euroa.

Käyttötulot

Kaupunginkirjaston tulot on esitetty 2 671 000 euron suuruisena.

Tulot sisältävät asiakkailta perittävät myynti- ja maksutulot, kuten, myöhästymis- ja aineiston korvausmaksut. Aineiston varausmaksuja ei ole budjetoitu talousarvioon. Myöhästymismaksuja ja käyttökorvauksia on arvioitu kertyvän 1,2 miljoonaa euroa. Kopioiden ja tulosteiden myynnistä arvioidaan kertyvän tuloja noin 290 000 euroa. Tulot perustuvat kulttuuri- ja kirjastolautakunnan 19.1.2010 hyväksymiin ja kirjastotoimenjohtajan 25.9.2013 päivittämiin maksuihin.

Tulot sisältävät 610 000 euroa Kirjastot.fi – hankkeeseen, 160 000 euroa monikielisen kirjaston ylläpitämiseen sekä 225 000 keskuskirjastotehtävien hoitamiseen.

Käyttömenot

Palkat ja palkkiot (17 144 000 euroa) on laskettu voimassa olevien palkkojen mukaisesti. Ne sisältävät palkat lomarahoineen sekä määrärahat tilapäisen työvoiman palkkamenoihin, erilliskorvauksiin sekä muihin palkkoihin ja palkkioihin. Henkilökunnan palkoista on vähennetty oikaisueränä saatavat henkilöstökorvaukset.

Henkilösivukulut (5 764 000 euroa) on laskettu ohjeiden mukaisilla prosenteilla (33,16 %).

Talousarvion laatimisohjeiden mukaan hallintokuntien tulee noudattaa voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia kokonaisraaminsa puitteissa. Kaupunginhallituksen käyttövaroihin ei ole varattu

keskitettyjä palkkamäärärahoja. Raamin niukkuus vaikuttaa erityisesti kaupunginkirjaston henkilöstömenoihin. Kirjastotoimi on henkilöstövaltaista ja kirjastoverkon laajuudesta ja monimuotoisuudesta johtuen henkilöstömenot muodostavat yli puolet kirjaston käyttömenoista. Palkkaratkaisujen mukaiset korotukset vaikuttavat merkittävästi kirjaston kuluihin ja kulurakenteeseen.

Palvelujen ostoihin on esitetty yhteensä 4 032 000 euroa. Esitys sisältää määrärahat tietotekniikkamenoihin, tilapäisen työvoiman hankintaan, siivouspalveluihin sekä muiden palvelujen ostoihin. Palvelujen ostoihin sisältyy myös 220 000 euron määräraha keskustakirjaston suunnitteluun ja palvelujen kehittämiseen.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat-kohtaan on esitetty 3 944 000 euron määrärahaa. Aineistohankintojen osuus tästä on 3 268 000 euroa. Haastavasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta kaupunginkirjasto esittää asukaskohtaiseksi aineistomäärärahaksi 5,25 euroa. Vuonna 2013 aineistohankintoihin käytettiin 3 098 000 euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat-kohta sisältää myös kaluston pienhankintoja, toimistotarvikkeet sekä sähköenergian niiden toimitilojen osalta, joissa sähkö ei sisälly vuokrasopimukseen. Lisäksi keskustakirjaston suunnittelun tarpeisiin on varattu 50 000 euroa. Sähköenergian määrärahassa on huomioitu energiansäästötavoitteet.

Toimitilojen vuokriin on esitetty 6 036 000 euron määrärahat. Määräraha sisältää talousarvion laatimisohjeissa esitetyn sisäisten tilavuokrien korotusvaikutuksen. Tilakeskukselle vuokran yhteydessä maksettavat palvelukustannukset sisältyvät palvelujen ostoihin. Vuokrien osuus kaikista käyttömenoista on 16 %.

Määräraha sisältää lisäksi koneiden ja kaluston vuokrat sekä siviilipalvelusmiesten asuntojen vuokrakulut.

Kirjastoverkon tilannetta ja laajuutta on käsitelty kulttuuri- ja kirjastolautakunnassa (25.3.2014) kirjaston kiinteistölautakunnalle antamassa lausunnossa talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmaksi vuosiksi 2015 – 2024

Taloussuunnitelma 2016–2017

Taloussuunnitelmakauden tuloarvio esitetään 2 611 000 euron suuruisena.

Vuoden 2016 käyttömenot ovat 38 282 000 euroa ja 38 922 000 euroa vuonna 2017. Talousarviovuoteen 2015 verrattuna vuoden 2017 käyttömenot nousevat 1 964 000 euroa (5,3 %), mutta asukaskohtaisesti tarkasteltuna menokasvu on 2,9 %.

Taloussuunnitelmavuosien henkilöstömenoihin esitetään kolmen vakanssin lisäystä Mellunmäen kirjastoa varten.

Palvelujen ostoihin sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat-menokohtiin esitetyllä menotasolla voidaan turvata kirjaston peruspalvelutaso ja aineiston kattavuus.

Vuokramenoihin esitetään menolisäyksiä remontoitujen tilojen vuokrantarkistuksista johtuen.

Irtain omaisuus 2015 – 2024

Talousarvion laatimisohjeiden mukaan irtaimen omaisuuden budjetoinnin lähtökohtana on hallintokuntakohtainen raami. Kirjastotoimelle on raamissa varattu 983 000 euroa.

Irtaimen omaisuuden hankintoihin kuitenkin esitetään tietotekniikkahankintoihin 412 000 euron määrärahaa. Kalusteisiin on ollut mahdollista varata 472 000 euroa. Töölön kirjaston perusparannustyön alkaa syksyllä 2014 ja jatkuu alkuvuoteen 2016. Töölön uusittavien ja kunnostettavien kalusteiden kokonaismäärärahatarpeen on vuosina 2015 ja 2016 arvioitu olevan 872 000 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2016 - 2019 etsitetään irtaimen omaisuuden määrärahoja seuraavasti:

Vuosi	euroa
2016	1 526 000
2017	1 304 000
2018	7 204 000
2019	1 100 000

Taloussuunnitelmavuosien merkittävin menoerä 6 000 000 euroa kohdistuu vuonna 2018 keskustakirjastohankkeelle.

Tietotekniikkainvestoinnit sisältävät kirjastotoiminnan sujuvuuden ja ylläpidon turvaavia välttämättömiä hankintoja.

Taloussuunnitelmakaudelle on esitetty määrärahoja kirjastotilojen kuluneisuuden torjumiseen ja ergonomian parantamiseen. Lisäksi kirjaston palvelualueuudistukset ja tilakonseptin toteuttamiseen on esitetty varatavaksi määrärahoja.

Kaupunginkirjaston henkilöstötoimikunta on käsitellyt kokouksessaan 20.5.2014 talousarvioehdotuksen 2015 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2015-2017 sekä investointiosan.

Lisäksi kaupunginkirjasto on täydentänyt talousarviokirjan perustelutekstiä määrä- ja taloustavoitteiden sekä tuottavuuden toteutumisen 2015- 2017 ja tilankäytön tehokkuuden 2015-2017 toteutumisen osalta talous- ja suunnittelukeskukselle. Kyseessä olevat tekstit ja tiedot on todettu tämän asian esittelytekstissä.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Liitteet

1	Kir Käyttömenot TAE 2015.pdf
2	Kir irtaimen omaisuuden perushankinnat 2015-2024 IT-käyttömenot 2015-2017.pdf
3	Kir Suoritteet ja määrät TAE 2015.pdf
4	Kir Tilankäyttöohjelma 2015-2024 TAE 2015.pdf
5	Kir Henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma TAE 2015.pdf
6	Kir talousarviokirjan teksti TAE 2015.pdf

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 27.05.2014 § 70

HEL 2014-002658 T 02 02 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti hyväksyä kaupunginkirjaston vuoden 2015 talousarvioehdotuksen, vuosien 2016–2017 taloussuunnitelmaehdotuksen sekä investointiosan ja lähettää ehdotukset edelleen kaupunginhallitukselle.

Lisäksi lautakunta päätti esittää 500 000 euroa lisää kirjastotoimen investointeihin raamin päälle.

Käsittely

27.05.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:
Juha-Pekka Väisänen: Talousarvion raami ei mahdollista kirjastotoimen

sille asetettujen tehtävistä suoriutumista. Helsingin kaupunginkirjastolla on tärkeä rooli valtakunnallisena kirjastokonseptin, uuden kansalaisuuden ja kansalaisdemokratian kehittäjänä. Keskustakirjaston suunnitelmissa on esitetty, että lähikirjastojen henkilökunta kiertäisi töissä myös keskustakirjastossa. Kansalaisjärjestöt ja kirjastot kehittävät yhteistyötä. Kaupungin eri palvelusektorit tiivistävät yhteistyötä kirjastotoimen kanssa. Tämä edellyttää ammattitaitoista ja riittävää henkilökuntaa, jotta keskustakirjaston hanke, kansalaisyhteiskunnan sekä yhteistyö eri palvelujen kanssa ei heikennä lähikirjastojen palveluja. Kirjasto tarkoittaa ajantasaista ja laadukasta luettavaa ja lainattavaa aineistoa. Esitän talousarvioon 2015 ja taloussuunnitelmaan 2015-2017 pohjaesitykseen 1 300 000:n euron raaminylitystä käytettäväksi miljoonan henkilökunnan palkkoihin sekä 300 000 aineistokuluihin.

Kannattajat: Sami Muttilainen

Vastaehdotus:
Petra Jääskeläinen: Ehdotan 500 000 euroa lisää kirjastotoimen investointeihin, mikä on realistinen ja kirjaston kaupunkilaisia palvelevaa toimintaa tukeva määrä.
Se voisi jakautua näin, samalla eritelty tarve perustellen:
200 000 Töölön kalusteisiin
120 000 Laajasaloon
130 000 It-infrastruktuuriin parantamaan itsepalvelua ja kulunvalvontaa
50 000 RFID-teknologiaan (jota mm. Keskustakirjaston logistiikka edellyttää).

Perustelut 24.4.2014 lautakunnan lausumasta raamiin:
Lautakunta hyväksyi 23.4.2014 TaE-raamin 2015 käsittelyn yhteydessä yksimielisesti Risto Kolasen esittämän ja Jukka Relanderin kannattaman ponsiluontoisen lausuman kirjaston tulevien investointien kannalta.
Ponsilausuma 23.4.2014
Risto Kolanen, Ponsi kirjastotoimen TAE 2015 raamin ylitystarpeesta:
Hyväksyessään kaupunginkirjaston osalta TAE 2015 raamipohjan, lautakunta toteaa samalla 500 000 euron välttämättömän lisätarpeen kirjastotoimelle, aivan erityisesti investointien osalta. Töölön kirjaston peruskorjauksen ja kalustamisen siirtyminen v. 2015 puolelle tuo suurimman lisätarpeen. Laajasalon kirjaston remontti ja Paloheinän kirjaston palvelualueen remontti vaativat myös enemmän lisärahaa 2015. Paloheinä kuuluu sarjaan, jossa kirjastoja valmistetaan paremmaksi itsepalvelulle ja siten se lisää kirjaston tuottavuutta kaupungin strategiatavoitteiden mukaisesti

Kannattajat: Sami Muttilainen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Ehdotan 500 000 euroa lisää kirjastotoimen investointeihin, mikä on realistinen ja kirjaston kaupunkilaisia palvelevaa toimintaa tukeva määrä.
Se voisi jakautua näin, samalla eritelty tarve perustellen.:
200 000 Töölön kalusteisiin
120 000 Laajasaloon
130 000 It-infrastruktuuriin parantamaan itsepalvelua ja kulunvalvontaa
50 000 RFID-teknologiaan (jota mm. Keskustakirjaston logistiikka edellyttää). Perustelut 24.4.2014 lautakunnan lausumasta raamiin:
Lautakunta hyväksyi 23.4.2014 TaE-raamin 2015 käsittelyn yhteydessä yksimielisesti Risto Kolasen esittämän ja Jukka Relanderin kannattaman ponsiluontoisen lausuman kirjaston tulevien investointien kannalta.
Ponsilausuma 23.4.2014
Risto Kolanen, Ponsi kirjastotoimen TAE 2015 raamin ylitystarpeesta:
Hyväksyessään kaupunginkirjaston osalta TAE 2015 raamipohjan, lautakunta toteaa samalla 500 000 euron välttämättömän lisätarpeen kirjastotoimelle, aivan erityisesti investointien osalta. Töölön kirjaston peruskorjauksen ja kalustamisen siirtyminen v. 2015 puolelle tuo suurimman lisätarpeen. Laajasalon kirjaston remontti ja Paloheinän kirjaston palvelualueen remontti vaativat myös enemmän lisärahaa 2015. Paloheinä kuuluu sarjaan, jossa kirjastoja valmistetaan paremmaksi itsepalvelulle ja siten se lisää kirjaston tuottavuutta kaupungin strategiatavoitteiden mukaisesti

EI-ehdotus: Talousarvion raami ei mahdollista kirjastotoimen sille asetettujen tehtävistä suoriutumista. Helsingin kaupunginkirjastolla on tärkeä rooli valtakunnallisena kirjastokonseptin, uuden kansalaisuuden ja kansalaisdemokratian kehittäjänä. Keskustakirjaston suunnitelmissa on esitetty, että lähikirjastojen henkilökunta kiertäisi töissä myös keskustakirjastossa. Kansalaisjärjestöt ja kirjastot kehittävät yhteistyötä. Kaupungin eri palvelusektorit tiivistävät yhteistyötä kirjastotoimen kanssa. Tämä edellyttää ammattitaitoista ja riittävää henkilökuntaa, jotta keskustakirjaston hanke, kansalaisyhteiskunnan sekä yhteistyö eri palvelujen kanssa ei heikennä lähikirjastojen palveluja. Kirjasto tarkoittaa ajantasaista ja laadukasta luettavaa ja lainattavaa aineistoa. Esitän talousarvioon 2015 ja taloussuunnitelmaan 2015-2017 pohjaesitykseen 1 300 000:n euron raaminylitystä käytettäväksi miljoonan henkilökunnan palkkoihin sekä 300 000 aineistokuluihin.

Jaa-äänet: 7
Verna Castren, Petra Jääskeläinen, Jukka Relander, Jani Ryhänen, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Timo Vuori

Ei-äänet: 2
Sami Muttilainen, Juha-Pekka Väisänen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Ehdotan 500 000 euroa lisää kirjastotoimen investointeihin, mikä on realistinen ja kirjaston kaupunkilaisia palvelevaa toimintaa tukeva määrä.
Se voisi jakautua näin, samalla eritelty tarve perustellen.:
200 000 Töölön kalusteisiin
120 000 Laajasaloon
130 000 It-infrastruktuuriin parantamaan itsepalvelua ja kulunvalvontaa
50 000 RFID-teknologiaan (jota mm. Keskustakirjaston logistiikka edellyttää). Perustelut 24.4.2014 lautakunnan lausumasta raamiin:
Lautakunta hyväksyi 23.4.2014 TaE-raamin 2015 käsittelyn yhteydessä yksimielisesti Risto Kolasen esittämän ja Jukka Relanderin kannattaman ponsiluontoisen lausuman kirjaston tulevien investointien kannalta.
Ponsilausuma 23.4.2014
Risto Kolanen, Ponsi kirjastotoimen TAE 2015 raamin ylitystarpeesta:
Hyväksyessään kaupunginkirjaston osalta TAE 2015 raamipohjan, lautakunta toteaa samalla 500 000 euron välttämättömän lisätarpeen kirjastotoimelle, aivan erityisesti investointien osalta. Töölön kirjaston peruskorjauksen ja kalustamisen siirtyminen v. 2015 puolelle tuo suurimman lisätarpeen. Laajasalon kirjaston remontti ja Paloheinän kirjaston palvelualueen remontti vaativat myös enemmän lisärahaa 2015. Paloheinä kuuluu sarjaan, jossa kirjastoja valmistetaan paremmaksi itsepalvelulle ja siten se lisää kirjaston tuottavuutta kaupungin strategiatavoitteiden mukaisesti

Jaa-äänet: 7
Verna Castren, Petra Jääskeläinen, Sami Muttilainen, Jukka Relander, Jani Ryhänen, Päivi Storgård, Juha-Pekka Väisänen

Ei-äänet: 0

Tyhjä: 2
Johanna Sydänmaa, Timo Vuori

Poissa: 0

13.05.2014 Palautettiin

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

5
Kirjastotoimen johtajan sijaisen määrääminen

HEL 2014-007381 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää, että kirjastotoimen johtajan estyneenä ollessa hänen tehtäviään hoitaa 1.6.2014 alkaen sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja ja hänen estyneenä ollessa kirjasto- ja asiakaspalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja.

Esittelijän perustelut

Johtosäännön 27 § mukaan viraston päällikön ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa lautakunnan määräämä osaston päällikkö.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.4.2014 § 135 muuttaa kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 1.6.2014 lukien. Johtosääntömuutoksen jälkeen kaupunginkirjastossa on kaksi osastoa, kirjasto- ja asiakaspalvelut sekä sisältö- ja tukipalvelut, aiemman kolmen osaston sijaan.

Johtosääntömuutoksesta johtuen on tarpeen päivittää delegointipäätös vastaamaan 1.6.2014 voimaan tullutta organisaatiota.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Helena Pättiniemi, hallintosihteeri, puhelin: 310 85516
helena.pattiniemi(a)hel.fi

6
Kaupunginkirjaston viranhaltijoiden hankintavaltuudet

HEL 2014-007382 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää, että kirjastotoimen johtajalla, sisältö- ja tukipalvelut osaston kirjastotoimen apulaisjohtajalla sekä talouspäälliköllä ja heidän sijaisellaan on hankintavaltuus koko kirjastotoimen budjetin ja kaikkien ulkopuolisen rahoituksen projektien puitteissa.

Muun viranhaltijan tai hänen sijaisensa hankintavaltuus on tehtävänimikkeen ja kustannuspaikan puitteissa sekä niihin sijoittuvien ulkopuolisen rahoituksen projektien määrärahojen puitteissa.

Sijaisella ei ole oikeuttaa käyttää sijaistettavan valtuutta muutoin kuin sijaisena toimiessaan.

Hankintavaltuudet ja hankintavaltuusrajat ovat voimassa 1.6.2014 alkaen seuraavasti:

	alv. 0 %
Kirjastotoimen johtaja	150 000
1. sij. sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	
2. sij. kirjasto- ja asiakaspalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	
Sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	70 000
sij. kehittämispäällikkö	
Kirjasto- ja asiakaspalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	70 000
sij. Itäkeskuksen kirjastonjohtaja	
Kehittämistoimisto, kehittämispäällikkö	50 000
sij. sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	
Talousyksikkö, talouspäällikkö	50 000
sij. sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja	
Tietohallintotoimisto, tietohallintopäällikkö	50 000
sij. tietotekniikkapäällikkö	
Hankinta- ja luettelointitoimisto, toimistopäällikkö	30 000

sij. hankinta- ja luettelointitoimiston palveluesimies
Itäkeskuksen kirjaston kirjastonjohtaja 3 500
sij. palvelupäällikkö

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 6 § 1 momentin 7 kohdan mukaan lautakunta päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.4.2014 § 135 muuttaa kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 1.6.2014 lukien. Johtosääntömuutoksen jälkeen kaupunginkirjastossa on kaksi osastoa, kirjasto- ja asiakaspalvelut sekä sisältö- ja tukipalvelut, aiemman kolmen osaston sijaan. Lisäksi toimisto- ja yksikkötasoihin tuli pieniä muutoksia.

Edellä mainituista muutoksista johtuen on tarpeen päivittää delegointipäätös vastaamaan 1.6.2014 voimaan tullutta organisaatiota. Hankintavaltuuksiin ja -rajoihin ei esitetä muutoksia.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Helena Pättiniemi, hallintosihteeri, puhelin: 310 85516
helena.pattiniemi(a)hel.fi

7
Vapautusoikeuden myöntäminen viranhaltijalle kaupunginkirjaston saatavia koskevassa asiassa

HEL 2014-007405 T 00 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää, että vapautuksen kaupunginkirjastolle tulevan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta 1.6.2014 alkaen myöntää sisältö- ja tukipalvelujen osaston kirjastotoimen apulaisjohtaja euromääräisen rajan 2 500 euroa pysyessä ennallaan.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 6 § 1 momentin 14 kohdan mukaan lautakunta myöntää vapautuksen virastoille tulevan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija myöntää vapautuksen.

Edellä mainitut saatavat ovat pääsääntöisesti myöhästymismaksuja tai aineiston tuhoutumisia. Hakemuksen ja annettujen selvitysten perusteella myönnetään vapautus korvausvelvollisuudesta joko kokonaan, osittain tai ei lainkaan.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.4.2014 § 135 muuttaa kulttuuri- ja kirjastotoimen johtosäännön 1.6.2014 lukien. Johtosääntömuutoksen jälkeen kaupunginkirjastossa on kaksi osastoa, kirjasto- ja asiakaspalvelut sekä sisältö- ja tukipalvelut, aiemman kolmen osaston sijaan.

Johtosääntömuutoksesta johtuen on tarpeen päivittää delegointipäätös vastaamaan 1.6.2014 voimaan tullutta organisaatiota. Euromääräinen raja on ollut 2 500 euroa, jonka muuttamiselle ei ole tarvetta.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Helena Pättiniemi, hallintosihteeri, puhelin: 310 85516
helena.pattiniemi(a)hel.fi

1
Katsaus Herttoniemen alueen kirjastopalveluihin

HEL 2014-007474 T 00 01 02

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää merkitä tiedoksi annetun selvityksen.

Tiivistelmä

Nykyinen Herttoniemen kirjasto sijaitsee kaavamuutosalueella Herttoniemen sairaalan sivurakennuksessa, nuorisotalon naapurina osoitteessa Kettutie 8 C. Kirjastossa on 730 huoneistoneliömetriä. Nykyisessä paikassaan kirjasto on osoittautunut tarjolla oleviin resursseihin nähden suhteellisen tehottomaksi. Muutetun asemakaavan toteutuminen edellyttää kirjasto- ja nuorisotalorakennuksen purkamista.

Kirjasto on toiminut tiloissa vuodesta 1972 alkaen. Suurin tiloissa tehty korjaustyö on sähkö- ja valaistusremontti vuosien 2006 – 2007 vaihteessa. Vuosien varrella kaupunginkirjasto on teettänyt pari pienempää toiminnallista muutosta, jotka ovat olleet lähinnä kiintokalusteiden muutoksia ja uusia tilajäsentelyjä.

Kirjaston suurin heikkous on sen sijainti Länsi-Herttoniemessä, Siilitien puoleisessa päässä aluetta, sivussa kaupunginosan kehityksen painopistealueesta. Kirjaston sijainti sairaala-alueella ei ole tuonet erityisiä synergiaetuja asiakkaiden asiointien ja toimintojen yhdistämisinä.

Herttoniemen kirjaston käyttö on pysynyt jokseenkin vakaana. Lainausten ja kävijöiden määrä on pidemmän ajan jaksolla jonkin verran vähentynyt. Suoritteiden määriin ovat vaikuttaneet mm. kaupunginkirjaston muuttuneet toimintatavat, erityisesti kirjastojärjestelmän tuottamat muutokset ja viime vuosina musiikin siirtyminen verkkojakeluun.

Liitteenä (liite 1) olevat tilastot kuvaavat lainausten ja kävijöiden määrää kolmessa kaakkoisen suurpiirin kirjastossa: Herttoniemen, Roihuvuoren ja Laajasalon kirjastoissa.

Vuoden 2013 tilastoihin vaikuttaa se, että Roihuvuoren kirjasto oli suljettuna remontin vuoksi koko vuoden.

Tärkeää kirjaston palveluverkon kehittämisessä on sijoittaa kirjastot siten, että ne ovat hyvin joukkoliikenteellä saavutettavissa ja asiointireittien varrella. Kestävää kehitystä ja asukkaiden parasta ajatellen on myös varmistettava tilojen monipuolinen, laaja ja tehokas käyttö. Koska kaupunginosan keskustatoiminnat ja asioimisen painopiste ovat metroaseman ympäristössä, kehittyvä metroaseman seutu on luonteva paikka myös kirjastolle. Kirjasto palvelisi samalla sekä Länsi-Herttoniemen, Herttoniemenrannan että Kulosaaren asukkaita. Uusien asukkaiden tulo alueelle tehostaa palvelujen taloudellista tehokkuutta.

Viime vuosien aikana on ollut erilaisia kaavailuja Herttoniemen metroaseman uudistamisesta. Kaupunginkirjastossa on valmisteltu useita Herttoniemeä koskevia lausuntoja (kaupunginkirjaston vastaus Herttoniemen metroaseman toiminnalliseen tarveselvityspyyntöön, 13.2.2012, kaupunginkirjaston lausunto Länsi-Herttoniemen Kettutien ja Siilitien liittymän alueilla valmisteltavasta asemakaavan muutoksesta, 26.4.2012, kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto Siilitien - Kettutien alueen asemakaavan muutosluonnoksesta kaupungin osalta 12.3.2013, kaupunginkirjaston lausunto Länsi-Herttoniemi, Siilitien ja Kettutien alueen asemakaava- ja asema-kaavan muutosehdotuksesta 3.1.2014, Ksv:n lausuntopyyntö) ja osallistuttu hallintokuntien yhteisen tarveselvityksen laadintaan sekä palvelumuotoilun keinoin toteutettuun tulevan toiminnan suunnitteluun.

Palvelu- ja yhteistyömalleja on suunniteltu yhdessä nuorisoasiainkeskuksen, varhaiskasvatusviraston ja sosiaali- ja terveysviraston kanssa.

Tällä hetkellä tiedossamme on, että kaupunginhallitus on 22.4.2014 päättänyt Herttoniemen metrokorttelin alueen varaamisesta Rakennusosakeyhtiö Hartelalle ja YIT Rakennus Oy:lle korttelin asemakaavamuutokseen perustuvaa jatkosuunnittelua varten. Päätökseen on kirjattu että ”Kaupungilla on oikeus vuokrata tarvitsemansa palvelutilat myöhemmin erikseen tehtävän huoneenvuokrasopimuksen perusteella, mikäli mainittujen palvelutilojen sijoittamisesta suunniteltuun kortteliin tehdään erillinen päätös.” (kohta 9)

Suunnittelussa ja tulevaisuuden kaavailussa tavoitteena on löytää parhaat mahdolliset ratkaisut asukkaiden ja kaupungin yleisen edun kannalta. Siksi kaavailtuun Kettutien asemakaavan muutokseen on suhtauduttu myönteisesti.

Kaupunginkirjasto katsoo kuitenkin, että nykyisistä tiloista ei tule luopua ennen kuin on varmistettu, että kirjaston toiminnan jatkuminen mahdollisissa uusissa tiloissa on turvattu.

Tällä hetkellä Herttoniemen kirjaston palveluja kehitetään tiiviissä yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa. Yhteisiä toiminnallisia työpajoja on järjestetty kuluneen vuoden aikana useita. Niihin ovat asukkaiden lisäksi osallistuneet kirjaston, nuorisoasiainkeskuksen ja sosiaali- ja terveysviraston edustajat.

Uusimpana konkreettisena ilmentymänä ja asiakastoiveen toteutumana on määräaikainen vuokrasopimus Herttoniemen ruokaosuuskunnan kanssa. Ruokaosuuskunnan jakelupiste ja myymälä sijaitsee 1.6.2014 lähtien kirjaston tiloissa. Tällä yhteistyökuviolla tavoittelemme kaupungin tilojen tehostettua käyttöä sekä uudenlaista asukaslähtöistä toimintaa ja tapahtumatuotantoa kirjaston ja nuorisoasiainkeskuksen tiloihin.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Saara Ihamäki, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85503
saara.ihamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Herttoniemi Roihuvuori Laajasalo tilastoja 2004 - 2013.pdf

1
Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää merkitä tiedoksi seuraavan asian:

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus päätti (khs 26.5.2014 § 632) valita ThK Anna Mattilan kulttuurikeskuksen yhteispalvelupäällikön 4.8.2014 lukien 5 129,78 euron kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin. Virassa on kuuden kuukauden koeaika.

Samalla kaupunginhallitus päätti todeta, että koska ThK Anna Mattila ei ole kaupungin palveluksessa eikä terveydellisiä tietoja ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

2
Kulttuurikeskuksen talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017

HEL 2014-002666 T 02 02 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan Helsingin kulttuurikeskuksen vuoden 2015 talousarvioehdotuksen investointien osalta.

Lautakunta päättää lisäksi käsitellä uudelleen ja hyväksyä liitteenä olevat Helsingin kulttuurikeskuksen vuoden 2015 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2015–2017 taloussuunnitelmaehdotuksen lähetettäväksi edelleen kaupunginhallituksen käsittelyyn (aiempi päätös kklk 13.5.2014 § 59).

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti 2.6.2014 kumota ja palauttaa sivistystointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan päätöksellään 2.6.2014 kaupunginhallituksen käsiteltäväksi ottaman päätöksen uudelleen valmisteltavaksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnalle lautakunnan 27.5.2014 tekemän päätöksen, § 71, Kulttuurikeskuksen talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015–2017.

Kaupunginhallitus kehottaa päätöksessään kulttuurikeskusta ja kaupunginkirjastoa ja liikuntavirastoa valmistelemaan palautetut asiat niin, että päätösehdotukset noudattavat vuoden 2015 talousarvion laatimisohjeissa (Khs 24.3.2014) asetettuja raameja sekä lautakuntia noudattamaan ko. raameja ehdotusta tehdessään.

1. Viraston toimintaympäristön muutokset

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset 2015 talousarvioon

Pääkaupunkiseudun yleiset muutostekijät, kasvava maahanmuutto sekä talouskehitys heijastuvat osaltaan myös kulttuurin toimialaan. Kaupungin ripeä kasvu aiheuttaa paineita ajatella kulttuurin palveluverkkoa uudella tavalla.

Kulttuurin toimintaympäristö muuttuu edelleen monimuotoisemmaksi ja kansainvälisemmäksi. Ihmisten vapaa-aika ja aineettoman kulutuksen ja elämysten kokemisen merkitys korostuvat. Kulttuurin harrastaminen on tärkeä osa helsinkiläisten elämää ja siihen panostetaan entistä

enemmän. Kaupunkilaisten oma-aloitteinen, yhteisöllinen toiminta jatkaa kasvuaan muun kulttuuritoiminnan rinnalla. Vastaanottajasta tulee yhä useammin tuottaja varsinkin silloin, kun muutos palvelee kuntalaisen asuinympäristön alueidentiteetin vahvistumista.

Kulttuurin toimialan erityispiirteenä on toimintakentän laaja-alaisuus, sen jatkuva kerrostuminen ja pirstoutuminen sekä uudelleenmäärittely. Pääkaupungissa toimii yli puolet koko maan ammattitaiteilijoista, keskeiset kansalliset taide- ja kulttuurilaitokset, taiteen korkein opetus sekä kasvava määrä luovien alojen työpaikkoja. Kulttuurin ja taiteen uusimmat ilmiöt ja taiteen alat näkyvät ensimmäisinä Helsingissä.

Pääkaupungin muuta Suomea laajempi taiteen ja kulttuurin yleisöpohja sekä toimialan keskittymiskehitys jatkuvat ja aiheuttavat muutos- ja kehityspaineita kulttuurikeskuksen toimintaan ja palveluihin. Ilmiö lisää osaltaan paineita myös kulttuurin avustusjärjestelmiin.

Arvio palvelujen kysynnän ja tuotantotapojen kehityksestä 2015–2017

Kulttuurikeskus tukee laadukkaiden ja monimuotoisten taide- ja kulttuuripalvelujen saatavuutta eri puolella kaupunkia sijaitsevien omien toimipaikkojensa tarjonnan ja tuotantojen kautta sekä tukemalla avustuksilla taidelaitoksia, oppilaitoksia ja festivaaleja sekä muita alan toimijoita.

Kulttuuripalvelujen kysynnän ei arvioida vähentyvän suunnitelmakaudella, vaikka kilpailu ihmisten vapaa-ajasta tunnistetaan. Kilpailua on odotettavissa myös kulttuurikeskusten tilavuokrauksessa, kun eri toimijoiden salikapasiteetin kasvu ainakin suunnitelmien tasolla jatkuu harjoitus- ja työtilojen suunnittelemisen ollessa vähäisempää.

Kulttuurikeskuksen toimipaikoilla on omat erityistehtävänsä sekä sisältönsä puolesta (Annantalo, Caisa, Savoy-teatteri) että kaikille ikäryhmille kohdennettavana alueellisena palvelutarjontana (Stoa, Vuotalo, Kanneltalo, Malmitalo). Kaupungin tukemat kulttuuripalvelut ovat lähtökohtaisesti taloudellisesti ja alueellisesti kaikkien saavutettavissa.

Kulttuurikeskuksen monikulttuurisuusstrategia päivitetään. Tämä voi vaikuttaa tilatarpeeseen ja muuttaa toiminnan sisällöllisiä ja alueellisia painotuksia.

Tarjonnassa tulee muutostekijänä ottaa huomioon kasvava väestö, maahanmuuttajien lisääntyvä osuus (2030 yli 20 %), väestön ikääntyminen sekä asuinalueiden lisääntyneet erot hyvinvoinnissa. Viimeksi mainittu näkyy tietyillä alueilla lasten ja nuorten keskiarvoa

pienempänä osallistumisena harrastuksiin taiteen perusopetukseen ja muuhun kulttuuritoimintaan.

Helsingin kulttuurikeskuksen seitsemän toimipaikkaa järjestivät vuoden 2013 aikana yli 1 500 esitystä, joissa oli 190 000 katsojaa. Taidekursseja järjestettiin noin 1 100. Opetukseen osallistui lähes 12 000 lasta ja nuorta. Näyttelyitä oli yli 100. Niissä kävi 209 000 vierasta. Tapahtumia järjestettiin myös muualla kuin saleissa, talojen auloissa, kahvilatiloissa ja kulttuurikeskusten ympäristössä. Suosittuja suuria ulkoilmatapahtumia, kuten Kiinalainen uusi vuosi ja Espan lavan konsertit, on myös tarkoitus jatkaa. Näiden kävijämääriä ei ole tarkasti tilastoitu.

Kulttuurikeskus käynnistää vuonna 2015 alueellista eriarvoistumista ehkäisevän Helsingin mallin pilotoinnin. Kansainvälistä huomiota saaneen Lyonin alueellisen kulttuurityön mallin pohjalta kehitetyn osallistavan ja yhteisöllisen mallin pariin pyritään innostamaan helsinkiläisiä kulttuuri- ja taidelaitoksia ja vapaita ryhmiä, asukkaita, kaupungin omia kulttuuritoimijoita sekä muita hallintokuntia. Alueiden ja niiden asukkaiden eriarvoistumiskehitystä pyritään vähentämään monin kaupunkiyhteisin projektein, joista tärkein on tällä hetkellä Lähiöprojekti.

Kulttuurikeskuksen yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa kehitetään edelleen.

Väestön ikääntyessä vanhustyön merkitys kasvaa. Kulttuurikeskus on edistänyt kulttuurista vanhustyötä Osaattori- ja Kulttuurikaveri-hankkeilla sekä ottamalla aluetaloille kummivanhainkoteja. Tässä työssä keskeinen yhteistyökumppani on sosiaali- ja terveysvirasto. Koska työ on ollut kansainvälisestikin uraauurtavaa, on valtion ja yksityisten säätiöiden mukaan saaminen sekä tärkeää että paljolti kulttuurikeskuksen vastuulla.

Kulttuurinen nuorisotyö on keskeinen osa nuorisoasiankeskuksen toimintaa ja sillä on syvin asiantuntemus tämän kohderyhmän kanssa toimimisesta. Kulttuurikeskuksen nuorisolle suunnattuja palveluita – kuten Operaatio Pulssi ja Kulttuurisissit – arvioidaan yhdessä muiden kulttuurihallintokuntien ja nuorisoasiankeskuksen kanssa.

Kulttuurin vaikuttavuus lasketaan usein elinkeinopoliittisin mittarein. Kaupunkimatkailun ja kaupungin kiinnostavuuden kehittäminen on osaltaan myös kulttuurikeskuksen vastuulla. Tässä työssä keskeinen asiantuntemus on elinkeino-osastolla, mutta työtä tulee tehdä kootusti kaikkien kulttuurin hallintokuntien ja konsernitoimijoiden kanssa.

Taiteen tuottamisessa on selkeä suuntaus kohti yhteistuotantoja ja monitoimijaisia tuotantomalleja. Asukaslähtöinen, alueellinen kulttuuri-

ja tapahtumatoiminta on koko ajan voimistunut. Sen tukemiseen pyritään luomaan rakenteita yhdessä kaupunginkanslian asukasyhteistyön yksikön kanssa.

Kulttuurikeskuksen omia palveluja kehitetään ottaen huomioon palvelujen käyttäjien tarpeet. Palvelujen määrittelyyn ja mitoitukseen samoin kuin alueelliseen tarjontaan kiinnitetään edelleen huomiota.

Kulttuurin alalla monen taidelajin kehittyminen tapahtuu askelittain, jolloin myös tilan ja siten tuen tarve muuttuu. Helsingissä on useita kulttuurisia kiinteistösuunnitelmia, joiden kehittyminen hanketasolle vuosina 2015–2017 on vielä osin epäselvää.

Kilpailuttaminen

Vuonna 2012 on laadittu myös pienhankintoihin ulottuva viraston oma hankintaohje pohjautuen harmaan talouden ohjeistukseen. Lisäksi yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa on laadittu hankintasuunnitelma.

Riskien hallinta

Toiminnan riskianalyysit on toteutettu kulttuurikeskuksen kaikissa toimipaikoissa. Virastotasoinen riskianalyysi laaditaan suunnitelmakaudella.

2. Kaupungin strategiaohjelma viraston toiminnassa

Strategiaohjelman toteutuminen viraston toiminnassa

Kaupungin visiossa korostetaan asukkaiden yhteisöllisyyttä ja pääkaupunkia, jossa palvelut toimivat ja päätöksenteko on avointa ja jossa tiede, taide ja luovuus kukoistavat. Kulttuurikeskuksen toimiala on kaupungin vision ytimessä.

Kulttuurikeskus toteuttaa toiminnassaan kaupungin strategiaa siitä johdettujen kymmenen painoalueen avulla. Virasto toimii kaupungin arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Kulttuuri tuottaa yksilön ja yhteiskunnan tasolla hyvinvointia, kansalaisuutta ja elinvoimaa.

Kulttuurikeskuksen strategiasta johdetut painopisteet ovat:

1. Alueellisia kulttuurikeskuksia avataan lähiympäristöön niin, että ne tarjoavat ryhmille ja alueellisille nykyistä enemmän mahdollisuuksia paikallisten aloitteiden ja tapahtumien toteuttamiseen. Kulttuurikeskuksen tavoitteena on tarjota jatkossa sopimuksen mukaan veloituksetta käyttämättä jääviä tila-aikoja alle 25-vuotiaiden nuorten

kulttuuriseen harrastustoimintaan, Tanssin taloa pohjustavaan tanssin harjoituskäyttöön sekä Helsingin mallin mukaisille projekteille. Lisäksi tavoitteena on yhteisen näkyvyyden, tietoisuuden ja tunnettuuden lisääminen kaupunkilaisten keskuudessa. Toimipaikkojen profiilien kirkastamista jatketaan.

2. Koululaisten pääsyä kulttuuripalveluihin helpotetaan. Keskeisiä välineitä ovat Annantalon sekä alueellisten kulttuurikeskusten antama taideopetus osana koulupäivää, kulttuurikeskuksen eri toimipaikkojen tuottamat vapaa-ajan lasten taide- ja harrastuskurssit suomeksi, ruotsiksi ja monikielisesti sekä koulujen kulttuurisuunnitelma, joka tarjoaa välineitä koulujen ja kaupungin kulttuuritarjonnan kohtaamiseen. Avustusjärjestelmän kautta tuettava taiteen perusopetusjärjestelmä täydentää palveluita.

3. Taide- ja kulttuuriopetuksessa korostetaan asiakasnäkökulmaa, laatua ja taidelähtöisyyttä. Palvelujen kokonaisuuksiin ja mitoitukseen kiinnitetään huomiota. Omaa toimintaa, sen laajuutta ja toteuttamistapaa tarkastellaan suhteessa muuhun taideopetuskenttään.

4. Kulttuuripalvelujen saatavuutta edistetään sekä kehittämällä sähköisiä palveluita että viemällä palveluita erilaisiin kaupunkitiloihin. Kulttuurikeskus jatkaa sähköisen tilavarausjärjestelmän kehittämistä, parantaa sähköistä avustusten hakujärjestelmää asiakaslähtöisesti ja hyödyntää tietotekniikkaa eri tavoin. Kulttuuripalveluita viedään kaupunkitiloihin tukemalla taiteen ja kulttuurin kentän hankkeita tavanomaisten esityspaikkojen ulkopuolella ja tukemalla erilaisia taiteen kentän aloitteita.

5. Helsinkiläisten halu rakentaa asukas- ja kaupunginosaidentiteettiään yhteisöllisen kaupunkikulttuurisen aktiivisuuden kautta on positiivinen suuntaus, jota virasto tukee monin eri tavoin. Varsinkin asukastalotyön edellytysten varmistamisessa tarvitaan usean hallintokunnan yhteistyötä. Myös Helsingin malli tukee tätä tavoitetta.

6. Tanssitaiteen näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä parannetaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, mahdollisesti myös Tanssin talo -hanketta edistämällä. Kulttuurikeskus jatkaa hankkeen toteuttamisedellytysten selvittämistä ja asteittaista tukemista eri osapuolten kanssa.

7. Kulttuurin avustusjärjestelmää uudistetaan muuttuvan kentän tarpeisiin. Virasto keskittyy laadun, luovuuden ja uudistuvan kulttuuri- ja taidekentän tukemiseen. Avustamisessa tavoitellaan vaikuttavuutta ja yhteisvaikutuksia koko kulttuurikentän kanssa. Samalla kehitetään viraston asiantuntijaroolia, avustuskriteerien johdonmukaisuutta, hakuprosesseja ja avustusviestintää sekä avustustoiminnan ja -

viestinnän läpinäkyvyyttä. Taiteen näkymistä kaupunkiympäristössä vahvistetaan uudistettujen prosenttiperiaatteiden myötä. Kulttuurikeskus toimii rakennusaikaisten kulttuuriprojektien asiantuntijana.

8. Virasto kehittää osaltaan kaupungin tapahtumamyönteisyyttä yhteistyöllä entisen tapahtumayksikön kanssa. Näin varmistetaan, että toimipaikkojen osaaminen sekä tapahtumien tekijöinä että muiden tekijöiden tukijoina on ajan tasalla. Viraston toimipaikkojen merkitys varsinkin alueellisten kaupunkitapahtumien edistäjinä on kasvanut.

9. Kaupungin kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakennetta sekä toimintamalleja selvitettiin tavoitteena kulttuurialan kokonaisnäkemyksen vahvistuminen, strategisen ohjattavuuden lisääntyminen sekä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääntyminen. Kulttuurikeskus vastasi työryhmän puheenjohtajuudesta ja sihteerityöstä ja jatkaa sovittujen toimenpiteiden ja jatkoselvitysten aktiivisena tekijänä.

10. Kulttuurikeskuksen ja erityisesti Caisan roolia ja tehtäväkenttää nyky-Helsingissä päivitetään. Helsinkiä kansainvälisenä kulttuurikaupunkina vahvistetaan, kun viraston monikulttuurinen kulttuurityö arvioidaan vuoden 2014 aikana.

Viraston henkilöstösuunnitelma 2015–2017

Työntekijöiden saatavuus on viraston toimialalla erittäin hyvä. Kulttuuri on alana vetovoimainen ja alan koulutustarjonta on runsasta ja työllistyminen haasteellista. Kulttuurikeskuksessa työskentelee tällä hetkellä 104 vakituista henkilöä.

Kulttuurikeskuksen henkilöstöstä kolme saavuttaa budjettivuonna 2015 eläkkeen alaikärajan (63 vuotta). Vuosina 2016–2017 eläkkeelle siirtymisen alaikärajan saavuttaa neljä henkilöä. Siirtymistä ei voida tarkkaan ennakoida, koska työntekijällä on oikeus jatkaa työntekoa 68-vuotiaaksi. Kaikki tehtävät täytetään, koska ne ovat oleellisia palvelutuotannon kannalta. Joidenkin tehtävien nimikkeitä saatetaan muuttaa. Vuodelle 2016 esitetään kolmea uutta vakanssia.

Vakituinen henkilöstö vastaa viraston perustehtävän suorittamisesta budjettiraamin sisällä. Mahdolliset uusien toimintamuotojen pilotoinnit ja nykyisten laajennukset tehdään joko ulkopuolisella projektirahoituksella ja -henkilöstöllä tai nykyisiä tehtäviä vähentämällä.

Viraston tilankäyttösuunnitelma 2015-2017

Virastolla on toimintaa kymmenessä eri toimitilassa. Näistä yksi on toimistona ja yhdeksän palvelutuotannossa. Palveluita tarjoavat: Annantalo, Eläintarhan huvila, Harakan saari, Caisa, Kanneltalo, Malmitalo, Savoy-teatteri, Stoa ja Vuotalo.

Kulttuurikeskus ei esitä suunnitelmakaudella oman palvelutuotannon tilojen lisäämistä. Helsingin uudisrakentamisen hankealueiden kulttuuritarjonta varmistetaan avustustoimintaa suuntaamalla.

Tarkastelujaksolla tulee päätettäväksi Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan tulevaisuuden toimintakonsepti. Päätöksellä on vaikutuksia myös tilaratkaisuun Caisan vuokrasopimuksen umpeuduttua kesällä 2016. Caisan nykyiset tilat eivät optimaalisesti sovellu toimintaan eivätkä ne ole kaupungin omistuksessa. Uutta ratkaisua suunnitellaan ensisijaisesti toiminnallisen tarpeiden kautta, mitkä vaikuttavat tilakysymykseen.

Merkittävä osa viraston toimintaa on helsinkiläisen kulttuuri- ja taidekentän tukeminen. Monen toimijan suunnitelmissa on muutoksia tilakysymyksiin. Näillä ei ole suoraa vaikutusta viraston tilankäyttöön, mutta ne aiheuttavat paineita avustusbudjettiin. Suurimpia näistä suunnitelmista ovat Tanssin talo ja purettavan Nosturin aiheuttama Elmun tilakysymys.

Talousarvion vaikutus strategiaohjelman talousmittarien edistämiseen

Kulttuurin panostukset näkyvät yhteiskunnassa viiveellä, mutta pitkään. On vaikea osoittaa sellaisia vaikuttavuuteen liittyviä suoria tuotto-panossuhteita, jotka näkyisivät talousmittareissa. Kulttuuriset panostukset aiheuttavat pitkäaikaisia kerrannaisvaikutuksia.

Kulttuuri ja suvaitsevaisuus ovat merkittävässä roolissa luovan liiketoiminnan kehittymisessä. Luovien alojen yrittäjyys nähdään useissa selvityksissä ja kansainvälisissä vertailuissa yhtenä suurten kaupunkien tulevaisuuden merkittävistä turvaajista.

Hyvinvoiva helsinkiläinen on viraston toiminnan kokonaisvaltainen tavoite. Erityiskohderyhminä ovat sekä maahanmuuttajat että ikäihmiset. Toiminnan arviointi kulttuurisessa nuorisotyössä aloitetaan.

Elinvoimaisen Helsingin tavoitteita edistetään tukemalla sekä keskustan kulttuurisia avaintoimintoja että kaupunkikulttuurista toimintaa koko Helsingin alueella. Suuri osa työstä tehdään avustusten tai kumppanuuksien kautta, jolloin myös yrityssektori saadaan osalliseksi palvelutuotannosta ja -kehittämisestä. Työnjaon rajapinta ja tavoitteet elinkeino-osaston kaupunkimarkkinoinnin, kilpailukyvyn

kehittämisyksikön ja Helsingin matkailun kanssa selvitetään päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Toimivaa Helsinkiä rakennetaan kulttuurin keinoin varsinkin kohdennetulla, asukkaita osallistavalla, Helsingin malliksi nimetyllä aluetyöllä. Tavoitteena on saada kaikki hallintokunnat, helsinkiläiset taidelaitokset ja taiteen vapaa kenttä mukaan kehittämään kulttuuritoimintaa alueilla ja omissa toimintaympäristöissään. Avustustoiminnassa selvitetään tuen käyttöä alueellisesta näkökulmasta, jotta voidaan varmistua siitä, että myös uudisrakennusalueiden kulttuuritarjonta on kattavaa.

3. Tietotekniikan hyödyntäminen ja sähköinen asiointi

Tietotekniikkaohjelman toteuttaminen

Kulttuurikeskus noudattaa Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelmaa ja toimii kaupungin tietotekniikkayksikön ohjeiden mukaan. Kulttuurikeskus kehittää tietoteknisiä palvelujaan ja tarjoaa käyttäjille tarvittavaa tukea ja opastusta. Käytössä ovat kaikki taloushallintopalvelun tarjoamat järjestelmät ja kulttuurikeskus osallistuu hel.fi-portaalin kehittämiseen. Virasto toimii aktiivisesti tapahtumatietojen avoimen rajapinnan projektissa

Sähköisen asioinnin kehittämishankkeet

Viraston omia ja kaupungin yhteisiä sähköisiä asiointipalveluja kehitetään edelleen. Avustusten sähköisen hakemisen kaupunkiyhteisen tietojärjestelmän kehittäminen on tärkeää, sillä nykyinen järjestelmä ei kaikilta osin toteuta sujuvan asioinnin periaatteita.

4. Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskuksen sitovat toiminnalliset tavoitteet ovat taide- ja kulttuuriopetuksen osalta opetustuntien määrä ja kulttuuritoiminnan osalta esitysten lukumäärä saleissa.

Esitysten lukumäärätavoite on 1200 ja sitä seurataan seuraavissa tiloissa: Stoan ja Malmitalon kaksi salia sekä Vuotalon, Kanneltalon, Annantalon ja Caisan salit.

Opetustuntien määrällinen tavoite on 12 000. Muut ei-sitovat toiminnalliset tavoitteet on esitetty liitteessä 1 (sivu 3).

Savoy-teatteri ja siihen kuuluva Espan lava ovat nettobudjetoitu yksikkö. Yksikön sitova toiminnallinen tavoite on järjestettävien esitysten lukumäärä. Vuonna 2015 tilaisuuksia on tavoitteena järjestää yhteensä 320. Muut ei-sitovat toiminnalliset tavoitteet on esitetty liitteessä 1 (sivu 5).

Muut toiminnalliset tavoitteet

Kulttuurikeskus pyrkii selkeyttämään toimintansa perustehtävää. Jo aloitettu monikulttuurisen kulttuurityön selvitys on ensimmäinen vaihe tätä. Kulttuurisen nuoriso- ja vanhustyön lisäksi on tärkeää myös selkeyttää rajapinta elinkeino-osaston kanssa.

Energiatehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Kulttuurikeskus laatii vuosittain ympäristöraportin. Energian säästö on keskeinen tavoite kaikessa toiminnassa. Sähköisen viestinnän osuutta lisätään kehittämällä viraston sähköisiä viestintäpalveluita. Myös avustusten hakulomakkeet toimivat sähköisesti. Vuokralaisilta, kaupungin avustuksen saajilta sekä kaupunkitapahtumien järjestäjiltä edellytetään jätteiden lajittelua sekä kestävän kehityksen periaatteella tuotettujen astioiden käyttöä.

Merkittävin energiankulutuksen osa on tilojen energiatehokkuus. Ilmanvaihdon ja lämmityksen edustaessa kulutuksesta noin kahta kolmasosaa on näihin kulutuseriin voitava vaikuttaa yhdessä tilakeskuksen kanssa säätötekniikan ja käyttökoulutuksen ollessa keskeiset ratkaisuvälineet. Olisi tärkeää luoda malleja, joissa aiheutettu kulutuksen lasku olisi myös tilan käyttäjälle taloudellisesti palkitsevaa. Omalla toiminnalla voidaan vaikuttaa vain sähkön arkikulutukseen. Tätä työtä on tehty ja tehdään edelleen mm. esitystekniikan hankintoja suunniteltaessa.

Määrä ja taloustavoitteet

Talousarvioehdotuksen mukaiset kulttuurikeskuksen menot asukasta kohden ovat 50,55 euroa (2014: 51,29 euroa). Menot sisältävät käyttötalouden ja avustukset ilman Suomen Kansallisoopperan ja Helsingin Kaupunginteatterin tukia.

Viraston tuottavuutta on vuodesta 2012 alkaen mitattu tuottavuusmatriisin avulla. Vuodelle 2015 tuottavuustavoitteena on 100.

Tuottavuuden toteutuminen 2015–2017

Toimipaikkarakenteen arvioinnin yhteydessä on tehty linjaus, ettei nykyisenkaltaisia, kaupungin yksinomaisella vastuulla olevia kulttuuritaloja enää rakenneta. Nykyisten toimipaikkojen

toimintaedellytykset turvataan. Tämän lisäksi kehitetään avustusjärjestelmää, joka on joustava ja tehokas väline muuttuvan ja kehittyvän taiteen ja kulttuurin kentän tukemiseen.

Tärkein tuottavuuden lisääjä ei välttämättä ole viraston oma toiminta vaan toiminta suhteessa muihin hallintokuntiin. Päällekkäisyyttä voidaan poistaa ja osaoptimointia purkaa, kun tehdään laajempia selvityksiä tuotetuista palveluista ja sovitaan hallintokuntarajat ylittäen, millä hallintokunnalla on päävastuu palvelun suunnittelusta ja tuottamisesta.

Kulttuurikeskuksen tuottavuutta edistäviä toimenpiteitä ovat muun hankintatoiminnan kehittäminen, energiatehokkuuden parantaminen, sekä järjestelmien ja prosessien kehittäminen. Tuottavuuden parantamiseksi tavoitellaan myös lyhytaikaisten sairauspoissaolojen vähentämistä yhdellä päivällä / henkilö. Lisäksi henkilöstön osaamiseen panostetaan lisäämällä koulutusta.

Hankintatoimen prosesseja kehitetään yhteisten toimintamallien ja ohjeistuksien tarkennuksilla. Energiatehokkuuteen kiinnitetään huomiota kalustohankinnoissa sekä seuraamalla jätemääriä että pienentämällä paperin kulutusta toimistokäytössä. Palvelujen tuottamisen ja tukitoimintojen prosessit kuvataan. Päällekkäiset toiminnot puretaan ja näin varmistetaan resurssien oikea käyttö. Tietojärjestelmien osalta nykyinen toiminnanohjausjärjestelmä päivitettiin uudella versiolla, joka mahdollistaa entistä joustavamman tuotannon ohjauksen ja johtamisen. Kustannussäästöjä tavoitellaan myös lisäämällä ostolaskujen muuttamista verkkolaskuiksi. Näin vähenee sekä hallinnollinen työmäärä että paperin kulutus ja paperiarkistoinnin tarve.

Esimiestyöhön panostamalla virasto pyrkii yhtenäistämään toimintatapojaan. Tämän toivotaan vaikuttavan työhyvinvointiin ja osaltaan laskevan sairauspoissaoloja.

Tuottavuuden parantaminen on osa jatkuvaa toimintaa. Tuottavuusohjelma tuleekin kytkeä osaksi normaalia toiminnan ja talouden suunnittelua sekä pyrkiä kehittämään laajempi mittaristo tuottavuusmatriisiin

Tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2015–2017

Kulttuurikeskuksen tilat pyritään saamaan aktiivisempaan hyötykäyttöön keskuksen toimintakausien ulkopuolella.

5. Talousarvioehdotus vuodelle 2015

Kulttuurikeskuksen ja avustusten käyttömenojen raamiksi vuodelle 2015 on vahvistettu 31 440 000 euroa, mikä on samansuuruinen kuin vuoden 2014 talousarvio.

Tulojen osalta raamiksi on vahvistettu 1 220 000 euroa, mikä myös vastaa vuoden 2014 talousarviota.

Kulttuurikeskuksen raamin ollessa sama kuin edellisenä vuotena joudutaan säästämään noin 100 000 euroa. Säästön tarve syntyy, koska palkkojen, sovittujen ostopalveluiden sekä ennen kaikkea tilavuokrien nousut kasvattavat käyttötalouden kuluja. Talousarvion laatimisohjeen mukaan tilavuokrien kustannusnousu on 1,6 %.

Virasto esittää raamin menojen ja tulojen (suluissa muutos verrattuna vuoden 2014 talousarvioon) jakautuvan seuraavasti:

Käyttötalouden (41701) menoiksi esitetään 13 217 000 euroa (+50 000 euroa) ja Savoy-yksikön (41702) menoiksi 1 392 000 euroa (+0 euroa).

Käyttötalouden (41701) tuloiksi esitetään 712 000 euroa ja Savoy-yksikön (41702) tuloiksi 508 000 euroa.

Avustuspuolen menoiksi esitetään yhteisöjen tukemiseen (41703) 12 673 000 euroa (+0 euroa) ja teatterilain piiriin kuuluville teattereille (41704) esitetään menoiksi 4 158 000 euroa (-50 000 euroa).

Kulttuurikeskus esittää edelleen, että avustusten talousarviotilit 41703 ja 41704 yhdistettäisiin yhdeksi talousarviotiliksi.

Tulot ja ulkopuolinen rahoitus

Kulttuurikeskuksen maksut ja taksat on esitetty tämän asian liitteenä (liite 3). Tasoa on päivitetty kohdennetusti.

Kulttuurikeskuksen talousarvioon (talousarviokohta 4 17 01) esitetään ulkopuoliseen rahoitukseen merkittäväksi 80 000 euroa (OKM Lastenkulttuuriverkosto Taikalamppu).

Kulttuuritoimen irtaimen omaisuuden perushankinta (8 09 20) vuosille 2015–2019

Kulttuurikeskuksen raamin mukainen investointimääräraha vuodelle 2015 on 306 000 euroa. Kulttuurikeskus on selvittänyt toiminnallisesti välttämättömien investointien määrää suhteessa raamiin.

Irtaimen omaisuuden hankintoihin esitetään vuodelle 2015 raamin mukaisesti yhteensä 306 000 euroa. Määrärahalla katetaan IT-hankintoja, toimipaikkojen kalustamista, työturvallisuuden ylläpitoa ja parantamista. Yksittäistä hankinnoista suurimpana eränä on eräiden teatteriteknisten laitteiden hankinta.

Kulttuurikeskuksen henkilöstön työterveyteen ja tilojen työturvallisuuteen liittyvän ylläpidon sisällyttämiseksi viraston omaan investointiraamiin on jatkossa tarpeen kiinnittää huomiota.

Taloussuunnitelmavuosille 2015–2019 esitetään irtaimen omaisuuden hankintoihin määrärahoja seuraavasti:

2015: 306 000 euroa
2016: 950 000 euroa (varaus: Caisan mahdollinen muutto ja siihen liittyvät hankinnat
2017: 400 000 euroa
2018: 400 000 euroa
2019: 660 000 euroa (varaus)

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Tarja Ek, ts. taloushallintovastaava, puhelin: 310 37011
tarja.ek(a)hel.fi

Liitteet

1 Kulke Vuoden 2015 talousarvioehdotus ja vuosien 2015-2017 taloussuunnitelmaehdotus, versio 10.6.2014.pdf
2 Kulke Vuokraliite, versio 10.6.2014.pdf
3 Kulke Taksat 2015, versio 10.6.2014.pdf
4 Kulke Erillisliitteet, versio 10.6.2014.pdf
5 Kulke Talousarviokirjan teksti 2015, versio 10.6.2014.pdf

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 27.05.2014 § 71

HEL 2014-002666 T 02 02 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti käsitellä uudelleen kulttuurikeskuksen talousarvion 2015 investointien osalta ja esittää 100 000 euron lisäyksen investointeihin raamin päälle.

Käsittely

27.05.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:
Juha-Pekka Väisänen: Esitän 100 000 euroa lisää investointeihin.

Kannattajat: Johanna Sydänmaa

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

13.05.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

osastopäällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Tarja Ek, ts. taloushallintovastaava, puhelin: 310 37011
tarja.ek(a)hel.fi

1
Katsaus Caisan tulevaisuusselvitykseen

HEL 2014-007538 T 12 02 01

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää merkitä selvityksen tiedoksi ja käydä aiheesta yleiskeskustelun.

Esittelijän perustelut

Vuonna 1996 perustetun Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan vuokrasopimus sen nykyisissä tiloissa päättyy kesällä 2016. Tässä yhteydessä on syytä päivittää keskuksen toimintamalli nopeasti muuttuvissa olosuhteissa. Nykyisten ennusteiden mukaan vuonna 2030 joka viides helsinkiläinen on vieraskielinen.

Caisan ma. johtaja Tomi Purovaara työstää parhaillaan selvitystä Kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan tulevasta toimintamallista. Selvitys sisältää analyysia Helsingin monikulttuurisen toimintaympäristön muutoksesta sekä Caisan ja kulttuurikeskuksen muiden talojen kulttuurien välisen toiminnan järjestämisestä. Selvityksessä tuodaan esille alan toimijoiden ja asiantuntijoiden näkökulmia, tarpeita ja kehitysehdotuksia sekä kooste ajankohtaisesta tilastollisesta ja tieteellisestä keskustelusta.

Erikseen selvitykseen liitetään Mediatoimisto Hahmon haastattelututkimus sekä kulttuuripoliittisen osaston tuottama teoreettinen kehys. Selvitys tuottaa skenaarioita Caisan ja kulttuurikeskuksen monikulttuurisuustyön järjestämiseksi.

Prosessiin sisältyy julkinen keskustelusarja syyskaudella 2014. Tavoite on, että toimintamallista voitaisiin päättää vuoden 2014 lopulla.

Tomi Purovaara esittelee lautakunnan kokouksessa selvitystyön tavoitteita, tämän hetkistä tilannetta ja aikataulua.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 29874
paiju.tyrvainen(a)hel.fi
Tomi Purovaara, ma. johtaja, Caisa, puhelin: 310 37501
tomi.purovaara(a)hel.fi

1
Tanssin talon tarveselvitys

HEL 2014-002497 T 10 06 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää Tanssin taloa koskevan tarveselvityksen perusteella seuraavaa:

Merkittävää säätiörahoitusta saanut Tanssin talo ry sekä kentän muut toimijat voisivat olla nykyistä aktiivisempia tanssin talo -asian näkyväksi tekemiseen Kaapelitehtaalla. Ohjelmatoiminnan käynnistäminen ja kentän rakenteiden uudelleenarviointi on mahdollista jo ennen kuin Tanssin talo -hankkeesta on päätetty. Vahvistamalla tanssin jatkuvaa näkyvyyttä vahvistetaan myös tanssin talon tarpeen ymmärtämistä laajemmin. Kulttuurikeskus voi arvioida tanssin taloa koskevan tarvepäätöksen tekemistä, kun käsillä olevan tarveselvityksen lisäksi seuraaviin asioihin on jatkovalmistelussa saatu selvyys kaupungin, valtion ja kolmannen sektorin yhteistyönä:

1. Myönteinen tarvepäätös on mahdollinen tilanteessa, jossa merkittävälle investoinnin osuudelle ja mahdollisesti myös tanssin talon käyttötaloudelle löytyy ulkopuolinen osarahoittaja. Investoinnin myötä kaupunki sitoutuu osaltaan käytännössä myös hankkeen pysyväisrahoitukseen.
2. Helsinki voi neuvotella valtion konkreettisesta osallistumisesta hankkeen rahoittamiseen sen jälkeen, kun mahdollinen yksityinen ulkopuolinen rahoittaja on ainakin aiesopimustasolla varmistunut.
3. Tarveselvityksen yhteydessä käyttäjän tekemä toimintamalli (hallintomalli) on hyvä alku, mutta sitä tulee edelleen jalostaa, jotta voidaan paremmin arvioida sen toteuttamiskelpoisuutta ja vaikutusta. Mallin jatkovalmistelussa tulee ottaa huomioon tanssin kentän nykyisten toimijoiden sitoutuminen hankkeeseen ja arvioida ehdotettavan mallin taloudellisia toteutumismahdollisuuksia.
4. Heijastusvaikutukset muulle tanssin kentälle tulee niin ikään selvittää valittavan toimintamallin puitteissa. Suuri osa tanssin vapaata kenttää toimii julkisen rahoituksen kautta. Tanssin talon valmistuminen edellyttää kulttuurikeskuksen avustusmäärärahojen kohdistamista myös Tanssin talon

toimintaan. Tämän lisäksi vapaiden ryhmien avustuksiin tulee korotuspaineita, jotta vuokrien taso ei muodostuisi esteeksi tilojen käytölle. Myös suunniteltujen tilojen nykyisille käyttäjille pitää löytyä näitä tyydyttävät tilaratkaisut joko uusissa tiloissa tai osana tulevan tanssin talon ohjelmaa.

5. Hankkeen käynnistymisen ensimmäinen vaihe edellyttää Hotelli- ja ravintolamuseon korvaavien tilojen selvittämistä ja niistä päättämistä. Tätä kustannusta ei voida suoraan laskea osaksi hanketta, mutta on edellytys sen edistämiselle.

Tanssin talo on yksi keskeisistä kulttuurisista kiinteistöhankkeista, joita Helsinkiin tällä hetkellä suunnitellaan. Kaupunginteatterin peruskorjaus on jo päätetty tehdä teatterin omalla lainoituksella, joskin lainan takaisinmaksun vaikutus teatterin tuen tarpeeseen on vielä auki. Keskustakirjaston rakentamispäätös tehdään syksyllä ja vuoden loppuun mennessä kaupunginjohtajalle luovutetaan mietintö ELMU ry:n uusien tilojen parhaasta mahdollisesta ratkaisumallista. Taidemuseon ja kaupunginmuseon kokoelma - ja konservointikeskus etenee museoiden hankkeena. Muut hankkeet ovat kooltaan pienempiä tai vasta merkittävästi alustavammalla suunnitteluasteella.

Tanssin talo -hanke on koko tanssikentän kehittymisen kannalta tärkeä hanke ja sille on tilaa Helsingissä. Tanssin talolla on keskeinen merkitys tanssikentän kehittymiseksi muita taiteen aloja vastaavalle tasolle. Ulkomailta saadut esimerkit kertovat, että tanssitaiteelle omistettu talo on merkittävästi edistänyt taiteenlajin asemaa ja arvostusta, taiteellista kehitystä, kansainvälistä yhteistyötä sekä yleisön ja tanssin kohtaamista. Hankkeessa ei keskitytä tuottamaan ainoastaan seiniä, vaan kokonaisvaltaista muutosta koko tanssitaiteelle.

Tanssin talo -hankkeessa sovelletaan kaupunginhallituksen tilahankkeiden ohjeita. Tilahankkeita arvioitaessa kaupungin talouden järkevä hoito edellyttää tarkkaa harkintaa sekä tilaratkaisujen ja niiden koon ja laadun että erityisesti kustannusten suhteen.

Tanssin talo -hankkeesta on tehty tarveselvitys. Tarveselvityksessä on perusteltu hankkeen tarpeellisuus sekä tanssialan toiminnassa ja kentällä tapahtuvat muutokset, joilla tanssin talohanke on perusteltu. Tanssin talo -hankkeessa toiminnan sisältö vaikuttaa tilantarpeeseen ja käytettävissä olevat tilat määrittävät toiminnan sisältöä. Tämän vuoksi tanssin talon toimintamalli ei ole voinut olla valmis tarveselvitystä tehtäessä. Kolmas merkittävä muuttuja on käyttötalous. Taloudelliset rajat määrittävät toimintaa, joka vaikuttaa tilaohjelmaan. Mahdollisissa jatkoselvityksissä käyttötalouden koko pitää ottaa huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja mahdollisimman realistisesti.

Tanssin talo -hanke ei rasita kaupungin investointiraamia, mikäli säätiö- ja valtiorahoituksen ulkopuolinen investointi tehdään Kiinteistö Oy Kaapelitalon toimesta kaupungin takaamalla lainalla.

Esittelijän perustelut

Toimialan asema

Suomalainen tanssikenttä on kehittynyt voimakkaasti viime vuosikymmeninä ja sen taiteellinen taso on noussut. Alalle on tullut paljon uusia tekijöitä, esitysmäärät, festivaalit ja tanssitapahtumat ovat lisääntyneet, taiteellisen työn sekä ilmaisukeinojen sisällöt ovat kehittyneet. Tanssin toimintaympäristö on kansainvälistynyt ja muuttunut entistä monimuotoisemmaksi. Kiinnostus erilaisia kehollisia menetelmiä ja koreografista osaamista kohtaan on viime vuosina voimistunut myös perinteisen taidekentän ulkopuolella ja yhä useammat taiteilijat työskentelevät tanssin soveltavan käytön parissa.

Toteutetut strategiat

Tanssin merkitys on kasvanut ilmiönä ja taiteen alana. Harjoitus-, tuotanto- ja esitystilojen osalta tanssitaiteilijoiden työskentelyolosuhteiden on nähty jääneen merkittävästi jälkeen muiden taiteenalojen tilanteesta. Tanssin asemaa onkin pyritty edistämään viime vuosina. Tanssin muuta kulttuurikenttää heikommat toimintaedellytykset on nostettu esiin erilaisissa strategioissa ja selvityksissä.

Helsingin kulttuurikeskuksen julkaisemassa Selvitys tanssitaiteilijoiden työ- ja esiintymistiloista Helsingissä 2008 (2008) esiteltiin laajasti tanssin tilakysymyksiin liittyvää valmisteluhistoriaa sekä tanssin nykytilaa Helsingissä. Lisäksi kirjattiin tanssin ammattilaisten tarpeita työskentelytiloihin liittyen. Selvityksessä käytiin läpi eri tilakohteiden soveltuvuutta Tanssin taloksi. Tutkittuja tiloja olivat mm. Jätkäsaaren bunkkeri, Pasilan konepaja, Suvilahti sekä Fordin talo.

Valtion tanssitaidetoimikunnan Tanssissa on tulevaisuus – Tanssin visio ja strategia 2010-2020 -strategiassa (2009) tarkasteltiin tanssikentän toimintaa kokonaisuutena, linjattiin alan tulevaa kehitystä ja tehtiin ehdotuksia tanssin toimintaedellytysten parantamiseksi. Toimenpiteinä ehdotettiin mm. Tanssin talon perustamista, uudenlaisten tanssin soveltavaan käyttöön tarkoitettujen rahoitusratkaisujen kehittämistä sekä tanssin opetussuunnitelman perusteiden laatimista peruskouluille.

Myös Helsingin kulttuuristrategiassa 2012-2017 (2011) nostettiin esiin tanssin aseman jälkeenjääneisyys. Toimenpide-ehdotuksena esitettiin,

että kaupunki varautuu toiminnassaan tanssin talon toteuttamiseen. Strategiassa korostettiin, että lähtökohtana on, että ulkopuoliset tahot (ei siis kaupunki) ovat hankkeessa päätoimijoina. Lisäksi ehdotettiin, että tanssin asemaa tuetaan myös profiloimalla Itä-Helsingin kulttuurikeskus Stoaa entistä voimakkaammin tanssin talona.

Helsingin valtuustostrategian 2013–2016 yhtenä toimenpiteenä esitettiin, että tanssitaiteen näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä kaupungissa parannetaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, mahdollisesti Tanssin talo -hanketta edistämällä.

Toimialan kehitys

Suomessa toimii noin 45 tanssiteatteria ja -ryhmää. Teatteri- ja orkesterilain piiriin kuuluvat tanssiteatterit ja tuotantokeskukset sekä tanssin aluekeskukset ovat suomalaisen tanssin infrastruktuurin ydin. Valtakunnallisesti toimii yksitoista teatteri- ja orkesterilain piiriin kuuluvaa tanssiteatteria ja tanssin tuotantokeskusta, vuonna 2004 aloitetussa tanssinaluekeskusverkostossa on kuusi tanssin toimijaa. Helsingissä sijaitsevat lisäksi Suomen Kansallisbaletti sekä Helsinki Dance Company, joka ainoana suomalaisena tanssiryhmänä toimii puheteatterin (Helsingin kaupunginteatteri) yhteydessä. Helsinki avustaa kolmea vos-tanssiteatteria. Lisäksi toiminta-avustusta myönnetään 14:ta vapaalle ryhmälle ja neljälle tanssifestivaalille (2013). Kohdeavustuksia tanssille on myönnetty 17 – 25 vuosittain.

Vapaa kenttä

Vapaaksi kenttä eli teatteri- ja orkesterilain ulkopuolella toimivat ryhmät ja taiteilijat, ovat tärkeä osa suomalaista tanssitaidetta. Vapaa kenttä tarkoittaa ammattitaiteilijoista koostuvaa palveluntuottajaryhmää, jonka toimijat eivät ole valtionosuusjärjestelmän piirissä. Toimijoita ovat mm. rekisteröidyt ammattilaisryhmät, yksittäiset työryhmät, yhteisöt sekä freelancetaiteilijat.

Vapaiden tanssiryhmien määrä on viidessätoista vuodessa kasvanut 15:sta 34:ään. Runsaasta 30 vapaasta tanssiryhmästä valtaosa (n. 20 kpl) toimii pääkaupunkiseudulla, minkä lisäksi Helsingissä sekä ympäri Suomea työskentelee kymmeniä freelancekoreografeja.

Työsuhteet

Kaikkiaan Suomessa on noin 1 000 tanssitaiteilijaa, joista noin 120 tanssijaa ja koreografia työskentelee vakituisessa työsuhteessa. Vapaan kentän suurta osuutta selittää ammatillisen koulutuksen lisääntymisen ohella alan tuotantorakenteiden kehittymättömyys. Tanssin alalla ei ole suuriin ja keskisuuriin puheteattereihin verrattavia

työnantajia. Valtaosa suomalaisista tanssijoista ja koreografeista klassista balettia lukuun ottamatta työskentelee vapaalla kentällä.

Festivaalit.

Suomeen on 2000-luvulla perustettu useita uusia festivaaleja ja tanssiin liittyviä tapahtumia. Tanssifestivaalien määrä on 2000-luvulla kasvanut 6:sta 15:een ja tanssia nähdään myös monien yleisfestivaalien ohjelmistoissa.

Koulutus

Suomessa toimii yksitoista tanssin ammatillista koulutusta tarjoavaa oppilaitosta, kuusi tanssialan perustutkinnon tarjoavaa oppilaitosta, neljä tanssialan koulutusohjelmaa tarjoavaa korkeakoulua, kolme tanssialan avoimia opintoja tai täydennyskoulutusta tarjoavaa korkeakoulua. Alalle valmistuu taiteilijoita myös ulkomaisista oppilaitoksista. Suomalaisista oppilaitoksista alalle valmistuu vuosittain noin 50 tanssitaiteilijaa.

Harrastajille suunnattua tanssinopetusta annetaan musiikkioppilaitoksissa ja yksityisissä tanssikouluissa.

Esitykset ja yleisö

Valtakunnallisesti tanssin kantaesitysten määrä on noussut viidessätoista vuodessa noin 110:sta n. 180:een. Esitysten määrä on noussut noin 700:lla, 1680:sta 2 540een. Katsojia suomalaisella tanssilla oli vuonna 2013 429 999. Katsojamäärä on pysynyt lähes samalla tasolla viisitoista vuotta. Huippuvuonna 2010 tanssikatsojia oli 544 034. Valtakunnallisesti keskimääräinen lipunhinta eli pääsylipputulot myytyä lippua (2013) olivat vos-tanssiteattereilla 8,01 €, kun se suurilla ja keskisuurilla teattererilla (vos + Kansallisteatteri) oli 21,24 € ja ryhmillä ja pienteattereilla (vos) oli 14,52 €. Myytyjä lippuja esitystä kohti vos-tanssiteattereilla oli 110, kun vastaava luku suurilla ja keskisuurilla teatterit (vos + Kansallisteatteri) oli 187 ja ryhmillä ja pienteattereilla (vos) 144.

Julkinen tuki

Teatteri- ja orkesterilakiin perustuva valtionosuusjärjestelmä ei ole kyennyt vastaamaan nopeasti kasvavan tanssinkentän avustustarpeisiin. Lain piiriin on päässyt 2000-luvulla ainoastaan kolme uutta ryhmää. Valtaosa tanssitaiteilijoista työllistyy lyhytjännitteisesti rahoitettavalle vapaalle kentälle, jossa avustussummat ovat huomattavasti pienempiä. Avustukset eivät ole seuranneet taiteilijoiden

ja tuotantojen määrän kasvua eikä tukea ole juurikaan kohdennettu vapaalle kentälle, jossa suurin kasvu on tapahtunut.

VOS-tanssiteattereille ja -tuotantokeskuksille, tanssin aluekeskuksille sekä tanssin vapaan kentän toimijoille suunnattu valtion tuki on noussut 1,8 miljoonasta eurosta (2000) noin 5,7 miljoonaan euroon (2013, ei sis. Kansallisoopperan ja Helsinki Dance Companyn avustuksia). Vapaan kentän toimintaedellytykset eivät silti ole merkittävästi parantuneet. Tuen osuus kaikista tanssille kohdistetuista avustuksista on pysynyt koko 2000-luvun noin 20 prosentissa eikä myönnettyjen avustusten määrä ole noussut ryhmien määrän noususta huolimatta. Esimerkiksi vuonna 2009 toiminta-avustusta myönnettiin 12 ryhmälle ryhmien kokonaismäärän ollessa noin 30.

Myös kunta-avustukset tanssiteattereille ovat valtakunnallisesti jälkeenjääneitä. Kunta-avustus kattoi vos-tanssiteattereiden menoista keskimäärin 16 % (2008), kun kunta-avustuksen osuus esim. ryhmä- ja pienteattereiden menoista oli 21 % ja suurten ja keskisuurten teatterien menoista 31 %. Täyskunnallisissa teattereissa kuntarahoitus kattoi 56 % menoista (2008).

Vähäisen julkisen tuen takia yksityisten rahastojen ja säätiöiden tuki on ollut merkittävää tanssin kokonaisrahoituksessa.

Puutteellisen rahoituksen vaikutukset

Riittämättömän julkisen tuen takia nykytanssin tuotantotoimintaa leimaa ”pienellä tekemisen kulttuuri”, mikä haittaa alan kehittymistä. Produktiokohtaisesti tai pienillä toiminta-avustuksilla rahoitetuilla teoksilla on usein lyhyt elinkaari. Teokset tehdään muutamien tanssijoiden produktioina, vähäisillä esitysmäärillä ja pienissä saleissa. Työryhmillä ei ole varaa palkata ammattilaista vastaamaan markkinoinnista ja tiedotuksesta, mikä vaikuttaa teosten näkyvyyteen ja yleisömäärään. Suuret ja keskisuuret nykytanssituotannot ovat harvinaisuuksia, mikä entisestään kaventaa yleisöpohjaa ja vähentää alan näkyvyyttä. Kentän täyttä potentiaalia on vaikea arvioida.

Tanssitaide ja hyvinvointipalvelut

Tanssitaidetta on alettu käyttää soveltavasti erilaisten hyvinvointipalvelujen tuottamisessa. Tanssilähtöisiä menetelmiä voidaan käyttää lasten ja nuorten kanssa toteutettavissa hankkeissa, yhteisötanssihankkeissa, hoiva- ja kuntoutuspalvelujen osana sekä yrityksissä hyvinvoinnin, palvelujen ja tuotteiden kehittämisessä. Keskeistä on, että tanssiammattilaisten tanssiin laajasti liittyvää osaamista – kehotuntemusta, liikkeen ja tunteiden yhteyden tietoutta ja koreografista sekä tanssillista tietoa – voidaan käyttää yhteisöjen

hyvinvoinnin kehittämiseen. Näin luodaan uudenlaisia hyvinvointipalveluja, laajennetaan tanssiammattilaisten työnkuvaa sekä tuodaan tanssia uudenlaisiin yhteyksiin, uudenlaisten yleisöjen saataville. Tanssin soveltava käyttö toteutuu taidelähtöisesti ja kiinnittyy olennaisesti taidetanssin esiintymistoimintaan. Se lisää taidetanssin saavutettavuutta ja taideammattilaisten työmahdollisuuksia tarjoten uusia oivalluksia ja sisältöjä taidetanssille.

Helsinki tanssikaupunkina

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta on vuoden 2008 toteutetun selvityksen jälkeen tarkistanut tanssitaiteen avustustasoa ylöspäin vuosittain. Tanssin toimintaedellytysten parantaminen on nostettu Helsingin kulttuuristrategian ja myös valtuustostrategian painoalueeksi. Lautakunta on nostanut tanssin avustamisen tietoiseksi kehittämiskohteeksi: tasokorjausten lisäksi toiminta-avustettavien yhteisöjen määrää on nostettu ja lautakunnan tuen piiriin on hyväksytty tanssin taiteen perusopetusta antavia oppilaitoksia.

Tanssille kohdennettujen avustusten osuus lautakunnan kaikista myöntämistä avustuksista on noussut vuosien 2009 -2012 aikana yhteensä neljästä prosentista kuuteen prosenttiin. Tarkastelujaksolla tanssille myönnetyt avustukset nousivat kolmanneksella: Vuonna 2009 tanssille myönnettiin 694 232 €, kun vuonna 2012 tanssin avustukset olivat yhteensä jo 963 400 €.

Valtionosuutta saavien tanssiteatterilaitosten avustuksia nostettiin tarkastelujaksolla 15 %, yhteensä 70 000 eurolla: Tanssiavustusten osuus valtionosuutta saavien teatteri- ja tanssitaidelaitosten avustusmäärärahasta nousi 12 prosentista lähelle 14 prosenttia. Myös taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustuksista vapaan kentän ammattitanssiteattereille ja tanssiryhmille myönnetyt avustukset kasvoivat 31 %. (145 000 =>212 000) ja uusia ryhmiä hyväksyttiin määrärahan piiriin.

Tanssin taiteen perusopetusta tuettiin ennen Helsinkiä pääkaupunkiseudulla Espoossa ja Vantaalla. Lautakunta toteutti vuonna 2010 tanssitaiteen perusopetuksen tukemisesta selvityksen, jonka pohjalta tanssin taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä hyväksyttiin toiminta-avustuksen piiriin 2011 alkaen myös Helsingissä 160 000 euron turvin. Avustusten saajia oli 5 kpl. Tanssin avustukset muodostavat n. 3 % kaikista taiteen perusopetuksen avustuksista (musiikkiopistot, kuvataidekoulut, sirkuskoulut, teatterikoulut). Musiikkiopistojen osuus kaikista avustuksista on 83%.

Tanssiryhmiä on siirretty systemaattisesti kohdeavustamisesta yhteisöavustusten ja edelleen kulttuurilaitosten toiminta-avustusten

piiriin. Taide- ja kulttuurilaitosten piiriin pääseminen auttaa tanssiteattereita kohti vakaampia toimintaoloja, jolloin pitkäaikaisempien tavoitteiden suunnittelu ja esimerkiksi neuvottelut valtionosuuksista helpottuvat.

Tämä suunta merkitsee positiivista kehitystä tanssikentällä. Kaupungin myöntämä toiminta-avustus on tärkeä ”muurinmurtaja” erilaisille vapaan taidekentän toimijoille. Esimerkiksi valtio katsoo kunnan olevan ”laadunarvioija”, koska se tuntee tarkemmin omalla alueellaan toimivat ryhmät. Mikäli kunta ei ole myöntänyt toiminta-avustusta, yhteisöjen mahdollisuudet neuvotella pysyvämmistä avustuksista muiden rahoittajien kanssa ovat huomattavasti heikommat. Vapaan taidekentän tukijana, tuntijana sekä kehittäjänä kunnan rooli on keskeinen.

Tanssin avustamisen näkökulmasta lautakunnan strategisilla toimenpiteillä on ollut vaikutusta. Erityisesti vaikutus näkyy vapaan, ammattimaisen taidekentän sekä taiteen perusopetuksen oppilaitosten avustamisessa. Positiivisesta kehityksestä huolimatta voidaan todeta, että tanssin avustussummat ovat kuitenkin suhteellisen pieniä. Tanssin avustuskokonaisuus on näidenkin toimenpiteiden jälkeen vain 6 % lautakunnan koko avustusbudjetista.

Tanssin talo -hanke

Hankkeen tausta

Ajatus tanssille omistetusta talosta on elänyt vuosikymmeniä. Tanssille soveltuvan esitys- ja harjoitustilan saaminen Helsinkiin oli Suomen tanssitaiteilijain liiton toiveissa jo liiton perustamisvuonna 1937. Myös valtion tanssitaidetoimikuntien 25-vuotisen historian aikana tilakysymykset ovat olleet jatkuvasti esillä. Tanssin taloa on aktiivisesti tanssikentän ammattilaisten taholta pidetty esillä 1990-luvulta lähtien erilaisten aloitteiden ja selvitysten ja suunnitelmien muodossa. Kaikissa on keskitytty ensisijassa tanssitaiteen tilanpuutteen ratkaisemiseen sekä myöhemmin myös työllisyys-, sisältö-, vienti- ja yhteisökysymyksiin.

Kulttuurikeskuksen tanssin työtiloja koskevan selvityksen jälkeen (2008) Tanssin talo on ollut esillä myös kaikissa kaupungin kulttuurin kannalta olennaisissa strategioissa (Kulttuuristrategia 2009, valtuustostrategia 2012–2017). Vuoden 2007 jälkeen kulttuuri- ja kirjastolautakunta on käsitellyt ainakin 3 talousarvio- tai muuta aloitetta Tanssin taloon liittyen.

Kesäkuussa 2013 kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti teettää tarveselvityksen Tanssin talo -hankkeen toteuttamisvaihtoehtojen selvittämiseksi.

Tarveselvitys

Selvityksen sisältö

Tarveselvityksen mukaan tanssitaiteelle soveltuvien esitys- ja harjoitustilojen puute haittaa tanssitaiteen alan kehitystä. Suomesta puuttuu myös tanssille suunniteltu vierailunäyttämö, joka mahdollistaa sekä kotimaisten että ulkomaisten ryhmien vierailut ja joka on yleisön helposti saavutettavissa. Selvityksen mukaan Tanssin talo edistäisi tanssin kentän kehitystä kansallisesti ja kansainvälisesti, kun kansainvälisiä huippuesityksiä voidaan tuoda suomalaisten nähtäville ja rakentaa samalla edelleen kansainvälistä verkostoa suomalaisten tanssitaiteen viennin edistämiseksi. Tanssin talo tarjoaa hyödyntämismahdollisuuksia myös matkailuelinkeinolle ja kohotta Helsingin asemaa kiinnostavana kulttuurikaupunkina.

Tarveselvityksen suunnitteluryhmässä oli kaupungin osalta mukana kulttuurikeskuksen, kiinteistöviraston, kaupunkisuunnitteluviraston ja elinkeinopalveluiden edustajia. Lisäksi mukana olivat eri suunnittelutoimistojen, Kiinteistö Oy Kaapelitalon sekä Tanssin talo ry:n edustajat.

Sijoittautumis- ja tilavaihtoehtoja Tanssin talolle on tutkittiin selvittämällä Helsingin kaupungin omistamat nykyiset tilat, muut mahdolliset tilat sekä uudisrakennusvaihtoehdot. Tilavaihtoehtoja arvioitiin sijainnin vetovoimaisuuden, liikenneyhteyksien, tilojen soveltuvuuden ja rakennusten kunnon sekä omistajuuden ja toteuttamisen aikataulumahdollisuuksien perusteella.

Tarveselvityksessä Tanssin talo esitetään sijoitettavaksi osaksi Kaapelitehtaan kokonaisuutta, rakennuksesta vapautuviin tiloihin ja niihin liittyvään uudisrakennusosaan. Tanssin talo käsittää tanssin esitys- ja harjoitustilat. Selvityksen mukaan tanssin toimijoiden keskittyminen samoihin tiloihin ja mahdollinen sijoittaminen Kaapelitehtaan yhteyteen toisivat synergiaetuja. Kaapelitehtaalle sijoittuminen edellyttää selvityksen mukaan hankkeen tulevalta toimijalta, tässä vaiheessa Tanssin talo ry, neuvotteluja toteuttamis- ja rahoitusmahdollisuuksista Kiinteistö Oy Kaapelitalon sekä yksityisten rahoittajien, Helsingin kaupungin ja valtion kanssa.

Tanssin talo toteutetaan selvityksen mukaan kolmessa eri vaiheessa:

- rakennusvaihe 1: tanssin harjoitustiloja peruskorjaamalla Kaapelitehtaalla olevia tiloja. Toteutus v. 2016 (mikäli Hotelli- ja ravintolavaiheelle on toteutettu korvaavat tilat)
- rakennusvaihe 2A: esitystila (pieni Sali) ja sitä palvelevia tiloja peruskorjaamalla Kaapelitehtaalla olevia tiloja. Toteutus v. 2020.

- rakennusvaihe 2B: esitystila (iso Sali) ja sitä palvelevia tiloja sekä harjoitustiloja uudisrakennukseen. Toteutus v. 2020.

Uudisrakennus edellyttää asemakaavan muutosta. Asiasta on tarveselvitystyön aikana neuvoteltu kaupunkisuunnitteluviraston kanssa, jonka kanta on myönteinen. Tanssin talon bruttoalaksi on selvityksessä kaavailtu 7640 brm2 (josta huoneistoala yhteensä 6630 htm2 ja hyötyala 5910m2).

Tilat suunnitellaan terveellisiksi, turvallisiksi ja viihtyisiksi sekä monimuotoiseen tanssitaidekäyttöön soveltuviksi. Tanssin talo on monikäyttöinen ja muuntuva rakennus, tanssin monitoimitila. Tapahtumakeskus tarjoaa mm. esityksiä, näyttelyitä, lavatansseja ja muita tanssin eri lajimuotoja. Talon toiminta edistää erilaisten hyvinvointipalvelujen kehittymistä ja välittämistä sekä yritystoimintaa. Esitystilat on suunniteltu siten, että produktioiden logistiikka toimii hyvin. Esityksiä voidaan siten toteuttaa tiiviisti. Esitys- ja aulatilat tilat tehdään muunneltaviksi ja niitä voidaan käyttää samanaikaisesti eri tilaisuuksiin Ravintolatilat ja harjoitus- ja aputilat tehdään Kaapelitehtaan henkeen sopiviksi, kestäviksi ja arkkitehtuuriltaan pelkistetyiksi. Selvityksessä on huomioitu myös liikennejärjestelyt ja pysäköinti alueella.

Alustava kustannusarvio hankkeelle on 34 490 000 euroa (alv 0%), jaoteltuna seuraavasti:

rakennusvaihe 1:peruskorjaus	1 142 000 euroa (alv 0%) (vuokravaikutus 13 120 €/kk)
rakennusvaihe 2A:peruskorjaus	5 5544 000 euroa (alv 0%) (vuokravaikutus 36 369 €/kk
rakennusvaihe 2B:uudisrakennus	27 804 000 euroa (alv 0%) (vuokravaikutus 33 337 €/kk HUOM! Ilman pääomakustannuksia)

Rakennusvaihe 2 B:n vaiheen vuokra-arviossa on lähdetty siitä, että uudisrakennuksen investointi tehdään lahjoituksena, jolloin vuokraan ei sisältyisi pääomakustannuksia. Mikäli tähän ei päästä, vuokra tulee sisältämään pääomakustannuksia (kuten vaihe 1 ja 2 A), jolloin vuokravaikutus olisi 146 685 €/kk.

Uudisrakennuksen kustannukset sisältävät huoltopihan sekä maantasoon sijoittuvien 41 autopaikan rakentamisen. Lisäksi selvityksessä on arvioitu hankkeeseen kuulumattomia kustannuksia korvaavien tilojen toteuttamisesta Hotelli- ja ravintolamuseolle esim.

Tukkutorin yhteyteen. Näiden toteuttamisen alustava kustannusarvio on 2 500 000 (alv0).

Tarveselvityksessä jätetään vielä auki talon tuleva toteutustapa, ylläpitovastuut ja talon toimintamalli. Vaiheiden 1 ja 2A toteuttajaksi ehdotetaan Kiinteistö Oy Kaapelitaloa. Kiinteistöosakeyhtiö ottaisi toteutusta varten lainan, mikäli tuleva toimija sitoutuu pitkäaikaiseksi vuokralaiseksi. Rakennusvaihetta 2B (27 804 000 euroa, alv 0) varten tutkitaan mahdollisuutta perustaa kiinteistöosakeyhtiö rakennuksen toteuttajaksi. Selvityksen mukaan toinen vaihe on tavoitteena toteuttaa pääosin yksityisellä tai muulla rahoituksella. Tuleva toimija, tässä vaiheessa Tanssi talo ry, neuvottelee rahoituksesta yksityisen tai muun tahon kanssa.

Selvityksen mukaan rakennusvaihe 1:n tilojen käytön arvioidut toimintakustannukset ovat noin 700 000 euroa / vuosi (sis. alv 24 %). Menoarvio sisältää vuokrat, henkilöstö- ja hallintokulut ja ostopalvelut. Tanssin talon arvioidut toimintakustannukset, kun kaikki rakennusvaiheet ovat toteutuneet, on arvioitu 3 800 000 - 4 200 000 euroksi / vuosi (sis. alv 24 %). Menoarvio sisältää henkilöstökulut, ostopalvelut, vuokrat, ohjelmistokustannukset ja muut hallinnon kulut kuten markkinointi, myynti ja tiedotus. Tanssin talo ry:n alustavien laskelmien mukaisesti vuositulot toiminnalle ovat valittavasta tuotantomallista riippuen arviolta 1,3 -1,6 miljoonaa (sis. alv 24 %). Taloudellisia muuttujia ovat mm. ohjelmistopoliittiset linjaukset, tilojen ulosvuokrauksen hinnoitteluperiaatteet sekä tilojen täyttö- ja käyttöasteet. Tuloissa ei ole huomioitu avustuksia. Budjetti on laadittu yhdistyksen oman tarveselvityksen pohjalta eikä sitä ole suunniteltu yhdessä mahdollisten rahoittajien, esim. Helsingin kaupungin, valtion ja säätiöiden kanssa. Käytössä olevat mahdolliset avustusmäärärahat mahdollistavat todennäköisesti huomattavasti maltillisemman toimintabudjetin. Toimintakustannusten laskelmat on vielä toistaiseksi tehty sisältäen arvonlisäveron. On jo sovittu Tanssin talo ry:n kanssa, että jatkossa laskelmat tehdään ilman arvonlisäveroa, jolloin niiden vertailukelpoisuus on parempi ja siten koko toiminnan rahatalouden seurattavuus johdonmukaisempi.

Tarveselvityksestä annetut lausunnot

Tilakeskukselle ovat määräaikaan mennessä toimittaneet lausuntonsa Kiinteistö Oy Kaapelitalon hallitus, kaupunkisuunnitteluvirasto, elinkeino-osasto sekä Tanssin talo ry.

Kiinteistö Oy Kaapelitalo pitää selvityksen lopputuloksia omasta tarkastelukulmastaan hyvinä. Kaapelitehtaan näkökulma on, että tanssikäyttöön siirtyvien osien peruskorjaus edellyttää riittävän pitkän ja

vuokratasoltaan hyväksyttävän vuokrasopimuksen aikaan saamista ko. tiloista. Kaapelitehdas huomauttaa, että suunnitelma edellyttää Hotelli- ja ravintolamuseon siirtymistä pois Kaapelitehtaan tiloista, mikä voi vaikuttaa rakennusvaihe 1:n aikatauluun. Kaapelitehdas ei pitäisi ongelmattomana, että saneerattavat tilat ja uudisrakennusosa tulisivat mahdollisesti eri yhtiöiden omistukseen. Tähän tulisi Kaapelitehtaan mukaan kiinnittää huomiota ja hankkeen varhaisessa vaiheessa, asemakaavamuutoksen valmistelusta lähtien.

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että hankkeen edellyttämään asemakaavamuutostyöhön voidaan ryhtyä. Uudisrakennus tulee sovittaa teolliseen arvoympäristöön siten, että ympäröivä kaupunkitila ja Kaapelitehtaan suojeluarvot otetaan huomioon ja että mahdollisimman paljon nykyisestä Kaapelipuistosta säilyisi puistona. Lisäksi lausunnossa korostetaan, että pysäköintipaikkatarve on selvitettävä kokonaisuutena. Lisärakennuksen Kaapeliaukioon rajautuvan osan ensimmäiseen kerrokseen tulee sijoittaa liike-, ravintola- tai kahvilatilaa ja muuta vastaavia kaupunkikuvaa elävöittäviä toimintoja. Kaupunkisuunnitteluvirasto edellyttää, että jatkosuunnittelua tehdään yhteistyössä kaupunkisuunnittelu- ja rakennusviraston kanssa. KSV esittää uudisrakennuksen kaavamuutosta ns. hankekaavana. Tämä voi edellyttää lisäaikaa suunnittelulle.

Elinkeino-osasto toteaa Tanssin talo -selvityksestä, että Helsingin kilpailukyvyn kasvun ja brändin tunnettuuden kannalta Tanssin talo on omiaan lisäämään kaupungin kansainvälistä vetovoimaisuutta haluttuna yhteistyökumppanina mukaan lukien matkailuelinkeinot, kaupunkitapahtumat ja festivaalit. Elinkeino-osasto pitää hyvänä sitä, että talon toimijana on tulevaisuudessa mahdollisesti Tanssin talo Oy. Tämä tukee osaston mukaan toivottavaa kehitystä, jossa tanssitaiteen toimijat pyrkivät itse tehokkaammin tuotteistamaan, markkinoimaan ja tuomaan esille omaa osaamistaan osana Helsingin kasvavaa luovan talouden ekosysteemiä. Elinkeino-osasto pitää erinomaisena sitä, että tarveselvitys on valmisteltu laajassa yhteistyössä.

Tanssin talo ry pitää Kaapelitehdasta Tanssin talon sijaintipaikkana toteutuskelpoisena ja synergiaa tuottavana. Järkevänä pidetään myös vaiheittaista rakentamisaikataulua. Lausunnossa korostetaan, että selvityksen lähtökohtana pidettiin yhdistyksen vuonna 2012 tuottamaa strategista tilaohjelmaa. Yhdistys kokee, että vuonna 2012 tehty tilaohjelma palvelee yhdistyksen tavoittelemaa toimintamallia, ja selvitystyössä sitä kunnioitettiin. Yhdistys korostaa, että jatkotyössä on syytä täsmentää tiettyjä tilakysymyksiä, esim. harjoittelutilojen määrä ja sijoittelua. Kokonaisuuden kannalta myös muiden Kaapelitehtaan toimijoiden tilantarpeita, esim. museoiden yleisötilatarpeita, on syytä kuulla. Yhdistys korostaa, että ennen hankesuunnitteluvaihetta tulee

hallinto- ja toimintamallia sekä niiden vaikutusta talouteen selvittää lisää

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi
Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37949
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1	Tanssin talo, tarveselvitys 12.2.2014
2	Kiinteistö Oy Kaapelitalon lausunto Tanssin talon 12.2.2014 pävitystä tarveselvityksestä
3	Kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston lausunto kiinteistöviraston tilakeskukselle, joka koskee Tanssin talon tarveselvitystä
4	Tanssin talon tarveselvitys, elinkeino-osaston kommentit
5	Tanssin talo ry, lausunto Tanssin talon tarveselvityksestä

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Asianosaiset	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto Asemakaavaosasto 24.4.2014

HEL 2014-002497 T 10 06 00

Ksv 0839

Lausunto

Tanssin talon tarveselvityksen (päivätty 12.2.2014) mukainen hanke lisää Helsingin vetovoimaa kiinnostavana kulttuurikaupunkina ja vahvistaa Kaapelitehtaan kulttuuritarjontaa. Hanke mahdollistaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisen uudisrakennuksen rakentamisen Kaapelitehtaan yhteyteen. Lisärakennus on sijoitettu voimassa olevan asemakaavan mukaiselle puistoalueelle. Asemakaavaosasto katsoo osaltaan, että hankkeen edellyttämään asemakaavamuutostyöhön voidaan ryhtyä.

Jatkotyön yhteydessä täytyy ottaa seuraavat seikat huomioon:

- Rakennus tulee sovittaa teolliseen arvoympäristöön siten, että ympäröivä kaupunkitila ja Kaapelitehtaan suojeluarvot otetaan huomioon ja että mahdollisimman paljon nykyisestä Kaapelipuistosta jäisi puistoksi.
- Pysäköintipaikkatarve ja pysäköintiratkaisut on selvitettävä kokonaisuutena siten, että olemassa olevia pysäköintipaikkoja ei tarpeettomasti poisteta, pysäköintiä ei sijoiteta kaapelipuistoon ja mahdollisuudet laitospysäköintiin selvitetään.
- Lisärakennuksen Kaapeliaukioon rajautuvaan osaan tulee ensimmäiseen kerrokseen sijoittaa liike-, ravintola- tai kahvilatilaa tai muita vastaavia kaupunkikuvaa elävöittäviä toimintoja.
- Jatkosuunnittelu on tehtävä yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa.

Perustelut

Helsingin kaupunki ja valtion toimijat ovat kiinnittäneet huomiota tanssitaiteen alan tilahaasteisiin. Helsingistä puuttuu tanssin vierailunäyttämö, joka mahdollistaisi sekä kotimaisten että ulkomaisten ryhmien vierailutoiminnan. Tanssin talo -hankkeen tavoitteena on vahvistaa tanssitaiteen ja -kulttuurin yhteiskunnallista vaikuttavuutta edistämällä yleisön ja taiteen monipuolista kohtaamista.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kesäkuussa 2013 teettää tarveselvityksen Tanssin talo -hankkeen toteuttamisvaihtoehtojen selvittämiseksi. 12.2.2014 päivätyn tarveselvityksen liitteenä on Arkkitehtitoimisto JKMM Oy:n laatima "Tanssin talo osana Kaapelitehdasta" -viitesuunnitelma (17.12.2013).

Tanssin talon sijoittuminen Kaapelitehtaan yhteyteen tuo synergiaetuja sekä tanssijoille että Kaapelitalo Oy:lle. Tanssin talo tarjoaa hyödyntämismahdollisuuksia myös Helsingin matkailuelinkeinolle ja talon tarjonta kohottaa osaltaan Helsingin profiilia kiinnostavana kulttuurikaupunkina.

Tanssin talo -tarveselvityksen tilaohjelman laajuus on 7 700 k-m2, josta 5 200 k-m2 sijoittuu uudisrakennukseen. Tilaohjelmaan kuuluu suuri ja pieni näyttämö, esityksiin soveltuva aulatila ja harjoitustiloja. Tanssin talon toteutus esitetään vaiheittaisena siten, että ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2016 rakennetaan harjoitustilat olemassa oleviin Kaapelitehtaan tiloihin ja toisessa vaiheessa 20-luvulla rakennetaan

esitystilat oheistiloineen uudisrakennukseen ja siihen liittyviin olemassa oleviin tiloihin.

Uudisrakennus sijoittuu pääosin voimassa olevan asemakaavan (nro 10550, vahvistettu 7.5.1999) puistoalueelle (VP) Kaapelipuistoon sekä vähäisissä määrin Kaapelitehtaan yleisten rakennusten korttelialueelle (Y) ja kaavassa aukioksi merkitylle katualueelle. Länsisatamankadun varrella sijaitsevalle yleiselle pysäköintialueelle (LP) on esitetty puistomaista aukioaluetta. Kaapelitehdas on merkitty kaavassa suojeltavaksi rakennukseksi merkinnällä sr-2: "Suojeltava rakennus. Rakennusala, jolla sijaitsee kaupunkikuvan säilymisen kannalta arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- ja muutostöitä, jotka tärvelevät katujulkisivujen tyyliä."

Suunnitelma mahdollistaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisen uudisrakennuksen rakentamisen nykyisen Kaapelitehtaan yhteyteen. Suunnitelman toteuttaminen edellyttää voimassa olevan asemakaavan muutosta. Jatkosuunnittelussa tulisi selvittää mahdollisuuksia tilaohjelman sovittamiseen teolliseen miljööseen siten, ettei Kaapelitehtaan suojeluarvoa heikennetä ja että Kaapelipuisto säilyy mahdollisimman laajana puistomaisena alueena.

Kaapelitehdasta pääasiallisesta lähestymissuunnasta Länsisatamankadulta lähestyttäessä olemassa olevan pysäköintialueen maisemointi puistomaiseksi aukioksi vaikuttaa kaupunkikuvallisesti perustellulta. Yleisiä pysäköintipaikkoja ei voi kuitenkaan poistaa. Kaapelitehtaalle ja Tanssin talolle muodostuu kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen pääsisäänkäynti yleisine aukioalueineen, jotka jatkuvat yhtenäisenä pohjoiseen K. A. Fagerholmin aukiolle. Uudisrakennuksen Kaapeliaukioon rajautuvaan osaan tulee ensimmäiseen kerrokseen sijoittaa liiketilaa tai muita vastaavia toimintoja kuten kahvila tai ravintola, jotka elävöittävät kaupunkikuvaa.

Liikenne ja pysäköinti

Viitesuunnitelman mukaan Tanssin talon ja Kaapelitehtaan saattoliikenneyhteys järjestetään Länsisatamankadun kautta. Tanssin talon huolto ja uudisrakennuksen yhteyteen viitesuunnitelmassa ehdotetuille autopaikoille on esitetty ajoyhteyttä Itämerenkadun kautta. Suunnitelmassa on esitetty LP-korttelialueen rakentamista puistomaiseksi aukioksi. LP-korttelialueella sijaitsee 33 yleisessä käytössä olevaa autopaikkaa.

Kaapelitehtaan tontille 20001/5 on asemakaavan mukaan varattava vähintään 70 autopaikkaa. Autopaikat sijaitsevat nykyisellään tontilla Tammasaarenkadun varrella. Voimassa olevan työpaikka-alueiden

autopaikkamäärien laskentaohjeen mukaan uudisrakennusosan autopaikkojen enimmäismäärä on 26 autopaikkaa (kulttuuritilat enintään 1 autopaikka/200 k-m2).

Viitesuunnitelmassa yleisiä pysäköintipaikkoja ja uudisrakennuksen autopaikkoja on esitetty sijoitettavaksi Kaapelipuistoon, Tallberginkadulle, Tammasaarenkadulle ja Kellosaarenrantaan.

Jatkosuunnittelun yhteydessä tulisi selvittää mahdollisuuksia uudisrakennuksen autopaikkojen sijoittamiseen pysäköintilaitokseen. Yleisten pysäköintipaikkojen sijoittelua on tarkoituksenmukaista tarkastella jatkossa alueellisena kokonaisuutena. Pysäköintipaikkoja ei tule sijoittaa Kaapelipuistoon.

Lisätiedot

Jari Huhtaniemi, arkkitehti, puhelin: 310 37197
jari.huhtaniemi(a)hel.fi

2
Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto kulttuuritoimen organisointia koskevasta loppuraportista

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalta on pyydetty lausuntoa kulttuuritoimen selvitysryhmän ehdotuksesta koskien kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamista.

Kulttuuritoimen organisaatio- ja päätöksentekorakennetta on selvitetty 2010-luvulla kerran aiemmin vuonna 2011. Tuolloin selvityksen laati talous- ja suunnittelukeskus.

Vuoden 2011 organisaatioselvityksessä ehdotettiin virastojen organisaatiorakenteen osalta, että virastot pidetään erillään niiden palvelujen poiketessa paljon toisistaan. Kulttuuritoimen lautakuntarakennetta ehdotettiin tiivistettäväksi siten, että kulttuuria tuottavat tai tukevat virastot olisivat saman lautakunnan alaisuudessa. Tuolloin ehdotettiin, että kulttuurikeskus, kaupunginkirjasto, taidemuseo, kaupunginmuseo ja kaupunginorkesteri toimisivat yhteisen lautakunnan alaisuudessa, jolle kuuluisi myös yhteisöjen tukeminen ja avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille. Uudelle kulttuuri-, kirjasto- ja museolautakunnalle ajateltiin muodostuvan linjaavampi rooli ja kattava näkemys kulttuuritoimen kokonaisuudesta. Lautakunnan sihteerityö olisi sijoitettu kulttuurikeskukseen.

Ehdotukseen yhteisen lautakunnan perustamiseksi kaupunginorkesterin, kaupunginmuseon ja taidemuseon johtokuntien kannat olivat kielteisiä ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan myönteinen. Kaupunginmuseon esittelijän alkuperäinen päätösehdotus oli myönteinen, mutta muuttui johtokuntakäsittelyn edetessä kielteiseksi. Kaupunginorkesterin johtokunta vetosi kielteisessä kannassaan tuoreeseen muuttoon Musiikkitaloon (2011), jonka vaikutuksia vasta arvioitiin. Taidemuseon johtokunnan kielteisessä päätöksessä vedottiin käynnissä olevaan Guggenheim-selvitykseen, jonka vaikutukset haluttiin arvioida. Kaupunginmuseon johtokunnan lopullisen kielteisen kannan perustana oli huoli asiantuntijuuden ja kansalaisdemokratian heikentymisestä. Kulttuurikeskuksen myönteinen kanta sisälsi joukon tarkennuksia, kuten kysymyksen lautakunnan koosta ja jaostoista sekä siitä miten asiantuntemus ja demokratia turvataan keskitetyssä lautakunnassa.

Organisaatioselvitys 2014

Nyt käsillä olevan organisaatioselvityksen perustana on kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymässä strategiaohjelmassa. Sen mukaan kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenne uudistetaan siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Lähtökohtana oli, että kaupunginteatteri säilytetään itsenäisenä.

Kaupunginhallitus kehotti strategian täytäntöönpanopäätöksessään 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhteistyössä kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, taidemuseon, kaupunginorkesterin ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamisesta siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Ehdotus tuli jättää toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja asetti 10.10.2013, § 21, kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittävän työryhmän, jossa olivat edustettuina kulttuurivirastojen lisäksi nuorisoasiainkeskus sekä asiantuntijaedustajat kaupunginkansliasta, Helsingin juhlaviikoilta ja Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cuporresta. Työryhmän jäseniä olivat kunkin viraston virastopäälliköt. Kulttuurikeskus vastasi työryhmän sihteerin tehtävien hoitamisesta.

Työryhmän tehtävä oli kaksivaiheinen. Tehtävänä oli ensimmäisessä vaiheessa selvittää kulttuuritoimijoiden asiakkuuksia, kulttuuripalvelujen tuottamisen prosesseja ja em. tahojen yhteistyömahdollisuuksia henkilöstön osaamisen hyödyntämisessä, viestinnässä sekä tilojen käytössä. Lisäksi tehtävänä oli kerätä tietoja koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista sekä koota vertailutietoja kulttuuritoimijoiden taloudesta ja toiminnasta. Tämän osuuden määräaika oli 31.1.2014.

Ryhmän tuli toisessa vaiheessa valmistella ehdotus kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamiseksi. Jälkimmäisen selvityksen määräaika oli 31.3.2014. Toisessa vaiheessa valmistunut raportti sisältää mm. kulttuuritoimijoiden kuvauksen, työryhmän ehdotukset uusiksi toimintamalleiksi sekä ryhmän kannanotot organisaation ja päätöksenteon rakenteiden uudistamiseen.

Työryhmä on työnsä kuluessa informoinut henkilöstöpoliittista työryhmää työn etenemisestä. Vastaavasti työryhmä on kuullut työryhmässä mukana olleiden virastojen henkilöstöjärjestöjen edustajia.

Ensimmäisen vaiheen selvitystä valmisteltaessa kuultiin kyselyillä sekä workshopeissa laajasti kulttuuritoimen johtajia, esimiehiä ja vastaavia henkilöitä toimialan kehittämistarpeista ja -suunnista. Kertyneestä aineistoista nousi selvästi esiin yhteinen tarve päätöksenteon tehostamisesta. Aineiston perusteella kokonaiskulttuuripoliittinen ohjaus koetaan jossain määrin tehottomana. Tukea mahdolliselle päätöksenteon tehostamiselle löytyisi, kunhan se toteutetaan sisältölähtöisesti. Nykyisen hajautetun päätöksentekorakenteen ongelmana pidetään erityisesti kulttuuripoliittisen kokonaisohjauksen puutetta. Lisäksi päätöksentekoon toivotaan enemmän linjaavuutta.

Kyselyaineiston vastauksista voi havaita, että nykymuotoinen hajautettu virastomalli koetaan yhtä aikaa rasitteeksi ja eduksi. Hallintorakenteiden suhteellinen ohuus ja pieni koko koetaan tekevän virastoista notkeita ja mahdollistavan sisältölähtöisen toiminnan, jolloin omaa toimintaa on mahdollista nopeasti kohdentaa strategisesti oikeisiin toimenpiteisiin. Toisaalta sama pieni koko tekee virastoista hauraita: hallinnollisten velvoitteiden lisääntymisen koetaan vievän huomiota pois itse sisällöstä – palvelujen tuottamisesta asukkaille. Toisaalta suurten virastoyksiköiden ja lautakuntien haasteena arvioidaan olevan asiantuntijuuden ja substanssiomistajuuden häviäminen sekä hallinnon kasvu.

Kokonaiskuvan vuoksi on tarpeellista avata asian valmisteluvaiheessa esillä olleita vaihtoehtoja.

Tutkitut päätöksentekomallit

Selvitysryhmän työskentelyn aikana pohdittiin erilaisia, selkeästi keskitetympiä lautakuntamalleja. Pohdinnassa oli koko kulttuuritoimen (pl. nuorisolautakunta) keskittäminen yhden tai kahden lautakunnan malliin. Selvitysryhmä näki lähes yksimielisesti molemmat näistä vaikuttavuutta lisäävistä päätöksentekoa keskittävistä malleista toteuttamiskelpoisena.

Pohdittuja vaihtoehtoja olivat mm.

1. yhden lautakunnan malli: kulttuurilautakunta. Tämän alaisuudessa olisivat kulttuurikeskus, kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, taidemuseo ja kaupunginorkesteri. Tällöin erilliset lauta- ja johtokunnat lakkautettaisiin. Nuorisotoimi säilyy oman lautakuntansa alaisuudessa.
2. kahden lautakunnan malli: museolautakunta sekä kulttuuri- ja kirjastolautakunta. Tällöin nykyään omien johtokuntien alaisuudessa toimivat museot yhdistettäisiin yhteisen

lautakunnan alaisuuteen. Orkesteri yhdistettäisiin nykyinen kulttuuri- ja kirjastolautakunnan yhteyteen. Nuorisotoimi säilyisi oman lautakuntansa alaisuudessa.

Pohdintaa eri päätöksenteon mallien eduista ja haasteista

Nykyinen hajautettu päätöksentekomalli

Nykyisen mallin arvioidaan tuovan virastojen toiminnalle työrauhaa ja itsenäisyyttä. Poliittinen päätöksenteko on sitoutunut kunkin viraston sisältöihin, ja se on notkeaa ja vastaa nopeasti viraston toiminnasta nousseisiin tarpeisiin. Keskusteluyhteys viraston ja lautakunnan välillä on luontevaa. Kulttuuripolitiikkaan on sitoutunut laaja joukko poliitikkoja. Päättäjille kehittyy toimintakauden aikana asiantuntemus kunkin viraston asioihin. Kullakin virastolla on kaupunkipäätöksenteossa juuri omaan sektoriin paneutuvat luottamushenkilöt.

Tässä mallissa kaupungille ei kuitenkaan muodostu kulttuurin päätöksentekoon kokonaisnäkemystä. Heikkoutena on tilanne, jossa jokainen kulttuuritoimija työskentelee tahoillaan ja laajemmat, kaupunkitasoiset kehityshankkeet ja strategiat jäävät toteutumatta tai torsoiksi. Hajautettuna toimiessaan yksittäisten virastojen ja lautakuntien on vaikea saada tasapuolisesti omia hankkeitaan läpi kaupunkihallinnon. Mallin heikkoutena on kulttuurin merkitystään vähäisempi painoarvo ja näkyvyys kaupungin laajemmassa poliittisessa päätöksenteossa. Riskinä on myös, että kulttuuriin muodostuu kilpailevia ääniä, jotka vähentävät kaikkien äänen kuulumista ja heikentävät läpimenokykyä. Mallissa tulee varmistaa, että kokonaisnäkemys välittyy tavoitteisiin, toimintaan sekä budjettisuunnitteluun ja -seurantaan.

Malli on asiakkaille vaikeasti hahmottuva: ei ole ulospäin selvää, missä päätöksentekoelimessä kunkin kulttuuritoimijan asiat käsitellään.

Yhden lautakunnan malli

Kulttuurilautakuntamalli mahdollistaisi luontevasti kaupungin kulttuurisen kokonaisnäkemyksen muodostumisen ja painoarvon lisääntymisen. Kulttuuritoiminnan päätöksenteon keskittäminen vahvistaisi kulttuuripalvelujen vaikuttavuutta. Kaupungille muodostuisi kulttuurin kokonaisnäkemys, jolloin kokonaispalvelullista tarkastelua ja erilaisia strategisia, kohdennettuja toimenpiteitä olisi helpompi toteuttaa. Palveluja voitaisiin kohdistaa tarpeiden mukaan ja palveluaukot havaitaan nopeasti. Kulttuurin painoarvo vahvistuisi myös kaupungin sisäisessä rakenteessa sekä kaupunkimarkkinoinnissa. Yksi päätäntäelin seuraisi, että yhteisesti asetetut tavoitteet ja strategiat

toteutuvat käytännössä. Lautakunnalla olisi enemmän kausikohtaista linjaavuutta ja keskittymistä suuriin kysymyksiin.

Keskitetyn kulttuurilautakunnan haasteena olisi kansalaisdemokratian väheneminen sekä yksittäisen viraston asioiden ”hukkuminen”. Mallissa olisi vaarana myös toiminnan ja päätöksenteon notkeuden väheneminen. Virastoilla ei olisi enää ”omaa”, kunkin viraston erityiskysymyksiin keskittyvää päätöksentekoa. Haasteena olisi myös virastojen erityispiirteiden asiantuntijuuden heikentyminen, koska käsittelylle saattaisi jäädä aiempaa vähemmän aikaa ja poliitikoilta edellytettäisiin kulttuurialojen moniosaamista. Virastojen näkyvyyttä päätöksenteossa voitaisiin kuitenkin parantaa esim. jakamalla virastojen asiat kahteen eri kokoukseen kuukaudessa. Asioiden jakamista kahteen kokoukseen pidetään valmistelevaa jaostomallia parempana. Jaostokäsittely työllistäisi sekä virkamiesvalmistelua ja muodostaisi hallinnollisia väliportaita.

Kahden lautakunnan malli: museolautakunta ja kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Mallissa museot yhdistettäisiin omaan lautakuntaansa. Etuna on, että kaupungilla olisi nykyistä vähemmän kulttuurin päätöksentekoelimiä. Museot saisivat näkyvyyttä, asiantuntijuutta ja laajempaa vetoapua toisistaan. Museoalan asiantuntijuuden painoarvo lisääntyisi. Mallista ei kuitenkaan nouse erityisiä hyötyjä. Sillä pyritään hyötymään päätöksenteon keskittämisestä, mutta kulttuurialan jakaminen kahteen ei parhaalla mahdollisella tavalla tukisi kulttuurin kokonaisnäkemyksen syntymistä. Myös yhden kulttuurilautakunnan malli sisältää tämän mallin edut, mikäli virastojen asiat esitellään kahdessa eri kokouksessa.

Esittelijä toteaa, että työryhmän aikataulu ei mahdollistanut perehtymistä kokonaan toisenlaisiin päätöksenteko- ja palvelutuotantorakenteisiin. Näistä yleisimmin käytössä on ns. tilaaja-tuottaja –malli. Tällöin merkittävä linjaava päätöksenteko on tilaajaorganisaatiossa palveluntuottajien keskittyessä perustehtäväänsä. Mallia on käytetty pohjana uudessa SoTe-esityksessä ja siinä voisi olla on etuja ainakin erityisryhmien palveluita järjestettäessä. Mikäli mallia halutaan tutkia lisää, tarkastelun piirissä tulisi olla Helsingin kulttuuritoimijoiden mahdollisimman kattavasti.

Kulttuuritoimen organisaatioselvityksen keskeinen sisältö

SJ:n asettama kulttuuritoimen selvitysryhmä otti työskentelynsä lähtökohdaksi tulevan ehdotuksen yksimielisyyden. Kulttuuritoimen selvitysryhmän tavoitteena oli ehdotus, joka:

- lisää kulttuurin vaikuttavuutta
- parantaa kulttuurin kokonaisnäkemyksen muodostumista
- lisää kulttuurin strategista ohjattavuutta

Yksimielisyystavoitteen johdosta selvitysryhmä ehdotti lopulta päätöksentekorakenteessa vain museoiden keskittämistä yhden lautakunnan alaisuuteen (”Museolautakunta”). Kulttuuritoimen virastorakenteeseen ei ehdoteta muutoksia.

Selvitysryhmä ehdotti , että kulttuuripalveluiden vaikuttavuuden lisäämiseksi aletaan toteuttaa yhdessä jaettuja toimintamalleja, joiden kohteena ovat:

1. Kulttuurin kokonaisnäkemys ja valtuustostrategia
2. Virastojen työjaon selkeyttäminen ja yhteistyö
3. Asiakasryhmien tavoittaminen
4. Osallistavan kulttuurisen aluetyön Helsingin malli
5. Asukaslähtöisyys
6. Asiakaspalvelut
7. Rakennushankkeet ja aluerakentaminen
8. Osaamisen vahvistaminen ja keskittäminen
9. Jatkoselvitykset

Selvitysryhmä halusi korostaa, että valtuustostrategian merkitys kulttuuritoimijoiden yhteisten linjausten asettajana on keskeinen ja sen merkitys tulee korostumaan. On tärkeää, että kulttuuritoimijat työstävät yhdessä valmistelussa tarvittavaa aineistoa ja toteuttavat strategiaa yhteistyössä keskenään. Kulttuuripalveluiden kokonaisvaikuttavuus välittyy jatkossa vahvemmin tavoitteisiin, toimintaan sekä budjettisuunnitteluun ja - seurantaan. Virastojen yhteistyölle olisi syytä asettaa tavoitteet, toteutustavat ja resurssit.

Museoiden yhteisen museojohtokunnan etuna uudessa, ehdotetussa mallissa on, että kaupungin museotoiminnan kokonaisnäkemys vahvistuu. Mallissa on mahdollista säilyttää molempien virastojen toimialoihin liittyvä asiantuntemus sekä parantaa virastojen toimintaedellytyksiä vahvistamalla jaettuihin, museotyön yhteisiin prosesseihin, esimerkiksi kokoelmatyöhön, liittyvää yhteistyötä. Museoiden lähentyminen yhteisen johtokuntatyöskentelyn kautta mahdollistaa uudenlaiset yhteistyön muodot myös palvelusuunnittelussa ja osaamisen jakamisessa. Yhteisen johtokuntatyön kautta museoiden on helpompi saada toteutettua toimintansa kannalta keskeisiä kehittämishankkeita, kuten kokoelma- ja konservoinnin tilahanke. Mallin etuna on myös se, että kaupungilla on hieman vähemmän kulttuurin päätöksentekoelimiä. Malli vahvistaa

yhden kaupungin keskeisen kulttuurialan – museotoiminnan – vaikuttavuutta, painoarvoa ja näkyvyyttä kaupunkihallinnossa.

Yksimielisyyslähtökohdista päätöksentekoa koskevat keskittämisehdotukset rajautuivat siis koskemaan vain museoiden johtokuntien yhdistämistä. Työryhmä katsoi, että uusilla toimintatavoilla ja malleilla voidaan osaltaan ainakin jonkin verran kehittää yhteistyötä ja parantaa kulttuurisektorin ohjausta.

Muuta huomioitavaa

Selvitysryhmä listasi lisäksi joukon toimijoita, joiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja työnjakoa olisi erillisenä perusteltua selvittää. Kaupungin kulttuurikonsernin kulttuuripolitiikan kokonaiskuvan saamiseksi tarkastelu- tulisi jatkossa ulottaa myös seuraavien kaupunkikonsernin toimijoiden rooliin kokonaisuudessa:

- Helsingin teatterisäätiö (Helsingin kaupunginteatteri)
- UMO-säätiö (Umo Jazz Orchestra)
- Virkagalleria
- kaupunginkanslian / elinkeino-osaston kaupunkimarkkinointiyksikkö (ent. tapahtumayksikkö)
- tietokeskuksen kaupunginarkisto
- soveltuvin osin myös Helsingin työväenopiston ja Svenska arbetarinstitutet Arbiksen toiminta.

Huomioitavana voisivat olla myös tiloja hallinnoivat konsernin osat, mm. Finlandia-talo Oy, Kiinteistö Oy Kaapelitalo (Kaapelitehdas ja Suvilahti) sekä esim. Musiikkitalon palveluyhtiö Helsingin Musiikkitalo Oy. Selvityksessä voitaisiin arvioida myös prosenttirahakäytäntöjä suhteessa kaupunkikonsernin kulttuurisektorin tapahtumatoimintaan.

Esittelijän perustelut

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä 30.4.2014 § 44 merkitä tiedoksi kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportin. Samalla kaupunginjohtaja päätti kehottaa sivistystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa lähettämään raportin lausunnolle kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan ja nuorisolautakuntaan sekä kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokuntiin

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000

stuba.nikula(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi
Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37949
reetta.sariola(a)hel.fi

Liitteet

1 Kulttuuritoimen selvitysryhmän loppuraportti 31.3.2014.pdf

Päätöshistoria

Kaupunginorkesterin johtokunta 13.05.2014 § 13

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Lausunto

Kaupunginorkesterin johtokunta antoi lausunnon:

Johtokunnalla ei ole lisättävää Kulttuuritoimen selvitysryhmän raporttiin. Orkesterin johtokunta näkee ehdotuksen lisätä kulttuurin vaikuttavuutta, parantaa kulttuurin kokonaisnäkemyksen muodostumista ja lisätä kulttuurin strategista ohjattavuutta ehdotuksessa nimettyjä toimintamalleja käyttäen hyväksi.
Orkesterin johtokunta näkee ehdotuksen mukaan kulttuurin virastorakenteen muutokset tarpeettomina ja kaupunginorkesterin nykyisen päätöksentekomallin asiakkaiden kannalta toimivimmaksi ja tehokkaimmaksi. Myös johtokunnan ja orkesterin yhteistyö on tässä mallissa tehokasta ja toimivaa.

Esittelijä
Intendentti
Gita Kadambi

Lisätiedot
Virpi Tahvanainen, Viestintäassistentti, puhelin: 310 22710
virpi.tahvanainen(a)hel.fi
Gita Kadambi, Intendentti, puhelin: 310 22701
gita.kadambi(a)hel.fi

Kaupunginjohtaja/J 30.04.2014 § 44

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä merkitä tiedoksi kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittäneen työryhmän raportin.

Samalla kaupunginjohtaja päätti kehottaa sivistystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa lähettämään raportin lausunnolle kulttuuri- ja kirjastolautakuntaan ja nuorisolautakuntaan sekä kaupunginmuseon, taidemuseon ja kaupunginorkesterin johtokuntiin.

Päätöksen perustelut

Kaupungin strategiassa on yhtenä toimenpiteenä kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistaminen niin, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Kaupunginhallitus kehotti 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhteistyössä kaupunginkirjaston, kaupunginmuseon, taidemuseon, kaupunginorkesterin ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotuksen asiassa. Täytäntöönpanopäätöksen mukaan ehdotuksen on oltava valmiina toukokuun 2014 loppuun mennessä.

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja asetti 10.10.2013 kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittävän työryhmän. Täytäntöönpanopäätöksessä mainittujen tahojen lisäksi työryhmässä nimettiin edustajat nuorisoasiainkeskuksesta, ja silloisesta hallintokeskuksesta. Lisäksi työryhmässä oli kaksi asiantuntijaa. Työryhmän työ alkoi selvitysosiolla, jossa ryhmä selvitti mm. kulttuuritoimijoiden asiakkuuksia ja prosesseja tietoja sekä keräsi tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista. Toisessa vaiheessa työryhmä valmisteli ehdotusta kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamiseksi. Työryhmän työssä oli keskiössä myös uusien toimintamallien ja -tapojen hakeminen ja yhteistyön kehittäminen eri toimijoiden välillä.

Työryhmän 31.3.2014 päivätty raportti on liitteenä. Kyseisen raportin liitteenä on myös ensimmäisestä työvaiheesta tehty kooste. Työryhmän raportti on perusteltua lähettää lausunnoille työhön osallistuneiden virastojen lauta- ja johtokuntiin, jonka jälkeen asia on tarkoitus viedä kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 10.10.2013 § 21

HEL 2013-012085 T 00 00 02

Päätös

Sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti asettaa toimialansa kulttuuritoimen organisointia sekä yhteistyön malleja ja prosesseja selvittävän työryhmän. Työryhmän nimenä on Kulttuuritoimen selvitysryhmä.

Kulttuuritoimen selvitysryhmän tehtävänä on selvittää, millaiset kulttuurin päätöksenteko-, organisaatiorakenteet ja toimintamallit palvelevat nykyistä paremmin asiakkaita, ovat kustannustehokkaita ja turvaavat osaltaan kulttuuripalvelujen kehittämisen ja laajentamisen. Selvitysryhmä kartoittaa ja arvioi ensimmäisessä vaiheessa kaupungin kulttuuritoimijoiden toimintatapoja ja asiakkuuksia uusien yhteistyömuotojen ja toimintatapojen löytämiseksi. Selvitystyö kohdentuu seuraaville alueille:

- kulttuuritoimijoiden asiakkuuksien määrittely ja sen selvittäminen, miten asiakkaiden toiveet ja tarpeet otetaan huomioon palvelujen suunnittelussa ja kohdentamisessa, alueellinen näkökulma ja kaupungin monimuotoisuus huomioon ottaen
- kulttuuripalvelujen tuottamisen prosessien läpikäynti ja sen arviointi, onko saman tyyppisten toimintojen prosesseja mahdollista kehittää toimijoiden yhteistyönä
- yhteistyömahdollisuudet henkilöstön työpanoksen hyödyntämisessä, esimerkiksi henkilöstökiertoa kehittämällä tai yhteishankkeissa
- yhteistyön mahdollisuudet viestinnässä
- mahdollisuudet käyttää yhteisiä tiloja tai muuten kehittää yhteistyötä tilojen käytössä

Tämän selvitystyön rinnalla selvitysryhmä kerää tietoja vastaavista koti- ja ulkomaisista päätöksenteko- ja organisaatiomalleista sekä kokoaa tarvittavat vertailutiedot selvityksen piirissä olevien kulttuuritoimintojen taloudesta ja toiminnasta. Selvitystyössä otetaan huomioon kaupunginkirjaston velvoitteet yleisten kirjastojen keskuskirjastona ja vastaavasti museoiden alueelliseen toimintaan liittyvät velvoitteet. Selvitys- ja koontityön valmistuttua selvitysryhmä valmistelee ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamiseksi. Selvitystyössä ja ehdotusta laadittaessa on otettava huomioon kaupunginhallituksen yhteyteen perustettavassa johtamisjaostossa käynnistyvä valmistelu, jonka pohjalta kaupungissa otetaan käyttöön uusi johtamisjärjestelmä vuoden 2017 alusta.

Työryhmän puheenjohtajana toimii kulttuurijohtaja ja sen jäseninä ovat kirjastotoimen johtaja, museonjohtaja, taidemuseon johtaja,

nuorisotoimenjohtaja, kaupunginorkesterin intendentti ja kulttuuritoimesta sivistystoimessa vastaava kaupunginsihteeri. Lisäksi työryhmään on kutsuttu asiantuntijoiksi toiminnanjohtaja Erik Söderblom Helsinki-viikon säätiöstä ja erikoistutkija Pasi Saukkonen Cuporesta. Erityissuunnittelija Tero Niininen talous- ja suunnittelukeskuksesta toimii yhtenä asiantuntijana työryhmässä.

Samalla sivistys- ja henkilöstötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja toteaa, että henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat ilmoittaneet seuraavansa työryhmän työtä henkilöstöpoliittisessa työryhmässä. Lisäksi työryhmä tulee työn molemmissa vaiheissa kuulemaan työryhmässä mukana olevien virastojen henkilöstöjärjestöjen edustajia.

Kulttuurikeskus vastaa työryhmän sihteerin tehtävien hoitamisesta.

Työryhmä voi kuulla asiantuntijoita tarvittaessa.

Työryhmän on jätettävä ehdotuksensa sivistys- ja henkilöstötointa johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle viimeistään 31.3.2014 kuitenkin niin, että ensimmäisen vaihteen kartoitukset on jätettävä viimeistään 31.1.2014. Työryhmä raportoi työnsä edistymisestä sivistys- ja henkilöstötointa johtavalle apulaiskaupunginjohtajalle sekä kulttuuriverkostolle aina verkoston kokoontuessa.

Työryhmän on toiminnassaan noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisistä toimielimistä.

Päätöksen perustelut

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä kulttuuristrategiassa asetetaan tavoitteeksi, että Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella. Kulttuurilla on keskeinen rooli myös kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa vuosille 2013 - 2016.

Kaupunginhallitus kehotti valtuustostrategian toimeenpanopäätöksessään 20.5.2013 kulttuurikeskusta yhdessä muiden päätöksessä mainittujen virastojen kanssa valmistelemaan ehdotuksen kulttuurialojen päätöksenteko- ja organisaatiorakenteen uudistamiseksi siten, että kulttuurialan hallinnointi kokonaisuutena paranee. Päätöksessä todettiin vielä, että kaupunginteatteri säilytetään itsenäisenä.

Kulttuuritoiminnoille asetettujen tavoitteiden toteuttaminen ja kulttuuripalvelujen kehittäminen ja laajentaminen edellyttävät, että kulttuuritoimijoiden hallinto- ja päätöksenteko on järjestetty

mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, kulttuurialan ominaispiirteet huomioon ottaen. Päätöksenteko- ja organisaatiorakennetta arvioitaessa ytimessä ovat kaupungin omat kulttuuritoimijat, kulttuurikeskus, kaupunginkirjasto, kaupunginmuseo, taidemuseo ja orkesteri. Niiden rinnalla on otettava huomioon kaupungin muut kulttuuritoiminnot kuten nuorisoasiainkeskuksen kulttuurinen nuorisotyö, Virkagalleria ja tapahtumayksikkö. Lisäksi tulevat kaupunkikonserniin kuuluvat toimijat kuten Helsingin juhlaviikot ja UMO.

Organisoinnin tavat ja päätöksentekojärjestelmät heijastuvat monin tavoin siihen, miten kulttuuripalveluja järjestetään ja tarjotaan. Asetettavan työryhmän tehtävänä onkin ensimmäisessä vaiheessa tarkastella kulttuuripalveluita ja niiden järjestämisen tapaa sekä asiakkaiden että prosessien näkökulmasta. Yhtenä näkökulmana on kulttuuripalveluiden saavutettavuus, sekä alueellinen että tosiasiallinen, kaupungin monimuotoisuuden huomioon ottava palvelujen saavutettavuus. Vastaavasti työryhmän tehtävänä on tarkastella kulttuuritoimijoiden palvelutuotannon prosesseja ja toimijoiden yhteistyön mahdollisuuksia. Näiden selvitysten valmistuttua käynnistyy varsinaisen organisaatio- ja päätöksentekorakenteen uudistamista koskevan ehdotuksen valmistelu. Tässä valmistelussa on otettava huomioon se työ, jota tehdään kaupunginhallituksen alaisessa johtamisen jaostossa, joka on lähdössä valmistelemaan koko kaupungin johtamisjärjestelmien uudistamista. Tämän vuoksi työryhmän ehdotuksessa on perusteltua tuoda erityisesti esille niitä kulttuuritoimijoiden yhteishankkeita ja yhteistyön muotoja, jotka ovat toteutettavissa myös nykyisen organisaatio- ja päätöksentekorakenteen sisällä.

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

3
Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto valtuutettu Tuomas Rantasen ym. aloitteesta, joka koskee tapahtumapaviljongin perustamista VR:n makasiinien fragmenttiin

HEL 2014-004982 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että tutkittaisiin, voisiko Töölönlahden alueella sijaitsevaan VR:n makasiinien fragmenttiin rakentaa asemakaavaa muuttamatta paviljonki, joka täyttäisi kaavan alkuperäisen idean rikastaa alueen institutionaalisia kulttuuritoimintoja vaihtuvien tapahtumien tilalla.

Aloite on kannatettava. Töölönlahden alue on keskeisen sijaintinsa ansiosta erinomainen paikka uudenlaiselle kaupunkikulttuuriselle yhteisölliselle tilalle, jonka toiminta voisi olla korkeatasoista, mutta silti tulorahoitteista. Kaupungeissa läpi Euroopan ja laajemminkin on nähty paljon yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyönä syntyneitä kulttuurisia tiloja, joissa harkitut kaupalliset toiminnot täydentävät sisältöjä, joilla on sekä kulttuuripoliittinen että matkailullinen ulottuvuus.

Jotta tuleva paviljonki olisi kaupunkikuvallisesti sopiva, mutta myös toiminnallisesti käytettävä, olisi tärkeää, että tulevan toiminnan vastuutaho olisi mukana jo tilan suunnitteluvaiheessa. Näin ollen kulttuuri- ja kirjastolautakunta esittää tutkittavaksi myös sen, voisiko toiminnan konseptin ideakilpailun ja yrittäjähaun käynnistää ennen lopullisen tilaohjelman päättämistä.

Töölönlahden alueen muiden instituutioiden kiinnostus mahdollisen uuden tilan käyttöön jää toimijoiden väliseksi asiaksi. Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla ei ole keskustakirjastoa lukuun ottamatta toimivaltaa näiden päätöksentekoon. On kuitenkin tärkeää, että kulttuurikeskukselle laaja-alaisena virastona varataan mahdollisuus osallistua mahdollisen konseptin kilpailutukseen samoin kuin kaupunginkirjastolle, jonka keskustakirjaston monipuolinen toimintakonsepti sivuaa Rantasen aloitteessa kuvattuja toimintaideoita. Näin parannetaan mahdollisuuksia luoda alueelle kokonaisuus, joka palvelee sekä yrittäjää, alueen instituutioita että riippumattomia kulttuuri- ja vapaa-ajan toimijoita.

Keskustakirjaston kannalta merkittävin yksittäinen elementti Rantasen aloitteessa on sauna. Kirjastorakennus on hankesuunnitteluvaiheessa,

mutta myös rakennusaikana voidaan tehdä muutoksia. On osoittautumassa, että saunatilojen rakentaminen on kalliimpaa kuin kirjaston palvelutilojen. Saunatilojen siirtyminen mahdolliseen paviljonkiin voisi siten helpottaa keskustakirjaston kustannuspaineita. Saunan sijoittaminen VR:n makasiinien fragmentin paikalle antaisi saunan asiakaskunnalle jalankulkutason yhteyden alueen muuhun toiminnallisuuteen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 26.8.2014 mennessä lausuntoa valtuutettu Tuomas Rantasen ja 30 muun valtuutetun tekemään aloitteeseen, jossa esitetään, että tutkittaisiin, voisiko Töölönlahden alueella sijaitsevaan VR:n makasiinien fragmenttiin rakentaa asemakaavaa muuttamatta paviljonki, joka täyttäisi kaavan alkuperäisen idean rikastaa alueen institutionaalisia kulttuuritoimintoja vaihtuvien tapahtumien tilalla.

Asiasta on pyydetty lausuntoa myös kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistölautakunnilta sekä kaupunginmuseon johtokunnalta.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Stuba Nikula, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 37000
stuba.nikula(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas valtuustoaloite Kvsto 9.4.2014 asia 19
2 Allekirjoitettu, Rantanen Tuomas valtuustoaloite Kvsto 9.4.2014 asia 19

4
Taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset vuodelle 2015 ja kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jaettavissa olevien varojen kohdentaminen

HEL 2014-007050 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää tehdä esitykset vuoden 2015 taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustuksista ja lautakunnan jaettavissa olevien varojen kohdentamisesta avustusjaoston käsittelemän liitteenä olevan jakoehdotuksen mukaan ja lähettää ne edelleen kaupunginhallitukselle. Jakoehdotus on raamin mukainen.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta käsittelee uudelleen tässä kokouksessa 10.6.2014 (Kulttuurikeskuksen talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017) Helsingin kulttuurikeskuksen vuoden 2015 talousarvioehdotuksen. Esityksen mukaan talousarviokohdan 4 17 03, Avustukset yhteisöille, määräraha on 12 673 000 euroa ja talousarviokohdan 4 17 04, Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille, määräraha on 4 158 000 euroa. Talousarviotilin 4 17 03, Avustukset yhteisöille, määräraha on sama kuin vuonna 2014, talousarviotilin 4 17 04, Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille, määräraha on 50 000 euroa pienempi kuin vuonna 2014.

Lautakunnan avustusjaosto on kokoontunut kaksi kertaa (6.5. ja 27.5.) käsittelemään taide- ja kulttuurilaitosten avustuksia sekä määrärahan jakaantumista eri avustusmuotojen kesken.

Taide- ja kulttuurilaitosten avustuksiin ehdotetaan vuodelle 2015 varattavan 16 831 000 euron avustusmäärärahasta 14 245 670 euroa. Muiden avustusmuotojen osuus määrärahasta on 2 585 330 euroa (tarkempi erittely liitteessä).

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Petri Rostedt, suunnittelija, puhelin: 310 32988
petri.rostedt(a)hel.fi
Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Liitteet

1	Taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset vuodelle 2015, esitys 10.6.2014

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Kaupunginhallitus	Muutoksenhakukielto, valmistelu Liite 1

5
Kohdeavustusten myöntäminen, 6. jako

HEL 2014-007049 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää myöntää kohdeavustuksia seuraavasti:

Näyttämötaide:

Teatteriyhdistys Pensas ry	2 000 euroa
Versus Circus ry	3 000 euroa
ReunaRyhmä ry	2 000 euroa
Ensemble Bulleribock	2 000 euroa
Helsinki International Theatre Association ry	3 000 euroa
European theatre collective association ry	2 000 euroa
Suomen Komediateatteri ry (Komediateatteri Arena)	10 000 euroa
Taiteen Sulattamo Ry	7 000 euroa
Wusheng company osk	1 500 euroa
Polar Illusions rf	3 000 euroa
Juurikkoryhmä	1 000 euroa
Föreningen för Drama och Teater, DOT r.f.	0 euroa
Gaala -työryhmä	0 euroa
Myllyteatteri-yhdistys ry	0 euroa
Raatteentie -työryhmä	0 euroa

Tanssi:

ISIS teatteriyhdistys ry	2 000 euroa
Duettoja Välittämisestä -työryhmä	4 000 euroa
Paikkasidonnainen vuorovaikutusta käsittelevä teos -työryhmä	0 euroa

Musiikki:

Artjamei-työryhmä	2 000 euroa
Matkalla maailmalla -työryhmä	2 000 euroa
Enfancefuturs ry / Narinkkatori	0 euroa

Fabulous Bäckström Brothers -työryhmä	0 euroa
Kuumat Altot -työryhmä	0 euroa
Ensemble Wien-Helsinki	0 euroa
Design:	
Openhouse ry	4 000 euroa
Ympäristötaide:	
Taideyhdistys LARU ART ry	2 000 euroa
Kirjallisuus:	
Nuoren Voiman Liitto ry	1 500 euroa
Elokuva:	
Uneton48 ry	0 euroa
Festivaalit:	
Cinemaissi Latinalaisamerikkalaisen elokuvan yhdistys ry	6 000 euroa
Helsingin urkukesä ry	5 000 euroa
Middle-Eastern Film Festival ry	1 500 euroa
Mbar Oy	3 000 euroa
Enfancefuturs ry / Alppipuisto	13 000 euroa
Muut:	
Voices of the Small -työryhmä	2 000 euroa
Osuuskunta Mielipäivä	0 euroa
Yhteensä:	**84 500 euroa**

Kaupungilla on oikeus periä avustus tai sen osa takaisin, mikäli avustuksen saaja ei noudata lautakunnan hyväksymiä avustusehtoja.

Föreningen för Drama och Teater, DOT r.f.:lle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska yhdistys saa taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Gaala -työryhmälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska kyseessä on Myllyteatterin hanke. Myllyteatteri-yhdistys ry saa taide- ja kulttuuriyhteisöjen toiminta-avustusta vuodelle 2014. Kohdeavustuksia ei myöskään myönnetä työpajoihin.

Myllyteatteri-yhdistys ry:lle ei ehdoteta myönnettäväksi kohdeavustusta, koska yhdistys saa kulttuuri- ja taideyhteisöjen toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Raatteentie -työryhmälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska esityksiä Helsingissä on vain yksi. Kohdeavustuksia ei myönnetä teoksille, joilla on alle kolme esitystä Helsingissä.

Paikkasidonnainen vuorovaikutusta käsittelevä teos -työryhmälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta. Ravintolaympäristöön toteutettava teos ei ole ensisijaisesti tuen tarpeessa.

Enfancefuturs ry:lle (Narinkkatori) ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska yhdistykselle ehdotetaan myönnettäväksi avustusta samansisältöiselle kokonaisuudelle Alppipuistossa.

Fabulous Bäckström Brothers -työryhmälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska produktio on ensisijaisesti Musiikkiteatteri Kapsäkin tuotantoa. Kapsäkki Osuuskunta saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Kuumat Altot -työryhmälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta. Produktio toteutetaan yhteistyössä Teatteri Avoimien Ovien kanssa, jolloin työryhmä saa maksutta käyttöönsä tilat sekä osan lipputuloista. Teatteri Avoimien Ovien kannatusyhdistys ry saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014. Produktion esiintyjät eivät ole taiteen ammattilaisia.

Ensemble Wien-Helsingille ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska hakija järjestää Helsingissä ainoastaan yksittäisen konsertin. Kohdeavustuksia ei myönnetä hankkeille, joilla on alle kolme esitystä Helsingissä.

Uneton48 ry:lle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta, koska kohdeavustuksista ei tueta elokuvatuotantoja eikä kilpailuja.

Osuuskunta Mielipäivälle ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta. Tapahtuma tulisi kattaa ensisijaisesti lipputuloilla. Lavaklubilla osuuskunta saa maksutta käyttöönsä tilat ja tekniikan.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta on hyväksynyt kohdeavustusten jakoperiaatteet kokouksessaan 10.12.2013 (§156). Lautakunta käsittelee kohdeavustuksia kaikissa kokouksissaan.

Kohdeavustuksiin on kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla vuonna 2014 käytettävissä 811 900 euroa (2013; 815 000). Lautakunta on kesäkuun kokoukseen mennessä käyttänyt kohdeavustuksiin käytetyistä määrärahoista 552 500 euroa.

Lautakunnalla on käytettävissä 259 400 euroa kohdeavustuksiin ennen tämän kokouksen päätöksiä. Kohdeavustuksiin varatun määrärahan käyttöprosentti on kesäkuuhun mennessä 68,1 (2013; 65,2).

Kesäkuun kokouksessa on käsiteltävänä 35 avustushakemusta, joista 24:lle hakijalle ehdotetaan myönnettäväksi avustusta yhteensä 84 500 euroa.

Hakemusten tarkemmat kuvaukset löytyvät listan liitteestä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi

Liitteet

1 Kohdeavustukset, 6. jako, liite

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hakijat	Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Tiedoksi

Talous- ja suunnittelukeskus
Taloushallintopalvelu-liikelaitos

6
Kehittämisavustukset 2014

HEL 2014-000453 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hyväksyä vuoden 2014 kehittämisavustukset seuraavasti:

Hakija	**Ehdotus**
DanceAbility Finland ry	20 000 euroa
Teatteri Totti ry	15 000 euroa
Association WHS ry	20 500 euroa
Drom ry	0 euroa
Yhteensä:	**55 500 euroa**

Vuosille 2015–16 avustus myönnetään harkinnanvaraisesti sillä ehdolla, että lautakunnalla on näinä vuosina varattu riittävä määräraha kehittämisavustuksiin. Lisäksi lautakunta päättää valtuuttaa kulttuuripolitiikan osastopäällikön allekirjoittamaan yhteistyösopimukset.

Teatteri Totin avustus kohdennetaan taiteellisen sisällön kehittämiseen eikä sitä saa käyttää hallintorakenteen kehittämiseen.

Drom ry:lle ei myönnetä avustusta. Hankkeessa on kulttuurillista sisältöä, mutta hanke on pääsääntöisesti koulutushanke, joka on kohdennettu toisen ja kolmannen asteen opiskelijoille. Hanke ei täytä opetushallituksen määrittämiä taiteen perusopetuksen kriteereitä. Kulttuurikeskus tukee taideopetusta pääsääntöisesti taiteen perusopetusjärjestelmän kautta.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kokouksessaan 10.12.2013 §151 varata kehittämisavustuksille vuonna 2014 yhteensä 244 000 euroa. Lautakunta myönsi kokouksessaan 28.1.2014 §10 kehittämisavustuksia yhteensä 147 500 eurolla ja 25.3.2014 § 37 41 000 eurolla, joten jakamatta jäänyt summa 55 500 euroa myönnetään tässä lautakunnan kokouksessa.

DanceAbility Finland ry

DanceAbility Finland ry (DAF) hakee 20 000 euron vuotuista kehittämishankeavustusta vuosille 2014 – 2016. DanceAbility Finlandin

tehtävänä on tukea pitkäjänteisesti vammaisia nuoria kehittämään taitojaan tanssin saralla.

Kolmivuotisen hankkeen tarkoituksena on jatkaa ja laajentaa toimintaa, jonka yhdistys aloitti Varjosta Valoon -pilottiprojektissa vuonna 2013, ja luoda sen alle uusia osahankkeita ja ohjelmia vuosien 2015 - 2017 aikana. Aloittamalla Kaaos Versoo -koulutusryhmän DAF luo vammaisille nuorille mahdollisuuksia tanssillisten taitojen kehittämiseen, kotimaisten ja kansainvälisten työpajojen kautta sekä luo mahdollisuuksia säännöllisiin esiintymisiin. DAF aloittaa yhteistyössä valtion taidepalkinnolla esteettömän lasten tanssikulttuurin kehittämisestä palkitun tanssipedagogi Sanna Kuusiston Lasten tanssitunnit.

Tavoitteena on vahvistaa yhteisöllisen tanssin asemaa Helsingissä tuomalla tanssi kaikkien ulottuville ja luomalla vammaisille tanssijoille tasaveroisia mahdollisuuksia edetä tanssin saralla.

Hankkeen kokonaisbudjetti kolmelle vuodelle on 415 053 euroa, josta kaupungin osuus on 60 000 euroa ja muiden avustusten osuus 232 440 euroa.

Teatteri Totti ry

Suomen ainoa viittomakielinen ammattiteatteri, Teatteri Totti ry, hakee kehittämishankeavustusta viittomakielisen teatteritoiminnan ja muun viittomakielisen esittävän taiteen edistämiseen ja kehittämiseen vuosille 2014 – 2016.

Avustusta haetaan 18 900 euroa vuodelle 2014 ja yhteensä 55 755 euroa vuosille 2015 ja 2016. Kehittämishankkeen tarkoitus on, että vuodesta 2015 alkaen Teatteri Totin ylläpito siirtyy Kuurojen liitto ry:ltä Teatteri Totti ry:lle.

Teatteritoiminnan keskiössä on tuottaa viittomakielistä teatteritaidetta, vastata viittomakielisen teatterialan palveluista ja vastata kansainväliseen teatteriverkostoon osallistumisesta sekä siihen liittyvästä tiedonkulusta.

Tavoitteena on lisätä yhteistyötä muiden teattereiden, järjestöjen ja oppilaitosten kanssa. Lisäksi yhdistys tekee teatteri- ja taidekasvatusta järjestämällä esitelmiä, tutustumiskäyntejä ja teatterikerhoja ja työpajoja.

Association WHS ry

Association WHS ry hakee 30 000 euron vuotuista kehittämishankeavustusta vuosille 2014 – 2016 Unioninkadulle

avattavan visuaalisen teatterin näyttämön toiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen.

Visuaalisen teatteriin ja nykysirkukseen erikoistunut näyttämötaideryhmä WHS avaa Helsingin Unioninkadulle uuden visuaaliselle teatterille omistetun näyttämön. Elokuvateatteriksi vuonna 1924 rakennettu tila toimi elokuvateatterina vuosina 1924-2000 ja draamateatterina vuodesta 2000 vuoteen 2010, jonka jälkeen tila on ollut tyhjillään.

Tavoitteena on järjestää urbaania kulttuuritoimintaa asukkaita lähellä. Näyttämö elävöittää kaupunkitilaa ja tukee kulttuuripalvelujen elpymistä ja säilymistä asuinkortteleissa. Kansainvälisen tason teatteriesitysten lisäksi näyttämöllä voidaan järjestää lähikorttelien asukkaille myös muuta monipuolista kulttuuritoimintaa, kuten elokuvanäytöksiä, musiikkiklubeja, luentoja ja workshop-kursseja. Näyttämö tarjoaa mahdollisuuden yhteistyöhön kulttuurifestivaalien kanssa. Asukkaille voidaan saada laaja kirjo lähikulttuuripalveluja.

Hankkeen kokonaisbudjetti on 391 400 euroa, josta kaupungin osuus on 90 000 ja muiden avustusten osuus 85 000 euroa. Oma rahoitus on 106 400 euroa.

Drom ry

Drom ry hakee 30 000 euroa kehittämisavustusta Luovan kulttuurin keskus Dromin perustamiseen Aleksanterin teatteriin. Keskuksen toiminta on kaksitahoinen. Drom käynnistää monikulttuurisen teatteri Baltzarin toiminnan syksyllä 2014. Samaan aikaan aloitetaan Baltzar-pedagogiikan, Veijo Baltzarin luoman kulttuuris-pedagogisen innovaation, metodeihin ja niiden kehittämiseen tähtäävä pilottihanke. Tavoitteena on niiden avulla uudistaa vaiheittain eurooppalaista kasvatusjärjestelmää. Luovan kulttuurin keskus Drom kouluttaa tunneälyn osaajia opintokokonaisuudella, jossa teatteri ja draama toimivat opetuksen välineenä. Baltzar-pedagogiikan päämäärä ja tavoite on tunneälyn opettaminen. Lisäksi Luovan kulttuurin keskus Drom kehittää Baltzar-pedagogiikkaa sovellettavaksi ensimmäisen, toisen sekä kolmannen asteen koulutuksen tarpeisiin.

Drom kokoaa Baltzar-pedagogiikka -tiimin, joka kehittää, suunnittelee, valmistelee, seuraa, tutkii ja dokumentoi toteutuvaa opetusta kulttuurineuvos Baltzarin johdolla. Tiimi koostuu pedagogiikan kehittäjästä kulttuurineuvos Veijo Baltzarista, Baltzar-pedagogiikan kokemusasiantuntijoista sekä Baltzar-pedagogiikan opettaja-ohjaajiksi kouluttautuvista.

Hankkeen kokonaisbudjetti kahdelle vuodella on 166 250 euroa, josta kaupungin avustus on 30 000 ja muiden avustusten osuus 63 000 euroa.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Petri Rostedt, suunnittelija, puhelin: 310 32988
petri.rostedt(a)hel.fi
Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 25.03.2014 § 37

HEL 2014-000453 T 02 05 01 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti hyväksyä kehittämisavustukset jakoehdotuksen mukaisesti.

Jakoehdotus sisältää yhden uuden yksivuotisen hankkeen vuodelle 2014 (Taideosuuskunta Apinatarha) sekä kaksi uutta kolmivuotista kehittämishanketta vuosille 2014–16 (Suomalainen Barokkiorkesteri ja Riku Niemi Orchestra). Vuosille 2015–16 avustus myönnetään sillä ehdolla, että lautakunnalla on näinä vuosina varattu riittävä määräraha kehittämisavustuksiin. Lisäksi lautakunta päättää valtuuttaa kulttuuripolitiikan osastopäällikön allekirjoittamaan yhteistyösopimukset.

Jakoehdotus:

Hakija	**Ehdotus 2014**
Suomalainen Barokkiorkesteri	11 000 euroa
Riku Niemi Orchestra	20 000 euroa
Taideosuuskunta Apinatarha	10 000 euroa

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kokouksessaan 10.12.2013 §151 varata kehittämisavustuksille vuonna 2014 yhteensä 244 000 euroa. Lautakunta myönsi kokouksessaan 28.1.2014 §10 kehittämisavustuksia yhteensä 147 500 eurolla, joten kehittämisavustuksiin on käytettävissä 96 500 euroa ennen tämän kokouksen päätöksiä. Tässä lautakunnan kokouksessa jakamatta

jäänyt summa, 55 500 euroa päätetään jakaa lautakunnan seuraavissa kokouksissa.

28.01.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Petri Rostedt, suunnittelija, puhelin: 310 32988
petri.rostedt(a)hel.fi

7
Yhteisölliset kehityshankkeet 2014

HEL 2014-005821 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hyväksyä loput vuoden 2014 ammattiteattereiden yhteisölliset kehityshankkeet seuraavasti:

Hakija	**Avustus**
Helsingin kaupunginteatteri (Helsingin teatterisäätiö)	21 000 euroa
Ryhmäteatteri (Ryhmäteatterin kannatus ry.)	10 000 euroa
Tero Saarinen Company (Into liikkeessä ry)	46 000 euroa
Tanssiteatteri Hurjaruuth (Tanssiteatteri Hurjaruuthin Kannatus ry.)	46 931 euroa
Yhteensä:	**123 931 euroa**

Kaupungilla on oikeus periä avustus tai sen osa takaisin, mikäli avustuksen saaja ei noudata lautakunnan hyväksymiä avustusehtoja.

Helsingin teatterisäätiön avustus kohdennetaan syventämään Pääroolissa Pasila – hanketta sekä laajentamaan sitä Länsi-Pasilaan osana alueen rakenteellista muutosta.

Ryhmäteatterin Kannatus ry:n avustus kohdennetaan nuorisoteatteritoiminnan käynnistämiseen.

Into liikkeessä ry:n avustus kohdennetaan TSC yhteisöhankkeen syventämiseen Malminkartanossa ja laajentamiseen uusiin kohderyhmiin.

Tanssiteatteri Hurjaruuthin Kannatus ry:n avustus kohdennetaan Sirkus saapuu kaupunkiin – hankkeen käynnistämiseen Ruoholahdessa.

Muille toukokuun kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksessa käsiteltyjen teatterilain piiriin kuuluvien ammattiteattereiden hakemuksille ei ehdoteta myönnettäväksi avustusta (Huoneteatteri Jurkka ja Q-teatteri).

Lautakunta päättänee valtuuttaa kulttuuripolitiikan osastopäällikön allekirjoittamaan yhteisöllisten kehityshankkeiden toteutuksesta tehtävät sopimukset.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta jätti kokouksessaan 13.5.2014 jakamatta 123 931 euroa yhteisöllisiä kehittämisavustuksia teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille hankkeiden jatkokehittämiseksi. Edellä mainittu jakoehdotus liittyy tähän jakamatta jääneeseen osuuteen.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta jakoi vuonna 2012 ensi kertaa erillistukea valtionosuutta saaville teattereille omien toimitilojen ulkopuolella toteutettaviin hankkeisiin (kulttuuri- ja kirjastolautakunta 15.5.2012/ § 93 Valtionosuutta saavien teattereiden harkinnanvaraiset hankkeet). Tuen taustalla oli ns. Lyonin kulttuurityön malli, jonka yhtenä perusideana on sitouttaa julkista tukea nauttivat kulttuurilaitokset ja taiteilijaryhmät lähiyhteisöjensä kehittämiseen asettamalla yhteisöllinen työn tekeminen omien toimitilojen ulkopuolella tuen ehdoksi.

Hyvien kokemusten rohkaisemana kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti korottaa erillisrahaa vuodelle 2013 ja avata haun myös vapaalle kentälle. Haussa nostettiin erityiskohteiksi ns. demokratiapilotti – kaupunginosat. Vuodelle 2013 teatterilain piiriin kuuluvien teattereiden erillishankkeisiin varattiin 223 931 euroa ja esittävän taiteen ammattilaisryhmille 97 400 euroa (kulttuuri- ja kirjastolautakunta 11.12.2012/ § 171), yhteensä 321 331 euroa. Vuodelle 2014 on jaossa vastaavan suuruiset erillismäärärahat kuin vuonna 2013.

Vuoden 2014 Yhteisöllisten kehityshankkeet – määrärahan tarkoitukseksi on haussa määritelty:

1. edistää yhteisöllisiä taiteen tekemisen tapoja
2. tuoda taide entistä selvemmin osaksi laajempaa alueellista ja sosiaalista kehitystyötä
3. mahdollistaa uusien toimintamallien muotoutumista taideorganisaatioiden sisällä

Haku päättyi 14.3. ja se suunnattiin helsinkiläisille rekisteröityneille taide- ja kulttuurilaitoksille ja – yhteisöille. Ennen hakemuksen jättämistä hakijoille tarjottiin tilaisuus keskustella hankeaihioista avustusten valmistelijoiden kanssa. Mahdollisuutta myös hyödynnettiin runsaasti. Haun jälkeen järjestettiin myös kaksi kaupunginosakohtaista tapaamista hakijoiden kesken. Tavoitteena oli lisätä vuorovaikutusta samalla alueella toimivien kesken. Tapaamisista saatiin hyviä kokemuksia mahdollista jatkoa ajatellen.

Avustusta haki yhteensä 66 taidetoimijaa, joista seitsemän oli teatterilain piiriin kuuluvia ammattiteattereita. Haettujen avustusten kokonaissumma oli 2 905 318 euroa.

Hakemuksen arvioinnissa kiinnitettiin huomiota erityisesti seuraaviin hakuilmoituksessa mainittuihin seikkoihin:

Taiteellinen laatu

- taiteellinen näkemys ja ammattitaito

Vaikuttavuus

- monipuolistaa taidelaitosten- ja yhteisöjen yleisöjä

Kohderyhmä

- eri-ikäisiä ja -taustaisia asukkaita
- toimijalla edellytykset ko. kohderyhmän kanssa toimimiseen (esim. pedagogista osaamista)
- dialogi kohderyhmän ja alueen toimijoiden kanssa hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa

Taloudellinen laatu

- realistinen toimintasuunnitelma ja budjetti sekä riittävät tuotannolliset resurssit

Lisäksi on kiinnitetty erityistä huomiota hankkeiden alueelliseen jakaantumiseen ”Helsingin mallin” hengessä.

Valittujen hankkeiden toteutuksesta laaditaan sopimukset tekijöiden kanssa, joihin kirjataan myös raportointivelvollisuus. Avustus maksetaan kahdessa erässä: ensimmäinen erä heti sopimukset allekirjoituksen jälkeen ja toinen erä raportin toimittamisen jälkeen.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Ari Tolvanen, suunnittelija, puhelin: 310 37008
ari.tolvanen(a)hel.fi
Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Hakijat	Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja kirjastolautakunta

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu-liikelaitos
Talous- ja suunnitteluosasto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.05.2014 § 64

HEL 2014-005821 T 02 05 01 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti hyväksyä vuoden 2014 yhteisölliset kehityshankkeet seuraavasti:

Teatterilain piiriin kuuluvat ammattiteatterit

Hakija	**Avustus**
Suomen Kansallisteatterin osakeyhtiö	50 000 euroa
Zodiak Presents ry	50 000 euroa
Yhteensä	**100 000 euroa**

Jokaisen hankkeen kohdalla on arvioitu sitä, miten hyvin hanke täyttää asetetut arviointiperusteet ottaen huomioon avustuksiin käytettävät rajalliset resurssit. Avustuksia on myönnetty hankkeille, joilla kriteerit täyttyvät parhaiten vaaditulla tavalla.

Suomen Kansallisteatterin osakeyhtiön avustus kohdennetaan Reittejä Kontulaan –hankkeen syventämiseen ja osallistujapohjan laajentamiseen.

Zodiak Presents ry:n hakemus kohdennetaan Minun nimeni on –hankkeen syventämiseen Kannelmäessä ja laajentamiseen Pohjois-Haagaan.

Teatterilain piiriin kuuluvien toimijoiden kesken käynnistetään jatkoneuvottelut hankkeiden kehittämiseksi. Neuvottelujen pohjalta tuodaan lautakuntaan syksyllä uusi ehdotus nyt jakamatta jääneen 123 931 euron kohdentamisesta avustuksitta jääneille ammattiteattereille.

Muut helsinkiläiset rekisteröityneet taide- ja kulttuurilaitokset sekä -yhteisöt

Hakija	**Avustus**
Vattumadon talo ry	20 000 euroa
Roihukino ry	15 000 euroa
Suomen sarjakuvaseura ry	17 400 euroa

Itä-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry	10 000 euroa
Valtimonteatteri ry	10 000 euroa
Bass Campus ry	15 000 euroa
Circo Aereo ry	10 000 euroa
Yhteensä	**97 400 euroa**

Muille hakijoille ei myönnetä avustusta yhteisöllisiin kehityshankkeisiin vuodelle 2014. Jokaisen hankkeen kohdalla on arvioitu sitä, miten hyvin hanke täyttää asetetut arviointiperusteet ottaen huomioon avustuksiin käytettävät rajalliset resurssit. Avustuksia on myönnetty hankkeille, joilla kriteerit täyttyvät parhaiten vaaditulla tavalla.

Vattumadon talo ry:n avustus kohdennetaan lasten kulttuuriprojektien syventämiseen Roihuvuoressa.

Roihukino ry:n avustus kohdennetaan lasten ja nuorten animaatiopajojen ja -tapahtumien syventämiseen Roihuvuoressa.

Suomen sarjakuvaseura ry:n avustus kohdennetaan sarjakuvatyöpajoihin Roihuvuoren ja Kinaporin vanhusten palvelukeskuksissa sekä Itä-Helsingin kaupunginosissa.

Itä-Helsingin musiikkiopiston kannatusyhdistys ry:n avustus kohdennetaan Näppäri-orkesteritoiminnan kehittämiseen ja laajentamiseen.

Valtimonteatteri ry:n hakemus kohdennetaan asunnottomien kanssa tehtävään kulttuurityöhön.

Bass Campus ry:n hakemus kohdennetaan syrjäytymisvaarassa olevien nuorten keskuudessa tehtävään kulttuurityöhön.

Circo Aereon avustus kohdennetaan sirkuksen viemiseen lasten- ja nuortenkoteihin.

Lisäksi lautakunta päätti valtuuttaa kulttuuripolitiikan osastopäällikön allekirjoittamaan yhteisöllisten kehityshankkeiden toteutuksesta tehtävät sopimukset

Käsittely

13.05.2014 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:
Juha-Pekka Väisänen: Esitän Rauhankasvatusinstituutille

myönnettäväksi 59 000 euroa Huhujen tieltä yhteiselle tielle yhteistölliselle ja monikulttuuriselle hankkeelle.

Vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Ari Tolvanen, suunnittelija, puhelin: 310 37008
ari.tolvanen(a)hel.fi
Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

8
Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmän oikaisuvaatimus

HEL 2014-005784 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hylätä Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmän oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmä haki 22.4.2014 jättämässään hakemuksessa 35 000 euron kohdeavustusta Roskalavapaviljonki HKI 2014 -hankkeelle. Avustusta ei myönnetty, ja perusteeksi kirjattiin, että tapahtuma on osa Helsingin Juhlaviikkojen ohjelmaa. Lisäksi perusteeseen kirjattiin: ”tapahtumakokonaisuus on kooltaan mittava, monipuolinen ja kaupunkilaisia osallistava, mutta tapahtuma on osa Juhlaviikkojen KoeHelsinki -alueen kokonaisuutta ja toteutetaan tuotantoyhteistyössä Juhlaviikkojen kanssa. Myös hankkeen sisällöt tulisi ensisijaisesti rahoittaa Juhlaviikkojen budjetista. Kokonaisuutta rahoitetaan jo välillisesti Juhlaviikkojen toiminta-avustuksen kautta.”

Hakija hakee oikaisua sillä perusteella, että aiempi asiaa koskeva päätös on tehty pääosin virheellisillä tiedoilla, joita hakija haluaa korjata. Hakijan mukaan työryhmä tekee täysin itsenäisen tapahtuman eikä siten ole osa Helsingin Juhlaviikkojen virallista ohjelmaa. Hakijan mukaan hanke toteutetaan kyllä Helsingin Juhlaviikkojen yhteistyösopimuksen puitteissa, mutta työryhmä toimii tapahtumansa vastuullisena tuottajana. Työryhmän mukaan hanketta ei välillisesti rahoiteta Juhlaviikkojen toiminta-avustuksen kautta, koska se ei saa suoraa rahoitusta Helsingin Juhlaviikoilta. Työryhmä hakee oikaisua päätökseen niin, että hankkeelle myönnetään 30 000 euron avustus.

Hakijan toimittamien tietojen mukaan työryhmä on solminut Juhlaviikkojen kanssa yhteistuotantosopimuksen. Juhlaviikot kustantaa alueen infrastruktuurin ja vastaa alueen vartioinnista sekä muista turvajärjestelyistä. Juhlaviikot on hakijan toimittamien tietojen mukaan alueen vastuullinen järjestäjä, ja vastaa, että tapahtuma on toteutettu yleisötilaisuuksille asetettujen säädösten mukaisesti. Juhlaviikot vastaa myös viranomaisilmoituksista sekä tarvittavien lupien hankinnasta. Vaikka hakijan mukaan kyse ei ole epäsuorasta tuesta, on alueen infrastruktuurin, lupien ja valvonnan tarjoaminen kuitenkin huomattavaa rahanarvoista tukea tapahtumalle.

Helsingin kaupunki rahoittaa Juhlaviikkojen toimintaa Helsinki-viikon säätiölle myönnettävällä toiminta-avustuksella (v. 2014: 1 495 000 euroa). Kohdeavustusten arviointikriteereissä on linjattu, ettei kohdeavustuksia myönnetä toiminta-avustusta saaville laitoksille näiden ohjelmistoon kuuluviin hankkeisiin. Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan alkuperäisessä päätöksessä on linjattu, että vaikka kyse on ansiokkaasta hankkeesta, tulisi se ensisijaisesti rahoittaa Juhlaviikkojen budjetista. Juhlaviikot esittelee KoeHelsinki -tapahtuma-aluetta ja myös Roskalavapaviljonkia näyttävästi markkinoinnissaan osana Juhlaviikkojen ohjelmaa.

Alkuperäisen avustusta koskevassa päätöksen perustelut ovat yhä pitävät eivätkä perustu virheellisiin tietoihin, kuten hakija oikaisuvaatimuksessa esittää. Yhdistyksen oikaisuvaatimuksessa ei tule esille sellaista tietoa, jonka perusteella aiempi päätös tulisi kumota. Näin ollen Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmän oikaisuvaatimus ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus Roskalavapaviljonki Hki 2014 työryhmä

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Hakija	Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös Esitysteksti

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 13.05.2014 § 62

HEL 2014-005784 T 02 05 01 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti myöntää kohdeavustuksia seuraavasti:

Näyttämötaide:	
RÖYH-ryhmä	2 000 euroa
Nukkehallitsija-työryhmä	1 500 euroa
Medeia Oy	8 000 euroa
SUUREOS-työryhmä	2 000 euroa
Viimeinen vuosi -työryhmä	3 000 euroa
Teatteriyhdistys Projektori ry / Projektori-ryhmä	4 000 euroa
Turbulent affairs -työryhmä	0 euroa
Tanssi:	
Helsinki Traditional Jazz Dance Society ry	2 000 euroa
Sirkus:	
Osuuskunta Sirkus Aikamoinen	0 euroa
Musiikki:	
Kulttuuriosuuskunta ExClaM!	12 500 euroa
Festivaalit:	
Karhusaari-seura ry, Björnsö sällskapet rf.	7 000 euroa
We Jazz Oy	6 000 euroa
Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmä	0 euroa
Wonderlust-festivaalin työryhmä	0 euroa
Muut:	
Samova ry	1 500 euroa
Pre Helsinki osk.	0 euroa
Yhteensä:	**49 500 euroa**

Kaupungilla on oikeus periä avustus tai sen osa takaisin, mikäli avustuksen saaja ei noudata lautakunnan hyväksymiä avustusehtoja.

Turbulent affairs -työryhmälle ei myönnetä kohdeavustusta, koska esitykset ovat osa Urb-festivaalin ohjelmaa. Valtion taidemuseo / Kiasma-teatteri (Urb-festivaali) saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Osuuskunta Sirkus Aikamoiselle ei myönnetä avustusta. Helsingin esitykset ovat Cirko-festivaalin ja Cirko – Uuden Sirkuksen Festivaalin ohjelmaa. Cirko – Uuden Sirkuksen Keskus saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Kulttuuriosuuskunta ExClaM!:in hankkeen avustuksessa on huomioitu hanketta koskeva valtuustoaloite ja kaupungin aloite hankkeen käynnistämisessä.

Roskalavapaviljonki HKI 2014 -työryhmälle ei myönnetä avustusta, koska tapahtuma on osa Helsingin Juhlaviikkojen ohjelmaa. Tapahtumakokonaisuus on kooltaan mittava, monipuolinen ja kaupunkilaisia osallistava, mutta tapahtuma on osa Juhlaviikkojen KoeHelsinki -alueen kokonaisuutta ja toteutetaan tuotantoyhteistyössä Juhlaviikkojen kanssa. Myös hankkeen sisällöt tulisi ensisijaisesti rahoittaa Juhlaviikkojen budjetista. Kokonaisuutta rahoitetaan jo välillisesti Juhlaviikkojen toiminta-avustuksen kautta. Helsinki-viikon säätiö / Helsingin Juhlaviikot saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Wonderlust-festivaalin työryhmälle ei myönnetä kohdeavustusta. Kohdeavustusten arviointiperusteet huomioiden festivaalilla on vain vähän tuettavissa olevaa ohjelmaa, sillä työpajoja ja juhlia ei tueta kohdeavustuksista.

Pre Helsinki osk:lle ei ehdoteta myönnetä avustusta. Kohdeavustuksista ei tueta seminaareja, työpajoja, juhlia, näyttelyitä, kutsuvierastilaisuuksia tai muotinäytöksiä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi

9
Nomadi ry:n oikaisuvaatimus

HEL 2014-005006 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää hylätä Nomadi ry:n oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Nomadi ry haki 1.4.2014 jättämässään hakemuksessa 12 000 euron kohdeavustusta DRIFT – Tanssia Suomenlinnassa -hankkeelle. Avustusta ei myönnetty, ja perusteeksi kirjattiin, että yhdistys saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014. Yhdistys hakee oikaisua päätökseen. Yhdistyksen mukaan hanke ei kuulu sen ydintoimintaan eikä sitä ole mainittu yhdistyksen toiminta-avustushakemuksen liitteeksi toimitetussa toimintasuunnitelmassa. Yhdistys vetoaa oikaisuvaatimuksessa siihen, ettei sen toiminta-avustus riitä uudenlaisten hankkeiden luomiseen ja käynnistämiseen.

Kohdeavustusten arviointikriteereissä on linjattu, ettei kohdeavustuksia myönnetä toiminta-avustusta saaville laitoksille näiden ohjelmistoon kuuluviin hankkeisiin. Taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusten piiriin on nostettu toimijoita, joiden toiminta on pitkäaikaista ja vakiintunutta. Toiminta-avustuksia myönnettäessä hakijoiden tulee toimittaa toimintasuunnitelma, ja avustus myönnetään kerralla koko vuoden toimintaan. Hakija vetoaa oikaisuvaatimuksessa siihen, että siinä vaiheessa kun hankkeesta saatiin tieto Opetus- ja kulttuuriministeriön apurahan merkeissä, vuoden 2014 toimintasuunnitelma oli jo ehditty toimittaa kulttuurikeskukselle. Alkuperäisessä yhdistyksen jättämässä hakemuksessa kirjoitetaan kuitenkin seuraavalla tavalla:

”Driftin kaltaista tapahtumaa ei voida tuottaa yksinomaan companyn perusrahoituksen turvin, joka on tarkoitettu perustoiminnan pyörittämiseen; vaan avuksi tarvitaan kohdeavustusten kautta saatavaa erillisrahoitusta. Samasta syystä tapahtumaa ei myöskään ole ollut Nomadin toimintasuunnitelmassa 2014–2018.”

Jos yhdistys päättää lisätä toimintaansa eikä ilmaise tätä kulttuurikeskukseen toimittamassaan toiminta-avustushakemukseen liitettävässä toimintasuunnitelmassa, ei se automaattisesti tarkoita, että yhdistykselle tämän johdosta myönnettäisiin kohdeavustusta. Kohdeavustuksista tuetaan ensisijaisesti taiteen vapaan kentän

toimintaa. Toiminta-avustusta saavien laitosten ja yhteisöjen yhdenvertaisuuden vuoksi yksittäisten ylimääräisten hankkeiden rahoittaminen kohdeavustuksista on erittäin poikkeuksellista.

Hakijan mukaan hankkeessa ei ole kyse Nomadi ry:n ydintoiminnasta. Hankkeeseen kuuluu yhteensä kuusi esitystä Suomenlinnassa heinäelokuussa. Yhdistyksen mukaan hankkeen pääasiallinen kohderyhmä ovat matkailijat ja kyse matkailullisesta tapahtumakonseptista. Hanke on sinänsä ansiokas kokonaisuus, ja se onkin jo saanut Opetus- ja kulttuuriministeriön 15 000 euron suuruisen avustuksen kulttuurin matkailulliseen tuotteistamiseen. Helsingin kaupungin toiminta-avustuksella tuetaan yhdistyksen perustoimintaa, ja Helsingin kaupungin avustusohjesäännön mukaisesti avustettavan toiminnan tulee kohdistua Helsingin kaupungin asukkaisiin.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan aiempi hanketta koskeva päätös on tehty olemassa olevien, kaikille yhteisten avustuskriteerien perusteella. Yhdistyksen oikaisuvaatimuksessa ei tule esille sellaista tietoa, jonka perusteella aiempi päätös tulisi kumota. Näin ollen Nomadi ry:n oikaisuvaatimus ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi

Liitteet

1 Nomadi ry:n oikaisuvaatimus

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hakija	Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös Esitysteksti

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 22.04.2014 § 48

HEL 2014-005006 T 02 05 01 00

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti myöntää kohdeavustuksia seuraavasti:

Näyttämötaide:

Mad House -ystävät ry, Mad House vänner rf	12 000 euroa
Teatteri Helsinki yhdistys ry	10 000 euroa
ReunaRyhmä ry	3 000 euroa
Hakaniemen Musiikkiteatteri Oy	7 000 euroa
"teatteri"-työryhmä	3 000 euroa
Dark side of mime -työryhmä	0 euroa
Skolteaterföreningen rf	0 euroa
Työryhmä Nukkehallitus	0 euroa

Tanssi:

Liikkeellinen installaatio Shift -työryhmä	2 000 euroa
Tanssiteos Alfa-Betan työryhmä	0 euroa
Nomadi ry	0 euroa

Musiikki:

Pimpinone -työryhmä	3 000 euroa
Kulttuuriyhdistys Ensemble Nylandia	0 euroa

Kirjallisuus:

Nuoren Voiman Liitto ry	0 euroa

Kuvataide:

Team Haloo	0 euroa

Festivaalit:

Visuaalisen taiteen ja elävän musiikin yhdistys Vadelma	13 000 euroa
Funky Amigos ry	13 000 euroa
Underground musiikin ja -taiteen yhdistys Original Pranksters	13 000 euroa
Kalliolan Nuoret ry	13 000 euroa
Perinnearkku ry	13 000 euroa
Suomen Rauhanpuolustajat	13 000 euroa

Fullsteam Records Oy	13 000 euroa
KontuKeskus ry	20 000 euroa
Finnish Metal Events Oy	10 000 euroa
Oranssi ry	16 000 euroa
Pitkäkosken Lenkkiteatteri ry	7 000 euroa
Taiteen Sulattamo Ry	3 000 euroa
Harrastajateatteri Kipinä ry	3 000 euroa
We Love Helsinki	7 000 euroa
MUU ry	10 000 euroa
Suomen Sambakoulujen Liitto ry	12 000 euroa

Muut:

TONIGHT working group	2 000 euroa
Esitystaiteen keskus ry	0 euroa

Yhteensä: 221 000 euroa

Kaupungilla on oikeus periä avustus tai sen osa takaisin, mikäli avustuksen saaja ei noudata lautakunnan hyväksymiä avustusehtoja.

Dark side of mime -työryhmälle ei myönnetä avustusta, koska kyseessä on ensisijaisesti Teatteri Takomon tuotanto. Teatteriyhdistys Takomo ry saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Skolteaterföreningen rf:lle ei myönnetä avustusta, koska hakemus on saapunut myöhässä.

Työryhmä Nukkehallitukselle ei myönnetä avustusta, koska hanketta on jo tuettu kohdeavustuksista vuonna 2013.

Tanssiteos Alfa-Betan työryhmälle ei myönnetä avustusta, koska teoksella on alle kolme varmaa esitystä Helsingissä.

Nomadi ry:lle ei myönnetä avustusta, koska yhdistys saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta vuodelle 2014.

Kulttuuriyhdistys Ensemble Nylandia ry:lle ei myönnetä avustusta. Esiintymiset tulisi ensisijaisesti kattaa esiintymispalkkioilla.

Nuoren Voiman Liitto ry:lle ei myönnetä avustusta, koska hankekokonaisuudessa ei kyseessä ole ensisijaisesti esittävän taiteen

hanke. Yhdistyksen produktioita on tuettu kohdeavustuksista aiemmin vuoden 2014 aikana.

Team Haloo:lle ei ehdoteta myönnetä avustusta, koska hankkeen taloudellinen suunnitelma on kohdeavustusten suuruusluokan kannalta epärealistinen ja hankkeen ensi-ilta on ilmoitettu järjestettäväksi Vantaalla.

KontuKeskus ry:n avustussummassa on huomioitu tapahtuman asema Kontulan 50-vuotisjuhlallisuuksissa.

TONIGHT working groupin avustus kohdennetaan esityksiin.

Esitystaiteen keskus ry:lle ei myönnetä avustusta, koska yhdistys saa taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusta. Savoy-teatteri tarjoaa tapahtuman käyttöön lavan, tekniikan ja tiedotusapua.

Käsittely

22.04.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esteelliset: Juha-Pekka Väisänen (avustuksen hakijana olevan Suomen rauhanpuolustajat ry:n johtokunnan jäsen)

Vastaehdotus:
Alina Mänttäri-Buttler: Esitän, että Teatteri Helsinki yhdistys ry:lle myönnettävää kohdeavustusta korotetaan siten että myönnettävä avustus on 10 000 euroa.

Kannattajat: Risto Kolanen

Lautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Anna von Bagh, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37934
anna.vonbagh(a)hel.fi

10
Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokousajat syyskaudella 2014

HEL 2013-015054 T 00 00 02

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää kokoontua syyskaudella vuonna 2014 tiistaisin 26.8., 16.9., 14.10., 11.11. ja 9.12. klo 16.15.

Lisäksi lautakunta päättää, että avustusjaosto kokoontuu tiistaisin 9.9., 23.9., 4.11. ja 25.11.2014 klo 16.15.

Lautakunnan puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajan kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Esittelijä

Helsingin kaupungin hallintosäännön 3 §:n mukaan toimielin kokoontuu päättäminään aikoina sekä lisäksi puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta ja sen avustusjaosto kokoontuu kulttuurikeskuksen kokoushuoneessa Kalevankatu 6, 5. kerros, ellei lautakunta toisin päätä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Miska Toiviainen, suunnittelija, puhelin: 310 37012
miska.toiviainen(a)hel.fi

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 10.12.2013 § 159

HEL 2013-015054 T 00 00 02

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti kokoontua kevätkaudella vuonna 2014 tiistaisin 28.1., 25.2., 25.3., 22.4., 13.5. ja 10.6. klo 16.15.

Lisäksi lautakunta päätti, että avustusjaosto kokoontuu tiistaisin 6.5. ja 27.5.2014 klo 16.15.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan jäsenille ja varajäsenille järjestetään strategiaseminaari maanantaina 24.2.2014 klo 15.00 (tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin).

Lisäksi lautakunta päätti, että toimielimen puheenjohtaja voi, mahdollisuuksien mukaan varapuheenjohtajien kanssa neuvoteltuaan, asioiden vähäisen määrän tai muun erityisen syyn takia peruuttaa kokouksen tai muuttaa kokouksen alkamisaikaa päätettynä kokouspäivänä.

Samalla lautakunta päätti

- että kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksista vuonna 2014 kulloinkin laadittu pöytäkirja pidetään Helsingin kaupungin kirjaamossa yleisesti nähtävänä kokousta seuraavan viikon keskiviikkona, tai jos se on pyhäpäivä, niin seuraavana arkipäivänä, ja

- että kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokousajoista ja edellä mainituista nähtävänäoloista kuulutetaan julkisten kuulutusten ilmoitustaululla, kaupungin verkkosivuilla sekä kaupunginhallituksen päättämissä ilmoituslehdissä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Miska Toiviainen, suunnittelija, puhelin: 310 37012
miska.toiviainen(a)hel.fi

11
Muut mahdolliset asiat

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättää käsitellä muut mahdolliset asiat.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula